

7096 AA 60090201
OSREDNJA KNJIŽNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

Št. 42 (14.458) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakit nad Cerkljem, razmisljen na ciklasti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Gornji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1200 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

PETEK, 12. FEBRUARJA 1993

TRST / SCALFARO KONČAL OBISK

Poziv k sožitju

Predsednik pohvalil stališča italijanske in slovenske manjšine
Ganljiva slavnost v Rižarni in obisk Zavoda združenega sveta

SANDOR TENCE

TRST - Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro je po dvodnevem zelo intenzivnem obisku na Trzaskem sinoči z letališča v Ronkah odletel v Rim, kjer ga čaka zelo huda politična kriza. Pred odhodom je Scalfaro pozval državljanke in državljane, naj kljub vsemu zupajo v demokracijo in v demokratično izvoljene institucije. Predsednik je med svojim trzaskim obiskom - sprico viharja, ki je prizadel italijansko politično življenje - vse-skozi ohranil mirno kri in je predsinočnim v zadnjem trenutku preprečil skorajšnjo vladno krizo.

Med obiskom devinskega Zavoda združenega sveta se je predsednik republike zelo pohvalno izrazil o slovenski manjšini v Italiji ter o italijanski manjšini v Sloveniji in Hrvaški. Srečan, ki sem ju imel z manjšinskima delegacijama (Scalfaro je včeraj sprejel tudi Italijane, op. ur.) - je dejal - sem odnesel odlične vtise in osebo preveril, da gre za skupnost, ki kljub nekaterim objektivnim težavam, zelo stremijo po sodelovanju in po ustvarjalnem sožitju. »Gre za narodni manjšini, ki nimata polemčnih namenov in si zato želita živeti v spravi in v sodelovanju. Tudi njima se iskreno zahvaljujem za ta res izjemne in čudovite trzasko vtise in izkušnje«. Scalfarov obisk lahko torej na splošno

ocenjujemo za zelo pozitivnega.

Včerajšnji delovni dan je predsednik republike začel zgodaj zjutraj, ko je na prefekturi sprejel delegacijo Italijanske unije iz Istre in Reke. Tudi njim - podobno kot predsinočnim Slovencem - je obljubil, da bo pritiskal na vlado in parlament, naj ne pozabita na Italijane izven meja matične države. Zatem se je odpravil na bazo-visko fojbo in kasneje se na gradbišče sinhrotro-na. Posebno ganljiva je bila spominska svečanost v Rižarni, kjer si je visoki gost ogledal tudi celice, kjer so preživeli zadnje ure obsojenci na smrt. Tudi v Rižarni - podobno kot na fojbi - je Scalfaro povabil skofa Bellonija, da izreče molitev v spomin na vse padle.

Pred odhodom iz Trsta je državni poglavar obiskal se miramarski Center za teoretsko fiziko in, kot receno, devinski Zavod združenega sveta. Tudi na letališču v Ronkah je zelo pozitivno ocenil trzaski obisk. Trzaski stvarnosti, ki stalno niha med pesimizmom in optimizmom, med sedanjostjo in preteklostjo, je vtilil zaupanje v boljše case, ki pa jih bo treba zgraditi tudi in morda predvsem z lastnimi močmi in z lastnimi energijami. Predsednik je prepričan, da bo Trst premostil sedanjo krizo. Za to pa so nujno potrebne pogumne izbire.



Predsednik Scalfaro in trzaski skof Belloni včeraj v Rižarni (foto Sergio Ferrari)

RIM / POTRES SE NADALJUJE

Bettino Craxi odstopa

Politična dogajanja so močno vplivala na liro

VOJMR TAVCAR

RIM - Potres se nadaljuje. Po sredinem sunku, ki je povzročil odstop pravosodnega ministra Claudia Martellija, je bilo včeraj na italijanski politični sceni občutiti nove močne tresljaje. Ob plazu jamstvenih obvestil, ki se je usul iz Milana in ob preiskavah, ki jih sodniki začnajo skoraj povsod po Italiji, začnajo politično in gospodarsko tkivo postopno popustati. Najjasnejši dokaz je bila včerajšnja huda ura za italijansko liro in italijanske delnice na domaci in mednarodnih borzah. Dovolj je bilo, da so se razširile govorice (baje so prisle iz Londona) o novih jamstvenih obvestilih predsedniku vlade Giulianu Amatu, proračunskemu ministru Francu Revigliu in poverjenemu upravitelju koncerna Fiat Sergiu Romiti, da je vrednost lire padla in da so varčevalci začeli prodajati delnice zlasti italijanskih državnih podjetij. V kratkem času je tako na milanski in drugih borzah izpuhtelo nekaj sto milijonov lir. In sele oster demantij milanskih sodnikov ter sklep vlade, da prijavi vodstvu domnevne krivice borznega pretresa, so nekoliko umirili trg.

Dogajanja na borzi je dokaz, kako nizko je padlo zaupanje v Italijo, srz problema pa je, kot je včeraj prvič jasno in nedvoumno priznal predsednik vlade Giuliano Amato, v moralnem

vprasanju. Moralni problem je postal prvenstveno politično vprasanje in ce ne bo rešen, ne bo mogoče postaviti temeljev za resitev italijanske krize.

In medtem ko se postopno umika s politične scene petnajstletni protagonist italijanskega dogajanja, socialistični tajnik Bettino Craxi, ki je včeraj potrdil svoj odstop s krmila PSI, se stranke vprašujejo, kako bi zajezile sedanjo povodenj. Poziv k treznosti in umirjenosti je včeraj naslovil vsem predsednik poslanske zbornice Giorgio Napolitano, ki je poudaril, da bo mogoče spremembe, ce se bo »mirno nadaljevala pot prenavljanja«. »Kampanje za delegitimacijo parlamenta in iskanje nemogočih bliznjic,« po oceni predsednika poslanske zbornice, »lahko le zaustavijo proces sprejemanja reform.«

Vecinska koalicija zaenkrat potrjuje zaupanje Amatovi vladi, obenem pa poudarja nujnost razširitve koalicije. Po mnenju opozicije pa taka pot ni več prehodljiva. DSL je sinoči na seji politične koordinacije nakazala kot edino možnost oblikovanje takojšnje nove vlade, sprejetje nove volilne zakonodaje in nato predčasne volitve. Precej podoben je predlog Severne lige, medtem ko republikanci pozivajo k »naporu za nacionalno odgovornost«.

Gradimo skupaj.

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Predsednik Scalfaro odšel

Po obisku v Rižarni, kjer se je poklonil žrtvam nacizma in fašizma, je predsednik Scalfaro položil še venec k bazoviški fojbi, v popoldanskih urah pa je obiskal Mednarodni center za teoretsko fiziko v Miramaru in devinski zavod združenega sveta. Ob svojem odhodu z ronskega letališča je obisk v Trstu ocenil pozitivno. O drugem dnevu obiska predsednika italijanske republike v Trstu poročamo na 5. in 6. strani

Zahodnokraške uprave zahtevajo zdravstveni okraj

Na županstvu v Nabrežini je bila včeraj tiskovna konferenca, na kateri so devinsko-nabrežinski, zgoniški in repentabarski odborniki za zdravstvo ter sindikalni predstavniki zahtevali ustanovitev zdravstvenega okraja.

..... stran 6

Kapljičice zdravja iz domačega olja

Na današnji gospodarski strani, katere domaći del je kot navadno ob petkih posvečen kmetijstvu, lahko preberete pomenek z dvema breškima pridelovalcema olivnega olja. Zraven boste našli nekaj koristnih obvestil za kmetovalce in podrobnejšo informacijo o sestanku domačinov s pokrajinsko upravo glede cestnih del na Vzhodnem Krasu.

..... stran 10

Presenečenja na smuku

Moški in ženski smuk na svetovnem prvenstvu v Morioki sta prinesla presenetljive rezultate, kjer so brez medalj ostali največji favoriti. Če je bil pri moških Švitar Lehmann še v širšem krogu možnih dobitnikov medalj, pa tega ni mogoče reči za Kanadčanko Pace, ki je bila boljša od vseh precej bolj znanih smukačic. Med italijanskimi smučarji in smučarkami velja omeniti le nastopa Ghedine (13.) in Perezove (7.), solidno pa je svojo nalogo opravila tudi Slovenka Mojca Suhadolc, ki je z majhnim zaostankom osvojila 22. mesto.

..... stran 19

GORICA / OSUMLJENI UPRAVITELJ

Sodno obvestilo v aferi COOP povzročilo politični potres



GORICA — Goriski politični krogi so včeraj doživeli šok ob vesti o sodnih obvestilih zaradi domnevnih podkupnin v zvezi z odprtjem nove veleblagovnice zadruga COOP Consumatori v Ul. Lungo Isonzo. Med prejemniki sodnih obvestil sta podzupan Mario Del Ben (PSI), odbornik za trgovino Marjan Brescak (SSK) in pokrajinska odbornica KD za

javna dela Marilisa Bombi. Slednja je odstopila, ceprav v zadevo ni vpletena kot odbornica, temveč kot občinska funkcionarka, odgovorna za izdajanje trgovskih dovoljenj. Brescak in Del Ben naj bi do jutri odločila, ali bosta tudi sama podala ostavko. Sodna obvestila so prešli se predsednik COOP Lucio Tollo iz Ogleja ter nekateri načrtovalci. Točno število

vseh obvestil ni znano, kot tudi niso znane druge podrobnosti, razen tega, da sodstvo (ki strogo spoštuje preiskovalno tajnost) preverja hipotezo, ces da je prišlo do podkupnin in nepravilnosti v javnih aktih. Tollo je v imenu deželne zveze zadruga sinoči zavrnil vsako obtožbo in izjavil, da je izdaja komercialnega dovoljenja za odprtje blagovnice v danih pogojih

dolžnostno dejanje, h kateremu so upravitelji primorani. Podkupovanje potemtakem ne bi imelo sploh smisla. Priljubljenost na občini, kjer smo zabeležili tudi mnenje, da gre morda za skrajno obliko vojne med konkurentoma v veliki distribuciji. Na to in na druga vprasanja bodo morali odgovoriti sodniki, ze sedaj pa lahko govorimo o političnem potresu. (MM)

RIM / DVODOMNA KOMISIJA

Manjšine v parlamentu?

RIM - Ustavni komisiji poslanske zbornice in senata bosta morali preveriti, s kaksnimi mehanizmi je mogoče zagotoviti zastopstvo jezikovnih manjšin. Tako je sklenila v sredo zvečer dvodomna parlamentarna komisija za ustavne reforme, ki je končala razpravo o novem volilnem zakonu. Komisija je z večino glasov sprejela popravek, ki sta ga predložila mladi aostanski poslanec Luciano Caveri in senator južnotirolske ljudske stranke SVP Roland Riz. K sprejemu popravka pa je prispeval tudi predsednik senatorjev DSL Giuseppe Chiarante, ki se je uprl poskusu, da bi vprasanje odložili in ga brez opredelitve prepustili v morebitno razpravo komisijam, ki bodo morale tehnično oblikovati osnutek novega volilnega zakona.

Dvodomna komisija je po skoraj petih mesecih razprave v sredo osvojila glavne smernice novega

volilnega zakona, ki bo imel pretežno vecinski značaj s krepko proporcno korekturo (tako za senat kot za zbornico bo 60 odstotkov parlamentarcev izvoljenih z vecinskim uninominalnim sistemom, ostalih 40 pa s proporcijam). Tak zakon bi v večji meri otežil predstavništvo manjšin. Zato sta poslanec Luciano Caveri in senator Roland Riz, ki sodelujeta v okviru zveze manjšinskih strank s Slovensko skupnostjo, predložila popravek, ki pravi, da je treba »preučiti mehanizme, ki naj omogočijo predstavništvo jezikovnih manjšin«. »Popravek je bil sprejet, ker je zelo splošen«, je realistično ugotovil Caveri, dodal pa takoj, da je sprejetje vendarle pomembno, ker bo omogočilo nadaljnja pogajanja in poglobljanja. In v ustavnih komisijah senata in poslanske zbornice bodo poglobljanju prispevali tudi predstavniki SKP. (VT)

TRST / DREVI V KULTURNEM DOMU

Premiera SSG



V Kulturnem domu v Trstu bo drevi premiera drame T. Wilderja Naše mesto. Za režijo je poskrbel Adrijan Rustja (Foto Krizmančič)

UGRABITEV / PREUSMERJENO LETALO LUFTHANSE, KI JE BILO S 104 OSEBAMI NAMENJENO V ADIS ABEBO

Je ugrabitelj Bosanec?

Za sedaj samo domneve o identiteti in oborožitvi zračnega pirata - Letalo je preusmeril na newyorško letališče Kennedy, ker naj bi nameraval prostetirati pred Stekleno palačo OZN



Ugrabljeno letalo med vzletom z letališča v Hannoveru, kjer se je oskrbelo z gorivom za polet v ZDA (Telefoto AP)

BONN - Brezup in ne-moč sprico vojne, ki divja v njegovi domovini, bi bil lahko motiv, ki je nekemu mlademu Bosancu včeraj dopoldne narekoval piratsko akcijo proti letalu nemške Lufthanse s 94 potniki in 10 člani posadke. Vendar to ni edina različica, ki v trenutku, ko poročamo, krozi o identiteti ugrabitelja nemškega airbusa: lahko bi slo tudi za blazneza ali pa za

nekega tujca, ki si že več let brez uspeha prizadeva dobiti ameriško vstopno vizo. Kdo je ugrabitelj bo lahko z gotovostjo izvedeti sele v naslednjih urah, ko bo letalo pristalo na newyorškem letališču J.F. Kennedy, kamor ga je bil zračni pirat preusmeril.

Lufthansin airbus A310, ki nosi imen mesteca Chemintz na ceskoslovski meji, je bil iz

Frankfurta prek Kaira namenjen v Adis Abebo. S frankfurtskega letališča je vzletel ob 10.45, kmalu potem pa je v pilotsko kabino vdrl ugrabitelj, ki je govoril v nemščini, in katerem je večina od 94 potnikov Egipčanov, ostali pa so Nemci - zadržale na nemških tleh, čeprav so pri notranjem ministrstvu nemudoma ustanovili krizni odbor.

Ugrabljeno letalo je iz voarje, okrog 13.30 pa je končno vzletel proti Atlantiku. Nemške oblasti so zračnega pirata ocenile za nevarnega, zato so se odpovedale vsaki akciji, s katero bi letalo - v katerem je večina od 94 potnikov Egipčanov, ostali pa so Nemci - zadržale na nemških tleh, čeprav so pri notranjem ministrstvu nemudoma ustanovili krizni odbor.

Hannovra poletelo proti Veliki Britaniji in preletelo Skotsko, nato pa se je usmerilo v atlantski zračni koridor. Okrog 19. ure je nemška televizija ZDF sporočila, da se letalo pripravlja na tehnični pristane na kanadskem otoku Nova Zemlja, kar bi moralo njegov prihod v New York, predviden za 16. uro po ameriskem času, nekoliko zakasnit.

Na letališču Kennedy so se na pristane ugrabljenega letala skrbno pripravili. Predstavniki FBI in krajevne policije so novinarjem povedali le to, da bodo letalo po pristanku usmerili na najbolj izoliran konec letališča. Glasnik letališke uprave pa je dodal, da identiteta ugrabitelja sicer se ni potrjena, da pa na nemškem konzulatu v New Yorku zagotavljajo, da gre za Bosanca, ki hoče govoriti pred Združenimi narodi.

ZADNJA VEST

V trenutku, ko zapišemo redakcijo sporočajo iz New Yorka, da se je zračni gusar predal policiji in izpuštil vse potnike. Preusmeritelj je baje somalskega porekla in se imenuje Said Surieh.

Frankfurt z nizko stopnjo varnosti

BONN - Včerajšnja je že deseta preusmeritev nekega letala družbe Lufthansa in peta, ki se je zgodila po vzletu s frankfurtskega letališča. »Nikoli več,« so bile po plazu kritik in sumov na račun varnostne službe v Frankfurtu, od koder je decembra 1988 vzletelo letalo Panam z bombo, ki ga je raztresila nad Lockerbieom, obljubile nemške oblasti. Toda kljub postreženemu nadzoru in novim varnostnim ukrepom po tej tragediji, se je zgodba včeraj ponovila: po vsej verjetnosti oboroženemu neznanecu je uspelo priti v linijsko letalo in ga ugrabiti. Frankfurt, ki je s svojimi 23, 3 milijoni potnikov letno eno najpomembnejših letališč na svetu, se torej se enkrat potuje kot nezanesljivo.

Do prve ugrabitve je v Frankfurtu prišlo 12. septembra 1979, ko je nek nemški neuravno-

vesenec za sedem ur ugrabil Lufthansin boeing 727, namenjen s 121 potniki in 6 člani posadke v Köln. Drugič je bilo 7. marca 1984, ko je nek Severnoafričan preusmeril boeing 737 družbe Air France z 62 potniki in 6 člani posadke, ki jih je policija osvobodila štiri ure kasneje, ugrabitelja pa zaprla. 31. julija istega leta so trije franci preusmerili se en boeing 737 družbe Air France s 64 osebam na krovu, ki so jih po treh postankih osvobodili šele 2. avgusta v Teheranu. Do zadnje preusmeritve je prišlo 27. februarja 1985, ko sta dva Sirijca preusmerila Lufthansin boeing 727, ki je s 43 potniki letel iz Frankfurta v Damask. Letalo je pristalo na Dunaju, kjer sta se ugrabitelja po dolgi pogajanji predala avstrijskim oblastem in izpustila potnike.

Na Balkanu (še) nič novega

BARBARA KRAMZAR

Ameriški državni sekretar Warren Christopher je v predstavitvi stališč nove ameriške administracije o krizi na Balkanu govoril o »etničnem čiščenju, ki ga ne smemo dovoljevati« in o »vojni, ki je daleč od naših obal, a ne daleč od naših skrbi«.

Lepe besede. Za njimi skrito bistvo »novih« ameriških stališč pa je staro kot zemlja in pravi, da v politiki ni milosti. Res je, Američani bodo aktivnejši v balkanski diplomaciji, morda bodo spreminjali meje v BiH in celo nastopili s svojimi vojniki. Toda povzročiteljev krize se ne bodo kaznovali.

Ce drži, da srbsko vodstvo razume samo govorico sile, si lahko Milosevič se enkrat oddahne. Se vedno si nihče ne upa niti omenjati vojskarskih ukrepov proti Srbiji sami, Muslimani pa v Bosni se ne bodo enakovredni nasprotniki, saj je Bela hiša pozabila na obljubljeni odpravo embarga na uvoz orožja. Za vožda ni pomembno, ali ima Clinton zvezane roke zaradi Rusije in Evrope. Balkansko igro bo se naprej narekoval Milosevič, po njem pa se bo morda zgledoval se kakšen lokalni voditelj, na primer tisti v Zagrebu. Dokler Milosevič ne bo prestopil prepovedane črte na Kosovu in v Makedoniji, je lahko brez skrbi. Pa se takrat lahko, kot ob vseh dosedanjih vojnah, racuna na zahodni strah pred balkanskim Vietnamom, ce ga bodo že k novim akcijam prisilili notranji srbski konflikti ali si bo zazelel zaokrožiti svoj nacionalni program.

Vse, kar je po Christopherjevemu govoru drugace, je skrito v potencialnih možnostih, ki jih ponuja že sama ameriška navzočnost. ZDA so edina sila na svetu, ki ji - kot na primer. Evropejcem - ne vzejo rok lastni strahovi in ki lahko kdaj v prihodnosti tudi ukrepa. Zato bodo pravdo podoba ameriških nacrtoev na Balkanu bolj razkrila sele konkretna dejanja. Nacrt, ki ga je prebral državni sekretar, ne pove ničesar.

NOVICE

Predsednik Kučan sprejel diplomatski zbor



LJUBLJANA - Slovenski predsednik Milan Kučan je v četrtek priredil tradicionalni ponovoletni sprejem za tuje diplomate, akreditirane v Ljubljani. Letos je bilo veleposlanikov in konzulov, ki imajo sedeže v Ljubljani ali so akreditirani tudi pri nas, njihovi sedeži pa so na Dunaju, že veliko več kot ob lanskem sprejemu. Sprejema se je udeležil tudi zunanji minister Lojze Peterle, ki je zvečer priredil za diplomatski zbor slovesno večerjo. (R. S.)

Nova ofenziva v Krajini?

KNIN - Srbski general Mile Novaković se je v četrtek pritožil poveljstvu Unproforja, da je hrvaška vojska obstreljevala Benkovac in Obrovac in da Hrvatje na to območje dovajajo nove čete za novo ofenzivo. Ze slabo uro po generalovem protestu se je začel hrvaški napad na Novigrad. Popoldne so v kninsko in benkovsko bolnišnico pripeljali več kot trideset hudo ranjenih srbskih vojakov. V Kninu trdijo, da so bili ranjeni z dum-dum krogli. Med bombardiranjem srbskih položajev je bil ranjen tudi fotograf britanske agencije Reuter Dragomir Dragas. (P. Damjanec)

Pokol v Mehiki

CIUDAD MEXICO - Spor med družinama Pena in Garcia je v mehiški zvezni državi Guerrero privedel do pravega pokola, v katerem je doslej izgubilo življenje 24 oseb. Spor gre pripisati starodavnim nasprotjem med družinama, ki se niso nikoli polegli, čeprav nekateri trdijo, da gre verjetno tudi za prepir v zvezi s prekupčevanjem z mamili. Orožje, s katerim so streljali, izhaja iz krogov tihotapcev mamil, o tem je mehiška policija gotova.

Do pokola je prišlo v torek, ko se je družina Pena vračala s pogreba treh svojih umorjenih sorodnikov. Na povratku jih je dočakala skupina kakih 50 oboroženih ljudi, najbrz pripadnikov družine Garcia, ki so jih neusmiljeno pokosili. Na tleh je obležalo 24 ljudi, vsi so bili preresetani z vsaj 30 krogli. Resili sta se samo dve osebi, ki sta potem kljub hudim ranam pripovedovali policiji, kako so potekale stvari.

ODMEV

Poslanske plače in mera

MILAN SAMEC



ga pred moralo in odgovornostjo? Ali je odnos do dela le vprašanje (večje ali manjše) plače ali tudi vprašanje znanja, odgovornosti in morale? Pame-

tna država? Nonsens v času, ko lahko pametne države (tudi stare in bolj izkušene) prestejemo na prste ene roke. In neprimerljive, neholistične pri-

merjave le z zahodno tuji- no kot zadnji (ne) argument, po katerem segajo mnogi, ko ostajajo brez argumenta.

Zagotavljamo sebi ne-

sorazmeren, nespremenljiv del potice, ko se ta se vedno zmanjšuje (in zdaj se ne povečuje)? Zgrazamo se nad uporabo sile. Mar ni zloraba sile tudi to, ce si nekdo, ki je ravno na oblasti, odreže večji kos kruha, kot to dopusca prava mera? Zdaj, ko ni izdelan niti projekt preživetja, kaj sele izboljšanja, ne znamo posteno odmeriti za vse, pač pa najprej (ne) privilegirano posteljemmo sobi. Bojda zato, da bomo lahko dobro (ali pa tudi slabo) delali. Medtem ko si nekateri prizadevajo, da bi s ceneno demagogijo, tudi politično, cimvec iztržili ob najmanjšem vložku in tveganju, pa tisti, ki ta kruh tudi zagotavljajo, (solidarno) zultijo, kar ostaja. Gre res le za 90, 300 ali 1000 ljudi? Ali za novo/prastaro ne ravno

humano miselnost, ki naj se spet uveljavlja kot (ne) prava pot (za majhno nacija preobilne) družbene smetane? Ob blasfemnem zlorabljanju demokracije, morale, kulturnih in civilizacijskih norm. Vse dlje od ljudi.

Zgodba je stara kot človeška družba. Kot zgodba o uravnilovki bogastva ali siromastva, o utopiji in resničnosti. Kot sprenevedava zamenjava tez. Kot primerjanje neprimerljivih vrednosti. Kdor s silo zmore, naj mu bo. Lepa merila, lepi vzori za lepšo, da ne rečemo pravicejšo bodočnost - ce bomo tako nadaljevali v ogoljeni materialni in duhovni revščini ter v osiroteli civilni družbi. Kot da ostajamo brez pravega čuta in smisla za mero, odgovornost in družbeno realnost.

GLOSA

(Ne) podelitev

JANEZ J. NOVAK

Italijanski politiki in z njimi tisk in televizija so izkoristili hrvaške volitve za novo kampanjo o Istri. Zavzemali so se za zaščito italijanske manjšine, vendar so bile osrednja poanta slabo prikrita želje po vrnitvi Istre Italiji. Sicer pa je za Italijo značilno, da je namenjala vsa ta leta vprašanju Istre veliko pozornost. Do sklenitve osimskega sporazuma je bilo vprašanje meja itak odprto, po njem pa

je Italija z drugimi prijemi posegla v življenje Istre in Istranov, od financiranja manjšinskih organizacij do posameznikov z zakonom o italijanskih pokojninah. V Rimu se torej vseskozi oklepajo enega osnovnih načel vojaške strategije, po katerem mejo, pa naj bo politična ali narodnostna, najboljše zaščiti tako, da se utrdi za njo.

Kaj pa Slovenija? Tudi Slovenija je vsa povojna

leta skrbela za svojo narodnostno mejo. Pojem enotnega, kasneje skupnega slovenskega kulturnega prostora se je uveljavil kot eno osnovnih načel odnosov znotraj slovenskega naroda, ne glede na politično mejo, osnovano splošno na kulturni, pa tudi na konkretnem sodelovanju na področjih solstva, jezikoslovja, zgodovine, založništva in se na marsičem. Ena od teh oblik sodelo-

vanja je bila tudi vključevanje zamejskih Slovencev na tekmovanja in med nagradence številnih nagrad, ki so jih na raznih področjih podeljevale ustanove Republike Slovenije. Med njimi je bila tudi Prešernova nagrada, kjer je bilo skozi 45 let skoraj dosledno uveljavljeno načelo obvezne navzočnosti zamejskega kulturnega ustvarjanja: koroskega, primorskega, včasih tudi rezijskega.

To se je dogajalo, dokler je bila Prešernova nagrada domena kulture. Zdaj je to državna nagrada. Prva posledica je, da med nagradenci letos ni

bilo nobenega zamejca. Je bila kulturna bera v lanskem letu na Primorskem in Koroskem res tako skromna? Morda ze, čeprav vse kaže, da je pojem skupnega slovenskega kulturnega prostora v tem trenutku koristen ne samo za slovenski jezik, ampak tudi za slovensko državo. Včasih je tudi podelitev nekega priznanja politično dejanje. Nepodelitev, čeprav se sklicuje na neko abstraktno in ne povsem definirano kvaliteto, utegne biti prav tako politično dejanje. V tem primeru zgrešeno. Napačne - to vsi vemo - imajo svojo ceno. Upajmo, da ne bo previsoka.



Pogovor
s tržaškim reži-
serjem in igral-
cem Adrijanom
Rustjem

Režiser, ki je postal igralec, nastopa v vlogi Režiserja

IVANKA HERGOLD

Gledaliski igralec in režiser Adrijan Rustja je v mladosti studiral tudi klavir, kot dijak pa je že igral in režiral za mladino; zgodaj je začel sodelovati na tržaškem radiu. Po maturi pa mu je dilema, kaj naj postane, ali dirigent ali režiser, pomagala razrešiti spodbudna beseda Jozeta Babica, tako da se je odločil za studij režije v Ljubljani. Po končanem solanju se je pojavil v Trstu. Že ob prvem pogovoru z Modestom Santicom novembra 1959 se je izkazalo, da se mu ni obetala lahka režiserska kariera. Krive so bile finančne težave... Vendar je bil postal Babicev asistent. Istega leta je v igralški soli Slovenskega gledališča debutiral z režijo Pugetovih Srečnih dnevov. Se danes spominja spodbudne kritike Borisa Pahorja: »Rustja? Videti je, da ve, kje je doma človeško srce... In ne manjka mu elana!« Končno je bil tudi nastavljen kot režiser. Zanimalo nas je, kako je prišlo do tega, da se je »prelevil« v igralca.

Zelo preprosto. V gledališču je prišlo do internih kadrovskih sprememb. Takrat so ukinitelj stalno mesto režiserja. Dali so mi možnost, da bi dobil vsako leto eno ali dve režiji v Trstu, druge pa bi moral iskati po drugih gledališčih... s kovčkom v roki. Za to pa se nisem mogel odločiti. Narava mi ni dala, da bi bil trgovski potnik te vrste.

To pa ni bila vasa želja?

Ne, to so bile zunanje okolščine; na igralsko pot sem stopil, ker sem bil k temu prisiljen. Studiral sem režijo, zdela se mi je, da je to pač moja primarna pot. A tudi v tej »ponujeni« vlogi sem se znašel. In tako so se začele vrstiti manjše, srednje, velike, manj zahtevne, bolj zahtevne vloge. Kar precej sem preigral v tem obdobju...

Za svoje igralsko delo ste dobili več nagrad, med drugim Borstnikovo nagrado in diplomu za vlogo viteza Bledice in nagrado Združenja dramskih umetnikov za vlogo učitelja Sviligoja.

No, nekaj nagrad je slo mima, nekaj mi jih je bilo navrženih. Dobil sem tudi dve lokalni nagradi: od Slovenske prosvetne zveze za gledališko delo v Beniciji in od Katoliške prosvete. V nasem sistemu je sicer čudno. Če namreč dobiš »belo« priznanje, ne dobiš »rdečega«; no, jaz sem dobil oboje. Najbolj mi je bilo pri srcu, da sem bil povsod sprejet kot človek. V oklepaju naj povem, da mi je včasih ravnatelj rekel, da kot igralec nimam pravega mesta v tem teatru, ker je moj stil malo drugačen od drugih. Meni se zdi, da je to bistveno, človek mora biti svojski.

Kako bi sami razložili svoj »malo drugačen« stil? Morda tako, da sem gledal na svojo vlogo z režiserjevim očmi. Vedno sem razumel, kaj režiserji hočejo. Zdi se mi, da z lahkoto in z veseljem igram. Ne cutim nobene prisile, na neki frekvenci se ujamem z njimi.

V igri T. Wilderja igrate vlogo Režiserja, obenem pa ste tudi režiser predstave. Zdaj imate obe za vasa kariero in življenje važni vloge.

Julija s 60. letom zaključujem redno obdobje svojega dela v gledališču. Ob tej priložnosti sem si izbral režijo te igre, saj združuje oba moja poklica, vključuje tudi »glasbeni del« v meni, razen klavirja, ki sem ga iz tehničnih razlogov izključil, sicer bi lahko igral tudi na klavir.

T. Wilder je Nase mesto napisal l. 1938.

Zakaj se vam zdi ta igra se danes vredna uprizoritve, ce izvajamo, da ste zanj tudi osebno motivirani?

Igra Nase mesto je dramski splet poezije in skromnosti. To današnji človek ravno tako potrebuje kot včerajšnji. V današnjem kaosu, od dogodkih, ki ga spremljajo, človek potrebuje blazilni balzam, da pozabi na vse to. Drama učinkuje skoraj naivno, ker na svetu ni tako postenih ljudi, kot so v tej igri. Nobene pregrehe namreč ni, vse osebe so dobre, in to od začetka do kon-



ca igre. Ampak ravno ta naivnost nam daje slutiti, kako lepo bi lahko bilo življenje, ce ne bi bilo vseh teh razprtij in vojn. Dogodke iz življenja, ljubezni in smrti v majhnem mestu lahko poistovetimo s celotnim človeštvom. Če prislulnemo natančneje, pridemo na koncu do velikega spoznanja, da

smo muhe enodnevnice. Nenadoma se ti zdi, da si živ vel neko življenje, a niti ne veš, da si ga preživel, vse imaš pred očmi, kot da se je zgodilo včeraj. Ne znaš in moreš pa živeti tistega pravega življenja, v katerem uživam trenutek za trenutkom. V igri je vprašanje, ali se ljudje zavedajo svojega živ-

ljenja, odgovor je, da ne, da se ga zavedajo mogoče samo svetniki in pesniki.

To vlogo pesnika igra Režiser, ki pač ve, kako se je treba zavedati življenja.

Režiser je v tej igri vse: avtorjev rezoner, pripovedovalec in usmerjevalec dogodkov, kot neko božanstvo, on je zunaj igre kot take in

nad dogodki, ki jih hladnokrvno analizira.

V čem torej sami vidite idejo in smisel predstave?

Ideja je zajeta v omenjenem avtorjevem vprašanju in v odgovoru nanj. Ljudje pa naj se poistovetijo z življenjem na odru, in ce se bodo, bi moralo priti do katarze, v tem vidim smisel. Preprosto rečeno, nekaj naj bi doživeli.

Preprosto in komplicirano: kako rezirate?

Pri delu z igralci »nastopim« s svojim konceptom; tako sem seveda ze po studiju teksta vedel, kaj hočem. Tudi kot režiser, pardon, kot igralec sem vesel, kadar delam z režiserjem, ki ze od začetka ve, kaj hoče. Zato med režiserji najbolj cenim Mlaka.

Kakšen je vaš odnos do Wilderjeve drame? Ste kaj spremenili?

Skrajšal sem besedilo, črtal nekaj vlog, zlasti tiste dele, ki so preveč odmaknjeni od našega časa in so preveč opisni. Avtorju pa sem ostal popolnoma zvest.

Ste videli Nase mesto v režiji Jozeta Babica l. 1958?

Takrat sem bil v Ljubljani, tam pa sem videl to igro v režiji Slavka Jana, in to večkrat. Ce pomislim malo primerjalno, ne Jan takrat ne jaz danes ne prinašava ne vem kaj novega, nič ni inovativnega, to pa tudi ni potrebno. V igri, recimo, ni ne

scenerije in ne rekvizitov; to ni moja kaprica, ampak ze avtorjeva zahteva.

Ali vam je to, da ni rekvizitov, povzročalo težave? Piti nevidno kavo, lusciti fizol, ki ga ni, vendarle ima neki smisel. Kakšen po vašem?

Kot sem ze rekel, je besedilo silno poetično, vse je poezija. Poezija pa pravzaprav ne potrebuje realizma, tako se dosti bolj prenikne v gledalca. Važen je gledalec. Ce je ta povrsen, mu bo marsikaj uslo. Zgodba je nadvse preprosta. Življenje v nekakšnih flesih, ljubezen, smrt v družinah.

Kaj ste torej poudarili, izpostavili. Ritual vsakdanjika lahko hitro zdrsne v dolgčas, verjetno ste morali biti pozorni na ritem predstave?

Vsak prizor je nabit z neko poetičnostjo in je vpel v ritem. Vsak prizor živi zase in je neponovljiv, je kot orkestralni part, harmonija, ki se spelje od začetka do konca, je pač simfonična.

Kako ste se znašli s kolegi v vlogi igralca in režiserja hkrati?

Imam srečo, da z njimi kot režiser velikokrat delam na Radiu. Tam sem do danes igral in režiral v okoli tisoč igrar! Tako ne cutim nobenega pretresa, češ, zdaj pa stopam prednje v čisto novi obleki. Tudi oni poskušajo to, kar želim, napraviti.

viti čim lepše.

Kaj je tisto »čim lepše« za vas?

Da se s tem, kar delamo, približamo dognanosti.

Kako ste »režirali« sebe?

Kaksen napotek sem na vajah dobil od prijatelja in ravnatelja Miroslava Kosute prav za svojo vlogo, ker pač nimas zrcala; videl je, cesar jaz nisem, in tako sem pač popravil.

Moja vloga kljub dolžini ni tako važna, ceprav ima pomen. Ni tako pomembna igralsko, je bolj retorična.

Pa drugi sodelavci pri predstavi?

Vsi sodelavci so moji dragi kolegi, ki so se pojavili ze v mojih prvih režijah. Tako je na primer Sveta Jovanovič delal »mojo« prvo sceno, ravno tako je bil takrat ob meni Aleksander Vodopivec...

Igra zahteva številčno veliko zasedbo. Kako ste to rešili z majhnim ansamblom SSG?

Sodeluje vse, kar leze in gre. Na pomoč so priskocili tudi naši mladi upokojenci, manjkalo je nekaj mladih, nekaj statistik, pevcev, ki so za klorit te predstave zelo važni.

Uprava je vse to srečno uredila.

Ali po tej režiji lahko pričakujemo se kaksno novo?

No, mislim, da cevljar ostane cevljar tudi takrat, ko se upokoji.

Kaj to pomeni - režiser ali igralec?

Recimo oboje.

KLOBUK DOL! / KNJIGI

Nadomestno božje oko

Drago Jančar: Pogled angela, trinajst zgodb;

Zalozba Mihelac, Ljubljana 1992. Mehka vezava.

Enako težko, kot najdemo osnovno in splosno veljavno določilo za vse Jančarjevo prozno pisanje, bi našli skupni imenovalec trinajstim zgodbam, zbranim v Pogledu angela, saj imamo na eni strani zasidranost v konkretnem in na drugi nadčasnost in izvenčasovnost, zdaj fantastične in potem spet povsem stvarne in mogoče zaplete, zdaj krvave in usodne dogodke, takoj ob njih pa odsotnost akcije, dejanja, bolj spekulacije junakov kot njihovo poseganje v svet.

Zgodbe iz Pogleda angela imajo torej enak razpon med fantastiko in zgodovino, urbanim in modernim ter arhaičnim in prvinskimi ljudskimi, čudežnim in brutalnim, kot ves dosedanj Jančarjev opus.

Bolj kot tematika povezuje zbrano prozo prepoznaven način pripovedovanja, pri katerem je ob dosledno prisotnem vsevednem pripovedovalcu značilna tudi njegova odmaknjenost od pripovedovanega, saj se distancira od vrednostnih sodb, moraliziranja, pripovedovalec pusti zgodbam, da se razpletajo po njim lastnim zakonitostim.

S tem ostanejo svetovi iz zgodb avtono-



mni, zavezani sami sebi, hkrati pa - ne glede na to, ali gre za prigo- de Ulrika Celjskega ali cestnega fantoma, trgovskega potnika ali dogodke med drugo vojno - govorijo o temeljnih eksistencialnih situacijah.

Jančar namreč v vseh zgodbah govori o tem, kako se njegovim osebam zmakne podoba sveta, kako se jim poruši predstava o tem, kaj je realnost.

Najbolj očitno je to v tistih zgodbah, ki se napajajo iz Borgesovega ze kar programskega stavka, da zgodovina ljubi ponovitve, variacije; zgodovina torej deluje kot slepa, neosmisljena in repetitivna sila, ki ne dopušča posameznikove polne realizacije in polnosti eksistence.

Zgodovina pa ni le usoda, nad njo ne bedi volja (pravičnega) boga, temveč predvsem splet naključij, posledica nekakšne babilonske loterije, v kateri nepomembno preteklo

dejanje iniciira ponovitev ze poznane oblike.

Ravno zaradi odsotnosti volje in osmišljenosti dogodkov se pripovedovalcev pogled gre za analogijo z angelskim, nezainteresiranim spemljanjem dogajanja, ki je onstran dobrega in zla - ves čas seli, menja perspektive, iz objektivnega prehaja v subjektivno in spet nazven, v perspektivo vsevednosti, v kateri ni več časovnosti, temveč le vedenje o številčni omejenosti vzorcev.

Tej Jančarjevi usmeritvi ustreza tudi sam pripovedni tok, ki je ne le prekinjan in zamisljiv, pač pa predvsem nelinearen, zazankan, krožec okoli ovir na poti.

Angelska nedejavna vsevednost pripovedovalca omogoča hkrati tudi uporabo ze obstoječega jezikovnega materiala, pa naj gre za svetopisemske primere ali ljudsko pesem, pri čemer ni citatnost nikoli vsiljiva in ostaja funkcionalno vključena v celoto.

Trinajst kratkih zgodb v knjigi Pogled angela dokazuje, da ostajajo male zgodbe dominantna prozna forma, z mojstrstvom njihove realizacije pa je Jančar potrdil, da ostaja v samem vrhu slovenskega pripovedništva.

Drago Jančar: Posmehljivo pozelenje, Zalozba Wieser, Salzburg - Celovec 1993.

Mehka vezava.

Zadnji roman Draga Jančarja ostro postavlja nasproti dva svetova: Gradnik, njegov junak gre na ameriški Jug v času pred karnevalom, ko je vse razposajeno, divje, hitro in površno, pa se po letu vrne domov nekam pod Pohorje na pogreb svoje matere, leže na gozdno jaso, kjer ga melanholija, ki ga je ves čas razjedala, sune v polni moči.

Ve, da kljub zatohlosti, mrčnosti, bližini smrti, ki diha iz ljudi, iz poezije, iz pokrajine, spada ravno sem, da je spet doma, da se sele v brezdelnem sploenu pocuti zares doma.

Posmehljivo pozelenje - ironičen in kontraktoren naslov kaže predvsem nezmožnosti polnosti eksistence od volje po pozelenju utrjenega junaka - torej spominja na Edmanov prihod v Maribor, le da je tujo svetlo se poudarjena s tipično ameriškim liki - profesorjem, ki je jogger in se tako bori proti melanholiji, ki jo proučuje kot nekaj nedostopnega, jazzarji, prekupčevalci mamil, neodločnimi ženskami, s katerimi ima brezstrastne, tudi splošne priprave, »provokativni



vnimi« pisci studij o voznji s kolesom po New Orleansu.

Jančarjev roman imenitno secira ameriški način življenja in ameriške sanje, ta edini obstoječi prekoluzni mit, in ga vzporeja s srednjeevropskim tezikim, vzvišenim, v temelju pasivnim in hkrati plemenitim smislom za globino, bolečino, za zavest o padcu človeka, ki ne more več biti cel v svojih dejanjih.

Nomadskega, barskega popasenja sveta, ki bi junaku omogočil prilagojenost, ta ni zmožen, obsojen je na dom, in ravno v tem se kaže za Jančarja značilni determinizem, ki ga je prej predstavljala predvsem zgodovina s svojim nedoumljivim tokom, zdaj pa narojenost, pripadnost duhovni klimi, tradiciji, zavezanosti in vztrajanju pri identiteti, ki je večkrat močno naceta. Gradnikovo potovanje v Ameriko, kjer

naj bi poučeval kreativno pisanje, ima vse značilnosti katastrofe, ki je neizbežno doletela junake novoveškega romana, le da se namesto na koncu dogaja v milejši obliki ves čas, namesto spoznanja pa so njene posledice le vedno večja utrujenost, odtujenost, izpraznjenost, neprilagojenost in izpraznjenost.

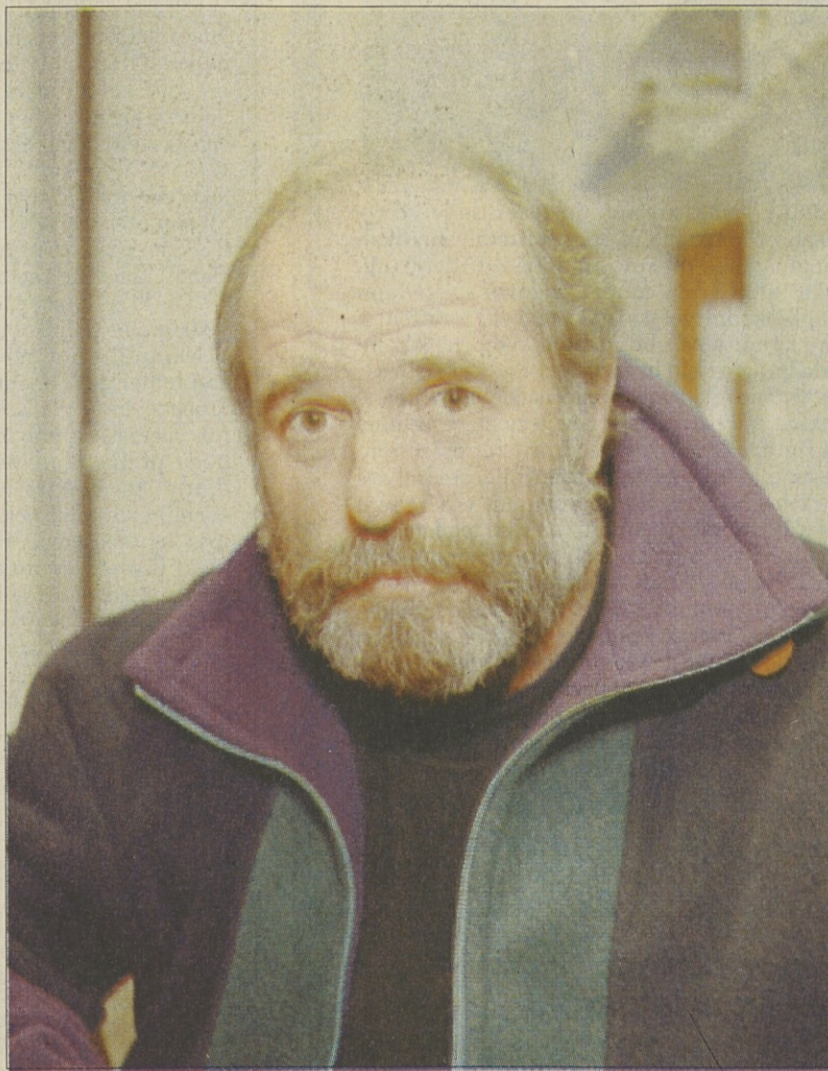
Jančar je v svoj roman spretno vključil citate o melanholiji, ki ze od vsega začetka kot mrčna senca lebdi nad junakom in se vse bolj uresničujejo, hkrati pa je z razgibanim jezikom in ritmom, ki postane v zadnjem delu gost, nabit in težak, na jezikovni ravni ponazoril razliko med svetovoma.

Stilno roman uspešno diha v ritmu krajev, v katerih se dogaja, in ceprav v romanu ni pompoznihih akcij, nasilja, preobratov, se ves čas napeto bere.

Jančarjevo pisanje je bolj kot z zunanjim dogajanjem osvoji z izredno preciznimi drobnimi, vsakdanjimi epizodami, z odtentki pri prihologizaciji, torej z minimalnimi sredstvi, s katerimi pa Jančar dokazuje svojo pripovedno veščino.

KLANJSKI KOMEDIJANTI

Janez Hočevar - Rifle



Pod tem naslovom bomo spremljali Dneve komedije v celjskem SLG z nizom slikovnih portretov komikov, ki nastopajo v posameznih predstavah. Danes vam predstavljamo Janeza Hočevarja - Rifleta, ki igra v predstavi MGL Hrup za odrom (na sporedu nocoj). Rifle nam je povedal: Pomen komedije v slovenskem prostoru narasča. Nekateri sicer se vedno menijo, da je to manjvredna komercialna, vendar jo ljudje vseeno radi gledajo, in tega ne smemo zanemariti. Ljudje imajo pravico do zabave. Komedija seveda ni nujno pogrošna, lahko je satirčna, groteskna, situacijska in vsaka je po svoje zazelenjena, na nas pa je, da visamo njen nivo, kar se ne posreči vselej. Hrup za odrom je čisto navadna smešna komedija, poučna za ljudi, ki ne poznajo ozadja gledališča, saj v uprizoritvi lahko vidijo vajo za uprizoritev, predstavo, gledano izza odra, in eno mnogih ponovitev, kjer ostane le se njen skelet. Morda je celo bolj smešna za igralce in gledališke delavce kot pa za občinstvo, ki se mora sele »vklopiti«, da sploh ve, za kaj gre. (V.S.)

(Jutri: Danilo Benedicic)



RIM / SOCIALISTIČNA SKUPŠČINA BO DANES IZBIRALA NOVEGA TAJNIKA

Craxijeva zvezda je zašla Negotovost o nasledstvu

Favorit je Vlado Spini, kandidata pa sta tudi Benvenuto in Andò

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Dramatični sredi- ni dogodki z odstopom pravosodnega ministra in voditelja socialistične opozicije Claudia Martellija so povsem spremenili predvideni scenarij socialistične nacionalne skupščine. Martellija, ki je bil po tem scenariju eden od glavnih protagonistov kongresa, ni bilo, ker je s pravosodnim ministrstvom zapustil tudi socialistično stranko. Dosedanji tajnik Bettino Craxi, ki po skoraj sedemnajstih letih zapuša krmilo PSI, pa je ohranil svojo vlogo protagonista, čeprav je nepričakovan razplet dogodkov tudi njemu najbrž zmesal pripravljene scenarij. Najbrž je kandidat za nasledstvo Giorgio Benvenuto, ki ga je Craxi predvidel kot protitež kandidaturi Claudia Martellija in možno je, da bi vodstvo stranke prevzel Valdo Spini, ki je bil vsaj deset let kot eden redkih Craxijevih nasprotnikov povsem emarginiran v PSI.

V hladnem in skromnem okolju konferenčne dvorane hotela Ergife v rimskem predmestju, tako različnem od razkošnih kulis arhitekta Filippa Pansece, ob katerih je socialistični tajnik slavil svoje triume, je torej včeraj zašla politična zvezda Bettina Craxija. In navzlic ploskanju, s katerim so cla-

ni nacionalne skupščine pozdravili svojega dovčerajskega voditelja, je marsikomu odleglo, ko je Craxi ob koncu svojega kratkega poročila vrnil tajniški mandat. Človek, ki je bil poldrugo desetletje eden najvplivnejših italijanskih politikov in ki je imel odmevno besedo tudi v mednarodnem merilu, je za italijansko politično sceno in za lastno stranko postal veliko breme, tem večje, od kar so se iz milanskega tožilstva usula jamstvena obvestila.

In prav svojemu položaju je Craxi posvetil dober del svojega poročila. Kot v prejšnjih dneh je zavmil vse obtožbe kot povsem izmišljene, ostro je napadel prekomerno sodnijsko nasilje in sodnike obtožil, da so prekoračili mejo ustavnosti, poudaril je, da se bo boril za zmago resnice, za obrambo samega sebe in lastne družine, obenem pa tudi za pravice državljanov, da bo spet vzpostavljena pravica. Preiskavam sodnikov je očitno, da rusijo ravnoesje med državnimi institucijami in povzročajo zmedo v državi ter spet predlagal parlamentarno preiskavo o finansiranju strank. In v tem okviru je izrazil svojo solidarnost Martelliju ter poudaril neosnovanost obtožb proti bivšemu pravosod-



Bettino Craxi s šopom nageljnov pozdravlja udeležence vsedržavne skupščine PSI (telefoto AP)

mu ministru.

Potem ko je nastel vse zadolžitve, ki jih je imel, od kar je leta 1976 prevzel vodstvo stranke, je Craxi končal z izjavo, da daje na razpolago svoj mandat. Izrazil je upanje, da bo stranka znala enotno voliti novega tajnika, kateremu je obljubil svoj strankarski in politični prispevek. Njegovo torej ni bilo dokončno slovo, pač pa le nasvidenje v stranki, morda odraz upanja, da bo lahko spet obnovil svoj vpliv, ce bo in ko bo podkupninska

vihra mimo.

Uvod v včerašnjo nacionalno skupščino socialistične stranke je bil vrtinec sestankov raznih notranjih komponent, ki so na locenih sejah ali na bolj ali manj uspešnih pogajanjih merile moči, predlagale kandidature, skratka iskale rešitev, ki naj bi PSI omogočile, da preživi sedanjost hudo uro. Barometer možnosti raznih kandidatov je stalno nihal in se tudi zvečer ni še umiril. Po Craxijevem poročilu so namreč prekinili sejo

skupščine, da bi se lahko sestalo strankino vodstvo in določilo kriterije za izvolitev novega tajnika. Seja vodstva, ki je bila najprej sklicana za sredo zvečer, so preložili na včeraj zjutraj, nato na včeraj popoldne in končno na večer takoj po tajnikovem poročilu. In po seji vodstva, ki je sklenilo, da je mogoče predložiti kandidature za tajnika do danes zjutraj ob 10. uri, volitve pa bodo med 11. in 15. uro (v primeru, da bi nobeden od kandidatov ne dobil potrebne večine, bodo ponovljene pod večer), je bila seja skupščine prekinjena. Predstavniki opozicije so se srečali s Craxijem in mu predlagali, naj podpre kandidaturu Valda Spinija, vendar srečanje ni obrodilo rezultata.

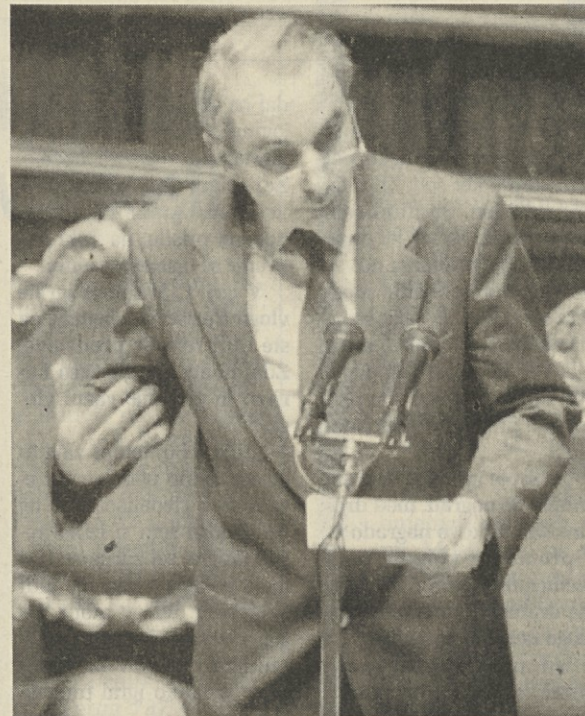
Spini je sprejemljiv za dober del nekdanjega Martellijevega krila, nasprotujeta pa mu Rino Formica in Claudio Signorile. Sprejemljiv je tudi za del večine, nasprotuje pa mu glasnik tajništva Intini, kar je najbrž odraz tudi Craxijevnega nasprotovanja. In v tem vzdušju se je zvečer zacela spet krepiti kandidatura Giorgia Benvenuta, pa tudi obrambni minister Salvo Andò se je premislil in ni bil več tako gotov, da ne bo kandidiral.

PSI bo moral danes presekati gordijski vozlož novega tajnika. A sinoči ni še nihče vedel, kako.

RIM / PREDSEDNIK VLADE AMATO V SENATU

Moralno vprašanje danes glavni problem

Pretres v borzi po odstopu ministra Martellija



Predsednik vlade Giuliano Amato med včerašnjim posegom v senatu (telefoto AP)

RIM - Moralno vprašanje je danes osrednje politično vprašanje. In italijanske krize ne bo mogoče premestiti, dokler ne bo rešeno prav moralno vprašanje.

Tako je poudaril včeraj v senatu predsednik vlade Giuliano Amato, ki je na zahtevo parlamentarnih skupin in se zlasti DSL porocal o odstopu pravosodnega ministra Claudia Martellija, ki je v sredo vrnil mandat, ko je zvedel, da mu milanski sodniki naslavljajo jamstveno obvestilo v zvezi z bankrotom milanskega bančnega zavoda Banco Ambrosiano. Ob silovitosti političnih pretresov zadnjih dni in ob preplahu, ki je včeraj zajel denarne trge in borzo, je italijanski premier moral postaviti v ospredje problem, ki ga je prejšnji teden v poslanski zbornici ob razpravi o nezaupnici sicer podčrtal, ni pa postavil na glavno mesto prednostne lestvice.

Po sredinem popoldanskem potresu ob odstopu pravosodnega ministra, so se tla italijanske politike majala z nezmanjšano silo, potresni sunki pa so zajeli tudi gospodarstvo, se zlasti ko so se v Milanu zacele siriti govorice - ki so jih sicer takoj demantirali - o jamstvenih obvestilih se drugim članom vlade in samemu predsedniku Giulianu Amatu. Vrednost lire, ki je padla že v sredo po

Martellijevem odstopu, je spet zdrknila navzdol, varčevalci so začeli prodajati delnice (zlasti delnice državnih podjetij, ki so na seznamu za privatizacijo), italijanska deviza in delnice so zacele popuščati tudi na mednarodnih trgih. Nacelnik italijanskega tožilstva je moral uradno nastopiti in demantirati nove morebitne posege zoper druge ministre, nastopil je tudi zakladni minister Barucci in sele tedaj se je trg nekoliko umiril. Lira si je za spoznanje opomo-

gla, a ne dovolj, da bi pridobila nazaj izgubljeno. In isto velja tudi za borzo, na kateri je danes izpuhtelo nekaj stotin milijonov lir.

Vzdušje v senatu je bilo odraz napetosti, ki je v teh dneh občutna v italijanskem glavnem mestu. Komaj se je v svojem ekspoziju Giuliano Amato dotaknil moralnega vprašanja, se je zlasti s klopi mislovcev in Severne lige usul plaz protestov (»V zapor,« je kričal predsednik legistov Speroni, »Domov, domov,« so v kontrapunk-

tu kričali mislovci), nato pa so se oglasili zlasti predstavniki SKP, ko je premier govoril o nujnosti novega volilnega zakona.

Sicer pa je bil predsednik v svojem izjavljanju kratek. Potem ko je izrazil solidarnost pravosodnemu ministru in poudaril problem moralnega vprašanja, je nakazal tri korake, ki so po njegovem mnenju najnujnejši: nov volilni zakon, da bodo italijanski državljani lahko prenovili vodstvo z novimi pravili, nov zakon za javne dražbe in moralni kodeks, ki naj uravnava delo politikov in javnih upraviteljev. Ob koncu je dodal, da se bo vrnil v parlament z obsežnejšim poročilom, ko bo vlada dopolnjena z novim pravosodnim ministrom.

Amatov ekspoz je ocenil pozitivno predvsem predstavniki vladne večine, medtem ko so predstavniki MSI in SKP ponovili svojo zahtevo po razpustu parlamenta in predcasnih volitvah, »ker je ta parlament delegitimiran«. Severna liga je tudi zahtevala predcasne volitve, vendar pa sele potem, ko bo sprejet volilni zakon. Predsednik senatorjev demokratske leve pa je poudaril, da je nujen jaseen preokret v vladi. Razširitev večine je nujna tudi za socialdemokrate in o tem so začeli razmišljati tudi nekateri demokratski predstavniki. (V.T.)

NOVICE

V Kampanji splošna stavka za delo in razvoj



NEAPELJ - Nad stotisoč delavcev se je včeraj udeležilo zborovanja, ki so ga priredile sindikalne organizacije ob splošni stavki v Kampanji. Stavka je bil edini možni odgovor na sedanji skoraj brezupni gospodarski položaj v deželi, v kateri kamora se vedno poje svojo pesem in odjeda ljudem delo in življenje.

Kriza je zarezala svoje rezilo najgloblje v delavsko tkivo. Na tisoče delavcev je že na cesti, prav tolikim grozijo odpusti. Prav zaposlitveno vprašanje je bilo tisto, na katero je osrednji govornik na zaključnem zborovanju, vsedržavni tajnik CISL Sergio D'Antoni (na sliki telefoto AP) posvetil največjo pozornost. »Ne smemo si privoščiti, da bi izgubili še druga delovna mesta. Moramo jih ohraniti. Tudi z zmanjšanjem delovnega urnika. Pomembno je le, da bi vsi še naprej delali,« je poudaril. Vladni dekret v bran zaposlitveni ravni v državi je prvi korak na tej poti, je pripomnil in se med drugim tudi obrnil na predsednika republike, da s svojega prestignega mesta vpliva na osvetlitev tistih crnih lukenj (beri obnova Iripinije), ki boleče trejo tukajšnje prebivalstvo. Med zborovanjem je skupnica brezposelnih ciljala govorniki oder z jajci, do drugih incidentov pa ni prišlo.

Minister Vitalone odprl Samulegno '93

PORDENON - Minister za trgovino s tujino Claudio Vitalone je včeraj uradno odprl letošnji lesni sejem Samulegno '93. Ob svojem pozdravnem nagovoru je predstavnik vlade dejal, da odpira Pordenon z njim nova vrata na vzhod, in izkorisča prilžnost, ki mu jih ponuja gospodarski preustroj vzhodnoevropskih držav iz monolitnih ekonomskih sistemov v sisteme tržnega gospodarstva.

Na letošnji 9. izvedbi lesnega sejma so spet v ospredju raznorazne naprave za obdelovanje lesa. Na tem področju ima prav Furlanija bogato tradicijo. Sejem se razprostira na 25 tisoč kvadratnih metrih razstavne površine. Na njem razstavlja 165 razstavljalcev, ki predstavljajo skupno 248 podjetij. Sest jih je iz tujine, in sicer tri iz Nemčije, dve iz Avstrije, eno pa iz Slovenije. Sejem bo odprt do ponedeljka, 15. februarja.

NA UKAZ MILANSKIH SODNIKOV

Pravi val aretacij v okviru preiskav o podkupninah

Samo v Milanu 7 oseb v zaporu

MILAN - Medtem ko je ves italijanski oblastni sistem na robu prepada zaradi afere s podkupninami, se aretacije v raznih krajih države vrstijo kot na tekočem traku. Samo v Milanu so včeraj aretirali sedem oseb, povečini članov upravnih svetov družb, ki so plačevale podkupnine politikom.

Najbolj znan med aretiranimi je Giacomo Properzi, bivši predsednik občinskega prevoznega podjetja in podjetja za električno energijo, ki je bil nekaj časa kot predstavnik republikanske stranke predsednik milanske pokrajinske uprave. Properzi je prvič aretirani pred nekaj meseci zaradi podkupnin ob občinskega prevoznega podjetja, včeraj pa so milanski sodniki ukazali njegovo aretacijo zaradi podkupnin v podjetju za električno energijo. Properzi, ki je slep, so kmalu nato preselili v hišni pripor.

V okviru iste preiskave je bil aretiran tudi občinski odbornik za trgovino in obrt, socialdemokrat Pierfranco Giuncialoli pod obtožbo korupcije in krsitve zakona o javnem financiranju strank.

Na ukaz milanskih preiskovalcev sta bila včeraj aretirana tudi dva dolgoletna člana upravnega sveta ENEL, javnega podjetja za električno energijo, prav tako zaradi podkupnin. Gre za Giancarla Lizzertija in Luigijsa Beneditija. Oba sta de-

mokristjana, prvi je bil celih dvajset let v upravnem svetu ENEL, drugi pa petnajst. Lizzertija obtožujejo korupcije zaradi zakupov za izgradnjo električnih central v Brindisiju, Gioia Tauru, Tavazzanu (Milan) in Fiume santu (Sassari), drugega pa prav tako korupcije v zakupu del za centralo v Montaltu di Castro.

Včeraj so aretirali tudi dva bivša člana upravnega sveta milanskega občinskega podjetja za energijo AEM, in sicer Girolama Mezza, ki pripada socialdemokratski stranki, ter Pier Giuseppe Merla, poleg njiju pa bivšega pokrajinskega upravnega tajnika PSI v Vareseju Emanuele Ducrocchia.

Ce se iz Milana preselimo v Rim, moramo se zabeležiti za četrtto jamstveno obvestilo za demokratskega senatorja Giorgia Moschetti ter zahtevo po aretaciji socialdemokratskega poslanca Robinia Costija. Slednji naj bi dobil podkupnine ob prodaji nekaterih nepremičnin.

Tudi v drugih krajih Italija pa se aretacije vrstijo, tako da jih je težko ze sploh naštet. V Viareggiu so aretirali bivšega občinskega odbornika za higijeno Riccardo Pagliarania (PRI), v Foggiju bivšega pokrajinskega tajnika KD Rodolfo Schiraldija, v Barletti zupanjo Anno Chiuneo (KD), v Neaplju pa visoka občinska funkcionarja Giovannija De Vecchia in Benedetta Letizia.

TRST / NAGRADE FRANE TONČIČ 1992

Zanimiva disertacija o psihoanalizi je prinesla nagrado Tanji Smotlak

Pohvalo so dobile še Marina Počkaj, Sara Pertot in Zorka Danieli



Predsednik komisije Pavle Merkù čestita Tanji Smotlak (Foto Križmančič)

NA NJEGOVM DOMU NAŠLI KOKAIN

V Pordenonu aretirali bivšega lastnika zasebne televizijske postaje Canale 55

PORDENON - Agenti finančne straže iz Pordenona so včeraj aretirali Ottavia Erminija, do pred kratkim lastnika zasebne televizijske postaje Canale 55, ki je zašla v tečaj ter bi jo morali zato prodati na dražbi za delno kritje dolgov. Erminija so aretirali, ker so v njegovem stanovanju v Zoppoli, nedaleč od Pordenona, med preiskavo našli sedem gramov kokaina. Vse kaže pa, da pordenonski sodniki obtožujejo Erminija se drugih kaznivih dejanj, povezanih s stecajem njegove televizijske postaje.

Preiskavo Erminijevega stanovanja je odredil namestnik državnega pravdnika Raffaele Tito, ko je prejel od stecajnega sodnika Maura Drassicha vso dokumentacijo o prigradah okrog dražbe za prodajo TV postaje. Kot poroča agencija ANSA, naj bi Ermini telefonsko grozil nekemu industrijcu, ki se je nameraval udeležiti dražbe za nakup postaje Canale 55. Po mnenju preiskovalcev bi se torej Ermini poskusil preko posrednika spet polastiti TV postaje, in sicer tako, da bi na protizakonit način

»odsvetoval« vsem morebitnim kupcem, da bi se udeležili dražbe. In res je stecajni sodnik pred dražbo prejel za nakup televizijske postaje eno samo ponudbo v višini ene milijarde in 50 milijonov lir. Ponudba je prihajala od neke zadruge, katere predsednik je novinar Stefano Cossetti, do stecaja TV postaje uslužbenec Canale 55 in torej Erminija. In tako stecajni sodnik ne samo, da ponudbe ni sprejel, ampak je obvestil pordenonske sodnike, ki so včeraj Erminija aretirali.

TRST - Diplomsko nalogo na temo "Slovenske psihoanalize v slovenski kulturi" je Tanja Smotlak, ki je disertacijo zagovarjala junija '91 na trzaski filozofski fakulteti, prinesla Nagrado Frane Tončič 1992. Poleg Smotlakove, ki je ob pohvali prejela tudi denarno nagrado v višini 2 milijonov lir, je posebna komisija Slovenskega visokosolskega sklada Sergij Tončič s pohvalo nagradila se tri disertacije. Nagrada Frane Tončič 1992 je bila povsem žensko obarvana, saj so tudi tri posebne pohvale sle novopecenim doktoricam: Marina Počkaj je prejela pohvalo za svojo disertacijo z naslovom "Slovenski dialektološki leksikalni atlas koprške pokrajine - tretji del" (Visoka sola za prevajalce in tolmače), Sara Pertot za nalogo "Jugoslovanska pristanišča severnega Jadrana: geografska analiza in razvojne perspektive (1990-91) (Ekonomska fakulteta) in Zorka Danieli za diplomsko nalogo iz aplikirane biokemije (Fakulteta za matematiko, fiziko in naravoslovje).

Kot so poudarili na včerašnji kratki svečanosti, se je tokrat oglasilo večje število kandidatov, kot kdajkoli prej, kar ima dvojni pomen: po eni strani seveda pomeni, da se Nagrada Frane Tončič, ki so jo podelili petič, uveljavlja med slovenskimi visokosolci, po drugi pa, da se širi število visokosolcev, ki

zelo ustvarjalno pristopajo k studiju. Ob tem pa sta upravní odbor Sklada in komisija preko predsednika slednje Pavla Merkuja tudi izrazila željo, da "bodo slovenske studentje, ki pripadajo slovenski manjšini v Italiji, v bodoče vedno rastočem številu posiljali svojo diplomsko nalogo v pretres naši komisiji, da bojo s tem pokazali svojo zavest, kako s svojim znanstvenim delom prispevajo k ugledu in časti slovenske kulture v Italiji".

Ob zavzetosti, s katero Sklad spremlja uveljavljanje visokosolcev, pa je treba upoštevati tudi skrb, ki jo posveča revnejšim studentom, ki bi brez denarne pomoči ne mogli dokončati univerzitetnega študija: o tem je na kratko spregovoril predsednik Sklada Boris Kuret, predno je prepustil besedo Nerini Svab in Pavlu Merkuju, ki sta razglasila izid letosnjega natečaja oziroma podala utemeljitve za nagrade.

Tanja Smotlak je za svojo disertacijo, ki sodi v okvir zgodovine sodobne filozofije, dobila nagrado, ker je nacela se precej neraziskano temo, zbrala in uredila celopokop podatkov in vse tako vovirila, da je podala kar popolno sliko "prazgodovine" psihoanalize na Slovenskem. Kot uvod v razglasitev nagrad pa je na harmoniko zaigral David Zerjal, gojenec sole Glasbene matice.



BIVŠE TABORIŠČE SMRTI / GANLJIVA SLOVESNOST

Poklon žrtvam Rižarne

Državnik poglavar si je ogledal celice, kjer so preživeli zadnje dni obsojenci na krematorij

SANDOR TENCE

Z globokim poklonom in s spominskim vencom, ki jo je položila elitna predsednikova straža, se je predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro včeraj dopoldne poklonil žrtvam nacističnega taborišča v Rižarni. Bila je to kratka, a zelo ganljiva spominska svečanost, ki je marsikateremu izmed navzočih bivših deportirancev priklicala v spomin grozote tistih časov, ko so te fašisti in nacisti zaprli le zato, ker si bil Slovenec ali Hrvat, Žid ali napredni italijanski rodoljub. Rižarna je nacionalni spomenik, Scalfaro je po Leoneju, Pertiniju in Cossigi cetrtili italijanski predsednik, ki je obiskal to nacistično taborišče smrti.

Predsednik je prišel v Rižarno po obisku na bazoviški fojbi in na gradbišču sinhotrona. Poleg najozbiljših sodelavcev in generalnega tajnika Kvirinala Gaetana Gifunija, ki je dejansko njegova "senca", so ga spremljali poslanca Giulio Camber in Sergio Coloni, komisar pokrajinske uprave Mario Marrozu in trzaski zupan Giulio Staffieri. Predsednik je bil videti zelo utrujen in zaskrbljen, očitno zaradi hude politične krize, ki pretresa v tem trenutku Italijo. Ne smemo namreč pozabiti, da je

predsinočnim, po odstopu pravosodnega ministra Claudia Martellija, Scalfaro prav iz Trsta v zadnjem trenutku prepričan, da skoraj gotovo vladno krizo. Zaradi delikatnega momenta, ki ga doživlja država, je predsednik dal vedeti novinarjem, da med obiskom na Trzaskem ne bo govoril o politiki in ga zato naj ne "nadlegujejo" z vprašanji in podobno. Kronisti, ki so bili sicer nekoliko razočarani, so se držali navodil, vprašanji pa mu itak niso mogli postavljati, saj je bil državni poglavar ves dan za njih dejansko nedosegljiv.

Kroniko prireditve moramo začeti z ugotovitvijo, da je visokega gosta pričakalo v Rižarni sorazmerno malo ljudi. Veliko je bilo sicer predstavnikov oblasti in krajevnih uprav, dobro so bile zastopane tudi borbevske organizacije in združenja nekdanjih deportirancev, prostor namenjen občinstvu pa je bil - z razliko ob fojbe pri Bazovici - skoraj prazen. Scalfaro je v skladu z uradnim protokolom pričakal vojski vod. Nastop vojakov pa je bil nekoliko ponesrečen. Eden izmed njih je nekaj

minut pred predsednikovim prihodom, najbrž zaradi dolgega čakanja in utrujenosti, padel v nezavest in so mu morali nuditi zdravniško pomoč. Srečnega dneva ni imel niti vojski trobentac, ki se mu je nekajkrat zataknilo. A to so malenkosti, ki sodijo v normalni vsakdan.

Scalfaro je pospremil kirasirja, ki sta položila spominski venec, nato pa se je v tišini ustavil pred večjezičnim nagrobnim kamnom, kjer je nekod stala krematorijska peč. Predsednik ni govoril, pač pa je povsem izven protokola (podobno kot na fojbi) poklical k sebi skofa Lorenza Bellomija in ga povabil, da se z molitvijo spomni vseh padlih v Rižarni. Skof je po krajšem blagoslovu začel miren počitek vsem padlim in izrazil željo, naj v svetu prevladata mir in sprava.

Scalfaro je po skofovi molitvi znova kršil protokol. Namesto, da bi se, kot predvideno, napotil do bližnjih celic, kjer so bili zaprti obsojenci na smrt, je hotel osebno pozdraviti zbrane oblasti in politike. Med njimi je bilo kar precej slovenskih predstavnikov.

Videli smo, kako se je predsednik rokoval in se zadržal v krajšem razgovoru s slovenskimi zupani Milosem Budinom, Marinom Pečenikom in Aleksijem Krizmanom, z devinsko-nabrežinskim podzupanom Martinom Brecljem, s predsednikom SKGZ Klavdijem Palčičem, z deželnim svetovalcem Ivom Jevnikarjem ter se z nekaterimi drugimi. Jevnikar je izkoristil priložnost, da je izročil diplomatskemu predstavniku predsedstva republike spomenico o pravicah slovenske manjšine.

Predsednik Scalfaro si je po tej neobičajni gesti ogledal notranje prostore Rižarne, kjer so se danes dobro ohranjene celice za obsojence na smrt. Predstavnik trzaskе občinske uprave, ki upravlja ta nacionalni spomenik, so mu prikazali zgodovino taborišča, ki so ga nacisti in njihovi fašistični pomočniki nekaj dni pred koncem vojne skušali porušiti, da bi izbrisali vsakršno sled za grozotami, ki so jih tam izvedli. Na srečo jim to ni uspelo, saj so s trotilom unicili le krematorijsko peč, vse drugo pa je ostalo na nogah. Predsednik se je zelo zani-

mal za Rižarno, posebno pa so ga pretresli pretresljivi zapisi, pričevanja in pozdravi, ki so jih tik pred smrtjo na zidovih pustili obsojenci. Napisi so v italijanski, slovenski, srbohrvaščini, hebrejščini in najbrž se v kakem drugem jeziku. Scalfaro je odšel iz Rižarne vidno ganjen.

Predsednika so, kot rečeno, pričakali tudi številni predstavniki borbevske organizacije, med katerimi je bilo tudi precej nekdanjih deportirancev v Rižarni italijanskega in slovenskega porekla. Marsikdo med njimi je bil na koncu nekoliko razočaran, ker se je predsednik zadržal le s predstavniki oblasti in javnih uprav. Prepričani smo vsakakor, da Scalfaro tega ni naredil nalašč, ker ni človek, da bi se otepal živega stika z ljudmi. Na prireditvi so bile s prapori zastopane vse pokrajinske krajevske uprave z redarji v castnih uniformah.

Po predsednikovem odhodu so nekdanji jetniki Rižarne razobesili transparent, v katerem zahtevajo od države, da jim uradno prizna vse pravice, ki jih uživajo deportiranci v nacističnih taboriščih drugod po Evropi. Protest so uprizorili v tišini in zelo dostojanstveno.



Elitna vojaška straža predsednika republike na dvorišču Rižarne, vojski vod in Oscar L. Scalfaro (foto Ferrari)

ITALIJANSKA UNIJA / POGOVOR S PREDSEDNIKOM

Italijani opozorili na zelo slab gospodarski položaj manjšine

TRST - Predsednik Scalfaro je začel svoj drugi trzaski dan z jutranjim srečanjem z Italijanskim unijo iz Slovenije in Hrvaške. Zastopniki manjšine Giuseppe Rotta (predsednik Unije), Bruno Radossi in Maurizio Tremul ter edni italijanski poslanec v hrvaškem parlamentu Fulvio Radin so mu predstavili seznam temeljnih zahtev italijanske narodne skupnosti. Poudarili so predvsem zahtevo, da se tudi italijanska manjšina vključi v vse faze poosimskih pogajanj. V dejanski polemiki s hrvaškim predsednikom Franjom Tudjmanom, ki je rekel, da bo Hrvaška sedaj zahtevala zaščito svoje manjšine v Italijo, so zavrnili tako absurdno in popolnoma strunteno pojmovanje recipročnosti. Od Rima vsekakor pričakujejo skrb za materialni in gospodarski položaj manjšine, ki je skrajno pomanjkljiva. Obravnavali so tudi pričakovanja za ustrezne rešitve problema premoženja in odškodnin za istrske begunce ter podčrtali, da podpirajo iskanje vezi med Istrani, ki so ostali doma in tisti, ki so morali v begunstvo.

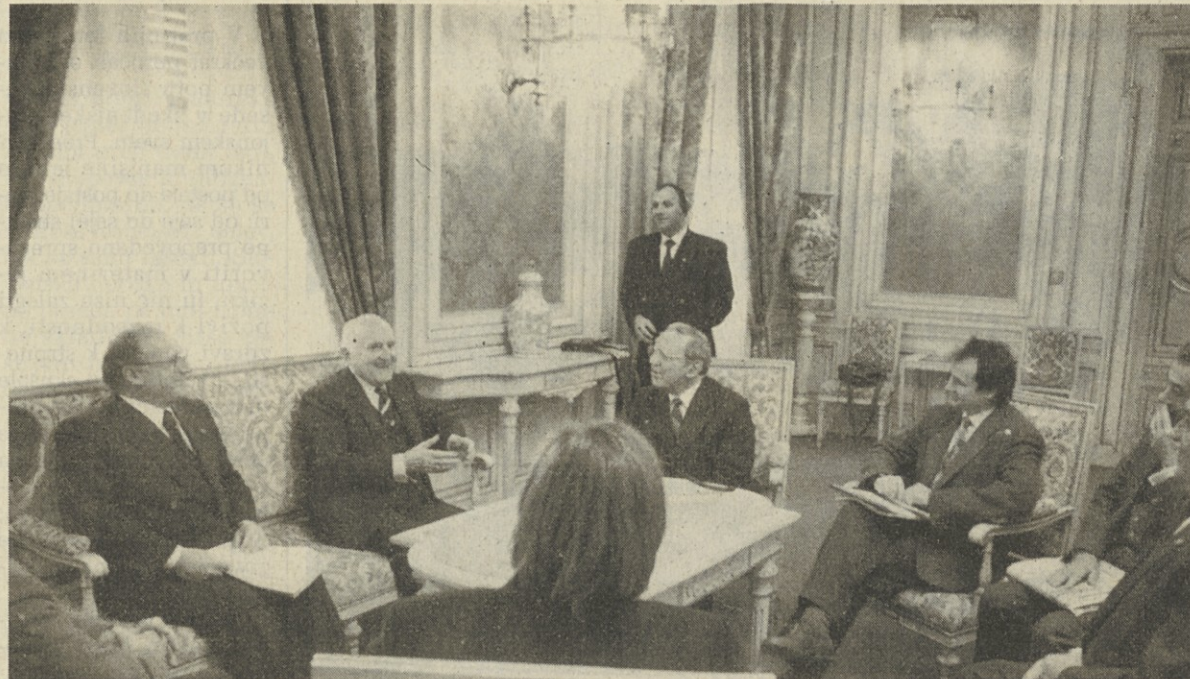
Scalfaro, ki, kot znano, nima nikakršnih zakonodajnih in izvršilnih pristojnosti, njegova osebna priporočila pa imajo veliko politično težo, je pokazal popolno razumevanje za zahteve italijanske skupnosti v nekdanji Jugoslaviji. Podobno kot Slovenec v Italiji, jim je obljubil vso pomoč in cimprejšnji po-

seg pri vladi in parlamentu.

Srečanje na prefekturi je potekalo za zaprtimi vrati. Manjšinski zastopniki so bili očitno zadovoljni s tritreturnim pogovorom. Novinarjem so povedali, da je to njihovo že dolgo srečanje s predsednikom Scalfarom v letu dni, med tem časom pa so se sečali tudi z ministrskim predsednikom Amatom in z zunanjim ministrom Colombom. To jih prepričuje, da imajo za seboj zanesljivo podporo matične Italije.

Na posebno vprašanje, kako jih v priprave na bližnja meddržavna pogajanja z Rimom vključujeta slovenska in hrvaška vlada, so predstavniki manjšine odgovorili, da so se doslej na lastno pobudo srečali le s predstavniki zagrebskega zunanega ministrstva. Pobudo za podobni sestanek pa bodo v kratkem naslovili tudi slovenskemu zunanjemu ministru Lojzetu Peterletu. Zagreb in Ljubljana jih na lastno pobudo vsekakor se nista povabila k predpogajalskemu posvetu.

Italijanska skupnost v Sloveniji in Hrvaški v tem trenutku na splošno zelo zuli popolno pomanjkanje vsakršne gospodarske podlage, ki bi v spremenjenih razmerah v teh državah nudila manjšini vsaj nekaj jamstev za obstoj in za razvoj. Na to vprašanje pa so od uradnih sogovornikov iz matične države doslej dobili le zelo megle odgovore in zal prevec splošne politične obveze.



Predsednik republike Scalfaro na srečanju z delegacijo Italijanske Unije iz Slovenije in Hrvaške (foto Sergio Ferrari)

OBISK JADRANSKEGA ZAVODA ZDRUŽENEGA SVETA V DEVINU

Pristen stik predsednika z mladimi

Državni poglavar je pozval zavodnike k iskanju resnice in h graditvi miru

»Iščite resnico, bodite jejni resnice, kajti edinele na njej lahko vzključite prijateljstvo in ljubezen ter z njima tudi mir med ljudmi.« Tako je povedal predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro gojencem Jadranskega zavoda združenega sveta v Devinu, kjer je sinoci zaključil svoj dvodnevi obisk na Trzaskem.

Visokega gosta so sprejeli devinski gojenci v učilnici v nekdanjih grajskih poslopih z prepevanjem znamenite študentske himne Gaudeamus igitur. Pozdravi-

la sta ga devinsko-nabrežinski zupan Vittorino Caldi in predsednik zavoda Corrado Belci, ki se s Scalfarom dobro pozna se iz let, ko sta bila oba v parlamentu. Predsednik sta nagovorila rektor David Sutcliffe in imenu učnega osebja in Andrea Manica iz Novare - Scalfarovega rojstnega mesta - v imenu gojencev. Povedala sta, da se v Jadranskem zavodu združenega sveta zdaj že 11. leto srečujejo mladi iz najrazličnejših držav ter se vzajemno oplajajo ob spoštovanju znanih ob posebnosti sleher-

nega izmed njih. Letos je v zavodu 200 mladih iz 64 držav.

Državni poglavar je takoj našel pristen stik z nabito polno dvorano. O potrebi po iskanju resnice je govoril iz globokega notranjega vzgiba. »Ne verujte v spretnjarkstvo. Spretnjarkarji in komolcarji vidijo samo sebe, pa se to na zgleden način. Na spretnjarkarstvu ni mogoče graditi nič trajnejšega in vrednega, ni mogoče graditi prijateljstva, ni mogoče graditi miru, ki ga tako pogrešajo tudi v naši bližini,« je med drugim

vzkliknil državni poglavar, ki je mestoma govoril kar navdahnjeno.

Ob koncu krajšega, a ganljivega srečanja je rektor Sutcliffe visokemu gostu podaril v spomin zavodarsko kravato, predsednik Belci pa kovanec, ki ga je državna kovnica izdala leta 1986 za počastitev devinskega zavoda, ter knjigo o tej isti ustanovi. Predsednik republike je naposled zapustil učilnico ob zvokih evropske himne - Beethovnov 9. simfonije - ter ob burnem ploskanju vseh prisotnih. (M. B.)

FOJBA / URADNA KOMEMORACIJA

Spominska svečanost na bazoviški gmajni

Državnika spremljal odvetnik Sardos Albertini

Pred obiskom Rižarne se je predsednik republike poklonil žrtvam bazoviške fojbe. Tudi tukaj ga je pričakal vojski vod bataljona "Piemonte cavalleria". Koraširja v visoki uniformi sta položila spominski venec, po krajšem postanku pred kamnitim spomenikom je Scalfaro povabil skofa Bellomija, da izreče molitev v spomin na vse padle. Med enominutnim molkom je nekdo iz številne publike zakrical, da Trst je in mora ostati še dalje povsem italijansko mesto.

Po slovesnosti se je Scalfaro (včerašnja prireditve je bila uradnega značaja) na kratko zadržal s trzaskim zupanom in z znanim odvetnikom Sardosom Albertinijem, voditeljem ezulskih združenj in predsednikom Lega Nazionale, ki ga je tukaj sprejel v svojstvu predsednika odbora za počastitev spomina padlih v fojbah. Odtvetnik mu je na kratko orisal zgodovino fojbe, Scalfaro mu je odvrnil, da je človek sposoben velikih in pogumnih gest, a istočasno tudi grozodejstev, kot so bile npr. fojbe.

Zupan Staffieri pa je Scalfaro izrazil upanje, da bodo bazoviško fojbo kdaj obiskale tudi delegacije iz Slovenije in Hrvaške in se »poklonile žrtvam, podobno kot je pred leti simbolično naredil na Poljskem nemški kancler Willy Brandt z žrtvami nacizma«. Predsednik republike mu je le odgovoril, da soglasa s tem upanjem.



Scalfaro polaga venec na fojbo (foto Krizmančič)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskе tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax: 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročniška služba

Italija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533723 fax: 0481-532958
Ekonomski propagandni: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (stirna 1 stolpec višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtice, zahvale in sozljaj po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo: letna 300.000 LIT plačljiva do 31.1.93.
za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6.12.1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG



SCALFARO / OBISK SINHROTRONA PRI BAZOVICI IN MIRAMARSKEGA CENTRA ZA FIZIKO

Državni poglavar med tržaškimi znanstveniki

V Miramaru se je srečal tudi z bolehnim nobelovcem Salamom

MARTIN BRECELI

Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro se je včeraj v drugem dnevu svojega obiska v Trstu seznanil tudi s krajevnim znanstvenim svetom. V dopoldanskih urah je v Bazovici obiskal gradbišče sinhrotrona, v popoldanskih urah pa se je v miramarskem Mednarodnem centru za teoretsko fiziko srečal s protagonisti tržaškega znanstvenega in tehnološkega raziskovanja.

Visokega gosta so na sinhrotronovem gradbišču sprejeli najvišji voditelji družbe Sincrotrone Trieste, od pooblaščenega upravitelja Vianija do znanstvenega direktorja Roseia, odsoten pa je bil nobelovec Carlo Rubbia, ki je sicer predsednik družbe, in sicer zaradi smrti v družini. Med krajšim obiskom se je državni poglavar sprehodil po železobetonskem obroču, v katerem bo čez nekaj mesecev utripalo srce svetlobnega generatorja. Voditelj projekta napoveduje, da bo do otvoritve prislo letosnjega julija ali najpozneje avgusta.

Tržaško sinhrotronsko avanturo je predsedniku republike podrobneje prikazal prof. Luciano Fonda na popoldanskem srečanju v Miramaru.

Omenil je prvo zamisel se iz šestdesetih let, da bi zgradili protosinhrotron pri Doberdolu, potem pa je se natančneje zaustavil pri težavnem rojevanju sedanjega stroja na bazovski gmajni. Fonda je poudaril, da bo svetlobni generator namenjen znanstvenemu raziskovanju, a da bo tudi uporaben v tehnološki in industriji.

Na srečanju v Miramaru je se pred Fondo imel besedo ravnatelj Mednarodnega centra za teoretsko fiziko, nobelovec Abdus Salam. Resnici na ljubo moramo priznati, da je ta veliki Pakistanec bil videti pri silno slabem zdravju, saj je z vidno težavo prebral svoj govor. Salam je omenil, da bo prihodnje leto poteklo že trideset let, odkar je bil ustanovljen miramarski center, v katerem znanstveniki iz vsega sveta, predvsem pa iz nerazvitih držav raziskujejo na najvišji ravni ter se hkrati strokovno izpopolnjujejo. Nobelovec je izrazil upanje, da bosta uspešno stekla še dva velika projekta, za katere se v zadnjih letih tudi sam veliko trudi, in sicer Mednarodni center znanosti v Miramaru, ki bi poleg fizike obsegal se kemijo, informatiko in



Predsednik Scalfaro med obiskom v miramarskem centru za teoretsko fiziko (f. Ferrari)

biologijo, ter mreža 20 mednarodnih centrov, podobnih miramarskemu, posejana po vsem svetu.

Po Salamu je državnega poglavarja nagovoril nestor tržaških fizikov Paolo Budinich ter prikazal, kako in zakaj Trst iz trgovskega in prevozniskega križišča v zadnjih casih skuša postati mesto znanosti. Obudil je osebne spomine, kako so pred tridesetimi leti ustanovljali Mednarodni center za

teoretsko fiziko ter za njim se druge znanstvene ustanove, ki jih danes pozna skorajda ves znanstveni svet. Budinich je poudaril, da Trst skuša na tak način v drugačni obliki nadaljevati vlogo mednarodnega stičišča, ki jo je prevzel pred dvema stoletjema z razvojem pristanišča in trgovine.

Na srečanju državnega poglavarja z znanstveniki je govoril tudi predsednik padriškega Centra za znanstveno in teh-

nološko raziskovanje Domenico Romeo. Pohvalil se je, da je padriški center pravzaprav prvi znanstveni in tehnološki park v Italiji in da predstavlja »primer Italije, ki funkcionira«. Prof. Romeo je tudi poudaril, da je sleherna znanstvena dejavnost univerzalno usmerjena in da kot taka predstavlja trajen poziv in izziv ljudi k sodelovanju.

Predsednik republike Scalfaro ni imel posebnega govora. Omejil se je na čestitke.

SCALFARO / SESTAL SE JE TUDI S PREDSTAVNIKI GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

Predsedniška solata z oljem našega Brega

Na nabrežju srečanje s slovenskima študentoma

Predsednik Scalfaro je v svojih dveh dnevih bivanja v Trstu prisel stik z mnogimi ljudmi, bodisi na uradnih srečanjih kot zunaj njih. V sredo zvečer, tik preden je sprejel predstavnike naše narodne skupnosti, se je na prefekturi sestal tudi s predstavniki tržaškega gospodarskega življenja. Slo je za dokaj številčno, in sicer kar 33-clansko delegacijo, v kateri so bili predsednik Trzasko trgovinske zbornice Tombesi, predsednik industrijeves Torcella, sindikalisti Bua, Kakovic in Pinova, izredni komisar pristaniške ustanove Fusaroli, izredni komisar škedenjske železarne De Ferra in drugi. Bila sta tudi dva Slovenca, in sicer predsednik Trzasko kreditne banke Egon Kraus ter voditelj Kmetijske zadruge Boris Mihalich.

Tombesi je v svojem nagovoru prikazal nekatere izmed najbolj dramatičnih primerov hude gospodarske krize, ki ta čas pesti Trzasko, zlasti pristanišče, industrijo in pomorstvo, poudaril pa je tudi potrebo po okrepitevi sodelovanja z vzhodnimi sosedi, izkoriščajoč možnosti, ki jih odpira zlasti zakon za obmejna območja. Tombesi se je predsedniku tudi zah-

valil za občutljivost, ki jo je do odprtih tržaskih vprašanj že večkrat pokazal. Scalfaro je v odgovoru povedal, da skuša predvsem izpolnjevati svojo doznost. To je sorazmerno lahko, ko veter piha v jadra, v razburkanih casih, kot so naši, pa mora človek dokazati, ali res kaj velja, je se pristavil predsednik.

V slovenskih gospodarskih krogih smo zvedeli, da je predsednik Scalfaro med svojim bivanjem v Trstu imel priložnost tudi pokusiti nekatere nase značilne pridelke. Pa ne mislimo toliko na sredino večerjo v znani svetoivanski

restavraciji Suban, ki sicer slovi prav po ovrednotenju značilne trzasko kuhinje. V mislih imam bolj to, da je predsednik nekajkrat zabelil solato z oljem iz našega Brega. Neki podjetni Brežan je namreč slisal, da je predsednik republike ljubitelj olj, pa je poslal nekaj tistega, ki ga je iztisnila torkla Kmetijske zadruge, in sicer opremljenega z opisom njegovih značilnosti ter z dvojezičnimi pozdravi. Kaze, da je predsednik olje in se bolj gesto cenil.

V dveh dneh bivanja v našem mestu pa je seveda državni poglavar imel tudi celo vrsto stikov izven protokola. Tako se je primerilo, da sta ga na trzaskem nabrežju v sredo popoldne med sprehodom srečala dva slovenska študenta in skavta, ki sta se tamkaj slučajno mudila. Gre za Tomaza Susica z Opčin in za Pavla Tančaja iz Nabrežine. Ko sta ugotovila, komu se približujeta, sta se opogumila, ga nagovorila in mu stisnila roko. Predsednik Scalfaro ju je lepo sprejel ter se zanju posebno pozanimal, ko sta mu povedala, da sta slovenska študenta. »Lepo pozdravita tudi doma,« je na koncu dejal državni poglavar. (M. B)



Nasmejani predsednik Scalfaro pozdravlja množico (foto Ferrari)

NOVICE

Luigia Gruden iz Gabrovca je imela še precej sreče

Nekaj po 20. uri je v hiši zmanjkala luc in 73-Luigia Gruden iz Gabrovca 33 se je nič hudega sluteč spravila v posteljo: zarnice se namreč nikakor niso hotele spet prižgati in je pomislila, da je prišlo do kaksne večje okvare na električnem omrežju in da je vsa vas v temi.

Nekaj po 21. uri je zaslišala čuden šum, vendar je menila, da prihaja od sosedov. Zatem pa je začelo neobičajno prasketati in je skozi okno pogledala na dvorišče, kaj se dogaja: iz okna spodnjih prostorov so že bruhali zublji in dim. Stekla je iz hiše, istocasno so prihiteli tudi sosedje, ki so prav tako opazili ogenj, ter poklicali gasilce.

V spodnjih, kletnih prostorih, kjer so sicer imeli spravljene precej stvari, kot pac v vseh kletih, je ogenj dejansko vse uničil, na srečo pa ni zajel novejšega dela hiše, kjer Grudnova tudi živi. Vsekakor bo morala nekaj casa prebivati pri sinu, vsaj dokler ne popravijo električne napeljave, ki je bila tudi vzrok požara (prislo je do kratkega stika). Poleg tega je vsa hiša premočena, vlažna, saj so gasilci dalj casa z močnimi curki vode gasili ognjene zublje, ki so zajeli tudi strop, deske in tramovje. Koliko škode je požar naredil, nam včeraj niso znali povedati, saj jo morajo šele oceniti, a na srečo je poslopje zavarovano. Srečo pa je imela tudi Grudnova: če bi bil požar izbruhnil pozno noč, ko bi se trdno spala, bi lahko bile posledice veliko hujše.

Aretirali Albanca

Agenti trzasko pomorske policije so včeraj v pristanišču zaradi posesti orožja aretirali nekega 30-letnega albanskega državljanja. Imena aretiranca niso sporočili, kot niso pojasnili drugih podrobnosti operacije. Ve se le, da so v njegovem avtomobilu, v prtljajniku, našli povsem funkcionalen samokres, nekaj municije ter pistolo-pisalo. Preiskava je še v teku.

Pokrajinska konferenca komunističnih delavcev

Stranka komunistične prenoje prireja danes ob 17. uri na sedežu v Ul. Tarabochia 3 pokrajinsko konferenco komunističnih delavcev in delav. Uvodno poročilo bo imel Marino Calcinari, povzetke pa bo stnil pokrajinski tajnik Giorgio Canciani. Po razpravi bodo izvolili člane delegacije, ki se bo udeležila vsedrjavne skupščine 5., 6. in 7. marca v Turinu.

DSL o centru za naročanje zdravstvenih služb

DSL bo priredila danes, ob 17.30 v Novinarskem krožku (Korzo Italija 13) javno srečanje o centrih za naročanje zdravstvenih služb. Sodelovali bodo bolonjski občinski odbornik za zdravstvo Mauro Moruzzi, član deželnega ravnateljstva za zdravstvo Claudio Giuricin i odgovorna za nove centre pri tržaski KZE Clara Piccinini. Srečanje bo vodila deželna svetovalka DSL Perla Lusa.

ZDRAVSTVO / ZAHTEVA ZAHODNOKRAŠKIH UPRAV

Zdravstveno socialni okraj v Nabrežini mora zaživeti

Na včerajšnji tiskovni konferenci zahtevali srečanje s KZE

BORIS SIMONETA

Krajevne uprave z zahodnega trzaskega Krasa so ob odločni podpori sindikalnih organizacij napovedale pravo križarsko vojno Krajevni zdravstveni enoti, katere vpraskljive storitve izbire in zapostavljanje periferičnih struktur, so med prizadetimi družbeno-političnimi dejavniki in sploh uporabniki, vzbudile upravičeno ostro reakcijo. Nezaslišano omejevanje ze itak skromnih zdravstvenih storitev je doseglo stopnjo nevzdržnosti in takemu omalovazevalnemu odnosu do uporabnikov javnih služb treba enkrat za vselej narediti konec.

Na včerajšnji tiskovni konferenci, ki je bila sklicana na županstvu v Nabrežini, so devinsko-nabrežinski, zgoniski in repentabrski odborniki za zdravstvo Sonja Greblo, Rado Milic in Bruna Skabar, sindikalni predstavnik pokrajinskega vodstva CGIL Fuccaro in zastopnika sindikata upokoencev SPI, ozigosali zadržanje Krajevne zdravstvene enote, ki je kratkoma ukinila pediatrično posvetovalnico v vseh strukturah zahodnega Krasa in postavila uporabnike pred izvršeno dejstvo, ne da bi o ukrepu uradno seznanila prizadetih javnih upraviteljev. Preko 1200 potencialnih porabnikov do 14. leta starosti, je vezanih le na oskrbo svojega pediatra in tako ni zagotovljeno prepotrebno vzporedno spre-



S tiskovne konference na županstvu v Nabrežini (foto Krizmančič)

mljanje pubertetnikovskega razvoja. Razlog za ukinitve službe prav gotovo ne more biti finančnega značaja, saj bi z osmimi urami na teden krili potrebe otroških posvetovalnic v Devinu, Nabrežini, v Zgoniku, na Repentabru in na Proseku. Trenutni organi zdravstvene zasedbe je res neustrezen: v devinsko-nabrežinski občini so pacientom na razpolago ena zdravstvena delavka, ena diplomirana bolničarka, dve splošni bolničarki in ena upravna enota; v zgoniski in repentabrski občini imajo le eno zdravstveno delavko; na Proseku, v Krizu, na Kontovelu in v Naselju San Nazario (6.500 prebivalcev) pa sploh ni nikogar. Taka pomanjkljiva porazdelitev osebja na teritoriju je ne le nezadostna sprico

potreb in povpraševanja, temveč je tudi navzkriž z jasnimi deželnimi smernicami.

Zato krajevni upravitelji zahtevajo srečanje z vodstvom Trzasko krajevne zdravstvene enote, ki naj se takoj aktivira, da dr. Simunič dobi imenovanje kot sanitarni koordinator zahodnokraškega zdravstvene- ga okraja, da se nemudoma ponovno uvedeta materinsko-otroška služba in družinska posvetovalnica na celotnem območju ter da uporabijo center v Nabrežini za urejanje vseh upravnih aktov. To je predpogoj, da zdravstveno-socialni okraj s sedežem v Nabrežini polno zazivi in da zagotovi naslednje storitve: zdravniško-bolnicarsko pomoč na domu, injekcijsko službo v ambulantah in na domu,

nudjenje prve pomoči, opravljanje izvidov, prisotnost zdravnikov-specialistov in uvedbo rehabilitacijske službe tako v ambulantah kot na domu.

Poleg otrok so seveda penalizirane starejše generacije občanov. Kar 24 odstotkov potencialnih porabnikov je dopolnila 64 let in ima pri premikanju velike težave, poleg tega pa so tudi javno-prevozne povezave s posameznimi vasi na tako obseznem območju slabe. Prav v zvezi s perečimi socio-zdravstvenimi problemi starejše populacije zahodnega Krasa bo v ponedeljek, ob 17. uri v Kulturnem domu na Proseku javna skupščina, ki jo bodo organizirale sindikalne organizacije upokoencev CGIL-CISL in UIL.

ŠKEDENJ / SEJA RAJONSKE KOMISIJE

Končno so prisluhčili slovenski besedi

V ponedeljek o rabi slovenskega jezika

V prejšnjih letih smo večkrat poročali o krizevemu potu slovenske besede v škedenjskem rajonskem svetu. Predstavnikom manjšine je bilo od postaje do postaje (beri: od seje do seje) striktno prepovedano spregovoriti v materinem jeziku, in nič niso zalegli pozivi k razsodnosti, k zdravi pameti, k strpnosti, s katerimi so skušale demokratične sile prepričati prenapete, da je obstoj slovenskega jezika v tistem mestnem predelu zgodovinsko dejstvo, dopušcanje slovenske govorice pa dokaz kulturne odprtosti.

No, po tolikem grenkem pelinu, ki so ga morali izpiti naši predstavniki v rajonskem svetu za Skedenj-Carbole, je prišla v sredo na vrsto tudi kapljica sladke medicine. Na sredini seji rajonske komisije za sport, prosti čas in kulturo je spet prišla na dan slovenska beseda, tokrat pa ji nihče ni zaprl ust.

Na seji so se rajonski predstavniki srečali s predstavniki tamkajšnjih društev. Med temi so bili tudi zastopniki starih slovenskih društev in ustanov, ki delujejo na tem območju: SKD Ivan Grbec, ljudoteke Lupusinfabula, Doma Jakoba Ukmarija in Etnografskega muzeja Vanda Gasperini spregovorila v slovenscini, ni nihče od prisotnih, ne članov komisije (med temi sta bila dva demokristjana in dva listarja), ne predstavnikov italijanskih drus-

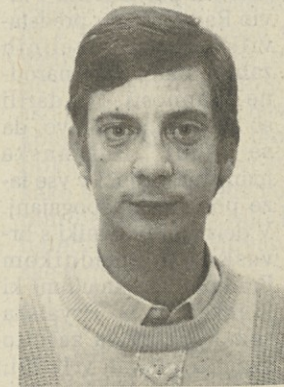
tev, protestiral. Govornica je nato svoj govor prevedla v italijansčino, isto pa sta za njo storili se predstavnica ljudoteke Lupusinfabula Nives Košuta in predstavnica SDK Grbec Mava Miklavc. Vse se je torej izteklo v najlepšem redu.

Predsednik rajonske komisije za sport, prosti čas in kulturo Igor Pavletič je zelo ugodno ocenil dogodek.

»Pred stiri leti se kaj takega ne bi moglo zgoditi. To kaže, da se stvari vendarle spreminjajo na boljše, da prihaja do strpnostnega vzdušja v rajonskem svetu.«

»Prav v tej luči bo zelo zanimivo videti, kaj se bo dogodilo na ponedeljkovi seji rajonskega

sveta, ki se je bo udeležil tudi odbornik za decentralizacijo Fusco. Na dnevnem redu bo razprava o novem pravilniku delovanja rajonskih svetov in v tej zvezi bo govor tudi o rabi slovenscine v tem telesu.«



Igor Pavletič

ŠOLSTVO / POZIV PODJETJEM

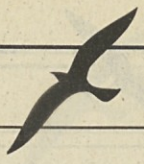
Kako približati mladim »neznanke« delovnih procesov

Solsko skrbništvo in sindikalne organizacije so izdale pred dnevi poziv za približanje delovnega sveta mladim. Namen poziva je jasen: mladim je treba nuditi čim več informacij o delu in delovnem okolju, da bi po končanem studiju lahko izbirali in tudi izbrali zase primerno delo.

Ze lanskega julija so skrbništvo in sindikalne organizacije podpisale protokol o usmerjanju dijakov višjih srednjih sol v delo. Dokument izrecno omenja enotedensko delovno prakso dijakov pri javnih in zasebnih pod-

jetjih. Protokol predvideva tudi druge konkretne pobude, ki naj bi služile mladim, da spoznajo realnost trzišča dela z možnostmi, ki jih tačas nudi. Prav v ta namen je bila predvidena ustanovitev dokumentacijskega centra na solskem skrbništvu, medtem ko naj bi sindikalne organizacije pripravile »seznam mladih« z vsemi potrebnimi informacijami o delu.

Tako solsko skrbništvo kot sindikalne organizacije sedaj pozivajo tudi podjetnike in industrije, da se sami pripomorejo k uspehu te akcije.



POZIV ZVEZE AKTIVISTOV IN VOJNIH INVALIDOV

Vrsta pomembnih zgodovinskih petdesetletnic

Odbor Združenja aktivistov Narodno osvobodilnega gibanja na Trzaskem in Zveze vojaških vojnih invalidov NOB je na svoji zadnji seji opravil pregled delovanja v zadnjem obdobju. Tako je lahko z zadovoljstvom ugotovil, da je tudi zadnje tradicionalno novoletno srečanje v skupni organizaciji Društva slovenskih upokojencev, Krozka za rekreacijo in Združenja aktivistov in invalidov narodno osvobodilnega boja, saj dobro uspešno in da se je enkrat potrdila želja in potreba po takih družinskih srečanjih. Odbor se je nadalje seznanil s prizadevanji ozjega odbora v korist vojaških vojnih invalidov na socialnem in zdravstvenem področju, saj postaja položaj najhuje prizadetih invalidov sprico gospodarske krize in raznih restriktivnih ukrepov, vse težji. Prizadevanja so dala nekaj spodbudnih rezultatov, potrebni pa bodo še novi napor pri urejanju teh humanitarnih zadev.

Največ pozornosti pa je odbor namenil prvim pripravam na proslavljanje pomembnih zgodovinskih petdesetletnic, ki se bodo zvrstile v drugi polovici le-

tosnjega leta. V maticni Sloveniji so že stekle prve okvirne priprave, ker pa je slovensko zamejstvo bilo integralni del narodno-osvobodilnega boja je naravno, da ta proslavljanja zadevajo tudi nas predvsem v zvezi s takratnim dogajanjem na Primorskem. Med glavnimi 50-letnicami, ki se ože nanasajo na Primorsko, so pa seveda skupna zgodovinska last veslovenskega narodnoosvobodilnega boja, naj navedemo le nekatere: padec fašizma julija, kapitulacija Italije in vesplosna vstaja na Primorskem septembra, Goriska fronta, rojstvo Partizanskega dnevnika, ustanovitev IX. korpusa (iz prejšnje IV. Alpske cone), ustanovitev bolnice "Franja" pri Cerknem, osvoboditev slovenskih internirancev iz italijanskih taborisc, formiranje Prekomorskih brigad v južni Italiji pretežno iz Primorcev, itd. V vseslovenskem merilu pa stopa v ospredje vsekakor Kočevski zbor odposlancev slovenskega naroda od 1. do 3. oktobra 1943, na katerem je bil sprejet zgodovinski odlok o priključitvi Primorske in Slovenske Istre k maticni Sloveniji. Pri tem pa je treba

upoštevati se vse dvajsetletno obdobje prvega evropskega antifasističnega odpora na Primorskem, kakor tudi italijansko odporniško gibanje, ki je v naših krajih zadobilo pomembne oblike sodelovanja s slovenskim narodnoosvobodilnim bojem.

V izčrpnih razpravi je Odbor združenja aktivistov in vojaških vojnih invalidov menil, da gre za tako pomembne zgodovinske stvari, da bi njih proslavljanje zahtevalo sirse organizacijsko povezavo med demokracijskimi silami, borbeviskimi organizacijami, družbenimi in političnimi dejavniki, ki se sklicujejo na protifašizem, kar bi bil tudi odločen odgovor novim pojavom ekstremnih nacionalizmov, sovinitizma in rasizma z vsemi tragicnimi posledicami, katerim smo prica v barbarski vojni v srediscnem delu bivše Jugoslavije, predvsem pa v Bosni in Hercegovini z nevarnostjo, da se vojna zariska se razširijo. Proslavljanje teh zgodovinskih obletnic naj bi bilo zato zasnovano na najsirši platformi in usmerjeno k utrjevanju novih demokracijskih odnosov pri nas in v svetu. (-en)

GLASBA / GOSTOVANJE

Marko Feri na turneji po Avstraliji

V duusu flavistom Michelazzijem

Marko Feri, priznani zamejski kitarist, je pravkar odpotoval na daljšo turnejo po Avstraliji, kjer se bo približno mesec dni na raznih koncertih predstavil tamkajšnjemu občinstvu. Sicer ne gre za solistične nastope, temveč za niz koncertov pred kratkim nastalega dua, ki ga poleg Ferija sestavlja se flavist Ettore Michelazzi. Njuno »glasbeno popotovanje« po daljni celini sovpadajo prav tako mesečnim gostovanjem trzasko glasbene skupine Vecia Trieste: po eni strani torej niz nastopov pretežno krajevno obarvanega folklornega izročila trzasko skupine, ki bo obiskala skupnosti tukajšnjih izseljencev v Avstralijo; po drugi strani pa skorajda vzporedna ponudba resne, klasične glasbe dvojice dveh mladih glasbenikov, ki bosta nastopila po važnejših kulturnih krožkih in ustanovah avstralskih Italijanov in se med drugim predstavila občinstvu v Sidneju, Melbourneu in Brisbanu.

Duo Feri-Michelazzi je nastal pred nedavnim, saj sta se glasbenika odlocila za skupno nastopanje sele na začetku tega leta. Nastal pa je z obojestranskim namenom, da dopolnjuje solistično koncertno pot s poustvarjanjem komorne glasbe, s posebnim pou-

darkom na modernih in sodobnih skladbah. Po enomesečnem gostovanju v Avstraliji duo ze nacrtuje koncertno ponudbo za bliznjo okolico, nastope po Italiji in sosednjih državah, cilja pa tudi na razna snemanja.

Marko Feri je začel pouk kitare na Glasbeni matici, diplomiral pa je pri prof. Coroni na trzaskem konservatoriju. S sodelovanjem na številnih mednarodnih tekmovanjih je dosegel mnoga ugledna priznanja, med drugim je odlično drugo mesto na lanskem mednarodnem tekmovanju Fernando Sor v Rimu. Solistično koncertno dejavnost dopolnjuje z nastopi v komorni zasedbi, je tudi član orkestra kitaristov Concordia. Po diplomi je začel poučevati na soli glasbene matice. Nic namj uspešna ni pot drugega mladega glasbenika, flavista Ettoreja Michelazzija, ki je prav tako diplomiral na trzaskem konservatoriju in večkrat igral s komornimi zasedbami, kot sta goriski orkester Lipizer in trzaska Opera Giocosa. Tudi Michelazzi si je kljub mladim letom (star je namreč le 22 let) zaslužil ugledna priznanja na številnih državnih in mednarodnih tekmovanjih, trenutno pa je aktivni član orkestra I Cameristi di Trieste. (dam)



SLOVENSKO STALNO GLEDALISCE

Thornton Wilder

NAŠE MESTO

Rezija Adrijan Rustja

PREMIERA danes, 12. t. m., ob 20.30 - Abonma red A

PONOVITVI jutri, 13. t. m., ob 20.30

- Abonma red B

V NEDELJO, 14. februarja, ob 16. uri

- Abonma red C



Društvo slovenske miljske občine

priredi danes, 12. t.m., ob 19.30 v župnijski dvorani v Miljah

PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE.

Sodelujejo osnovan sola, zbor Jadran, duo GM Barbara Briskic-kitara in Tamara Tretjak-flavta. Nagovor M. Cuk.

PD SLOVENEK

Boršt - Zabrezec

vabi jutri, 13.t.m., ob 20.30 v srenjsko hišo v Borstu na

PROSLAVO DNEVA SLOVENSKE KULTURE

Spored: nastop dekliskiga zbora VESNA iz Kriza s koncertom »Pesem v svet« in s sodelovanjem instrumentalistov. Dirigent Bogdan Kralj. Priložnostni govor M. Cuk.

Vabljeni

KD RDECA ZVEZDA in SK KRAS

vabita v Salež, danes 12. t.m., ob 20.30 na

»RENDEZ-VOUS«

mladinsko spevoigro A. Medveda (režija E. Aberšek), dramska skupina iz Standreža in harmonikaški nastop gojencev Glasbene matice - Prosek.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta

od 20.30 do 8.30

Trg Ospedale 8 (tel. 767391).

Za dostavljanje zdravil

na dom tel. 350505

TELEVITA

Urad za informacije

KZE-USL - tel. 39911.

Urad za informacije

KZE deluje od ponedeljka

do petka od 8. do 13. ure. -

tel. 39911.

Zdravstvena

dežurna služba

Nocna služba ob 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

KINO

ARISTON - 16.30,

18.25, 20.20, 22.15 »Sister Act - Una svitvita in abito da suora«, r. Emile Ardolino, i. Whooey Goldberg.

EXCELSIOR - 17.15,

19.40, 22.00 »Luna di fiele« r. Roman Polanski.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 22.00 »I signori della truffa«.

NAZIONALE I - 16.15,

22.15 »Trappola in alto mare«, i. Steven Seagal.

NAZIONALE II - 16.30,

18.30, 20.00, 22.15 »Tesororo, mi si e' allargato il ragazzino«, Walt Disney.

NAZIONALE III - 15.45,

22.15 »Guardia del corpo«, i. Kevin Costner, Whitney Houston.

NAZIONALE IV - 16.00,

18.15, 20.15, 22.15 »Singles, l'amore e' un gioco«, i. Brigitte Fonda, Campbell Scott, Matt Dillon.

GRATTACIELO - 17.00,

19.30, 22.00 »Dracula« r. Francis Ford Coppola.

MIGNON - 16.30,

18.25, 20.20, 22.15 »Tesororo, mi si e' allargato il ragazzino«, Walt Disney.

EDEN - 15.00 - 22.10

»La prima volta di Maurizio Paradiso - Il segreto di Maurizio«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00,

17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »La bella e la bestia«, Walt Disney.

LUMIERE - 17.00,

18.40, 20.20, 22.15 »Delitti e segreti«.

ALCIONE - 16.00,

18.00, 20.00, 22.00 »Puer to Escondido«, r. Gabriele Salvatores, i. Diego Abatantuono, Valeria Golino.

RADIO - 15.30 - 21.30

»Stretto, bagnato ed infuocato per lui, lei e mia moglie«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,

12. februarja 1993

BENEDIKT

Sonce vzide ob 7.12 in zatone ob 17.27 - Dolžina dneva 10.15 - Luna vzide ob 24.00 in zatone ob 9.37..

Jutri, SOBOTA,

13. februarja 1993

KATARINA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 12 stopinj, zračni tlak 1031,4 mb ustaljen, veter 18 km na uro severovzhodnik, vlaga 19-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Beatrice Bartelloni, Chiara Azzano, Simone Soban, Matteo Vidali, Maria Chiara Baglio.

UMRLI SO: 60-letna Norma Stock, 84-letni Edoardo Cruzisio, 61-letni Mario Zugna, 91-letni Mario Rocchini, 73-letni Renato Cumaro, 58-letni Mario Dobetti, 82-letni Romano Del Tin, 75-letna Carolina Segota, 80-letna Elena Fabianich, 41-letni Aldo Caussi, 82-letni Romeo Marconi, 92-letna Regina Veruzza in 79-letni Rodolfo Skabar.

GRATTACIELO - 17.00,

19.30, 22.00 »Dracula« r. Francis Ford Coppola.

MIGNON - 16.30,

18.25, 20.20, 22.15 »Tesororo, mi si e' allargato il ragazzino«, Walt Disney.

EDEN - 15.00 - 22.10

»La prima volta di Maurizio Paradiso - Il segreto di Maurizio«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00,

17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »La bella e la bestia«, Walt Disney.

LUMIERE - 17.00,

18.40, 20.20, 22.15 »Delitti e segreti«.

ALCIONE - 16.00,

18.00, 20.00, 22.00 »Puer to Escondido«, r. Gabriele Salvatores, i. Diego Abatantuono, Valeria Golino.

RADIO - 15.30 - 21.30

»Stretto, bagnato ed infuocato per lui, lei e mia moglie«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

GRATTACIELO - 17.00,

19.30, 22.00 »Dracula« r. Francis Ford Coppola.

MIGNON - 16.30,

18.25, 20.20, 22.15 »Tesororo, mi si e' allargato il ragazzino«, Walt Disney.

EDEN - 15.00 - 22.10

»La prima volta di Maurizio Paradiso - Il segreto di Maurizio«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00,

17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »La bella e la bestia«, Walt Disney.

LUMIERE - 17.00,

18.40, 20.20, 22.15 »Delitti e segreti«.

ALCIONE - 16.00,

18.00, 20.00, 22.00 »Puer to Escondido«, r. Gabriele Salvatores, i. Diego Abatantuono, Valeria Golino.

RADIO - 15.30 - 21.30

»Stretto, bagnato ed infuocato per lui, lei e mia moglie«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

GRATTACIELO - 17.00,

19.30, 22.00 »Dracula« r. Francis Ford Coppola.

MIGNON - 16.30,

18.25, 20.20, 22.15 »Tesororo, mi si e' allargato il ragazzino«, Walt Disney.

EDEN - 15.00 - 22.10

»La prima volta di Maurizio Paradiso - Il segreto di Maurizio«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00,

17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »La bella e la bestia«, Walt Disney.

LUMIERE - 17.00,

18.40, 20.20, 22.15 »Delitti e segreti«.

ALCIONE - 16.00,

18.00, 20.00, 22.00 »Puer to Escondido«, r. Gabriele Salvatores, i. Diego Abatantuono, Valeria Golino.

RADIO - 15.30 - 21.30

»Stretto, bagnato ed infuocato per lui, lei e mia moglie«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

GRATTACIELO - 17.00,

19.30, 22.00 »Dracula« r. Francis Ford Coppola.

MAČKOLJE / JUTRI JUBILEJNI KONCERT

Deset let plodnega življenja pevskega zbora Primorsko

Krstna izvedba skladbe Ignacija Ote na besedilo B. Pangerca

Z jutrisnjim celovečernim koncertom bo mešani pevski zbor Primorsko iz Mačkolje slovesno proslavil deset let delovanja: koncert bo v dvorani srenjske hiše, začel pa se bo ob 20. uri. Večji del pozornosti bo seveda posvečen zborovski pesmi, obenem pa bo jutrisnja prireditev tudi priloznost, ko bodo nekateri pevci mačkoljskega zbora deležni gesallusovih znakov za večletno aktivno delovanje.

Ce je MePZ Primorsko v zadnjih letih dosegel kakovostno raven, s katero se ponasa lahko ob raznih priloznostih, gre velika zasluga ne le pevcem, temveč posebno zborovodji, Tonetu Balohu. Sicer se je tovrstno

DAMIANA OTA

delovanje znotraj istoimenskega mačkoljskega kulturnega društva zacelo pod vodstvom Marte Werk-Volk. Po prvih korakih so pevci čedalje vztrajneje utrjevali svoje spoznavanje z Balohom, ki zbor vodi že deveto leto. V desetletnem casovnem loku se je zbor najprej predstavil domacemu občinstvu, postopoma se je krog poslušalcev razširil na trzasko okolico, nato na Gorisko in cez bliznjo mejo. Pomenljivi dokazi kakovostne rasti so razni pomembnejši nastopi, med katerimi gre omeniti mednarodno pevsko revijo v Schiu pri Vicenzi, »skok« v visjekako-

»deteljice« se zbori iz Kort nad Izolo, Slovenskih Konjic in Slovenj Gradca. Jutrisnji koncertni spored MePZ Primorsko se predstavlja s priloznostno slavnostnim izborom pretežno novonastudiranih skladb: med temi gre v drugem delu, ki bo posebej posvečen slovenskim skladateljem in njihovim umetnim pesmim oz. priredbami ljudskih napევov, omeniti krstno izvedbo skladbe, ki jo je na pesniško besedilo Borisa Pangerca za mačkoljski zbor uglasbil Ignacij Ota. Koncert pa bo kronal nastop v sodelovanju pevcev, ki so v teh letih bili pri zboru, a so se v zadnjih letih umaknili iz dejavnosti.

»deteljice« se zbori iz Kort nad Izolo, Slovenskih Konjic in Slovenj Gradca.

Jutrisnji koncertni spored MePZ Primorsko se predstavlja s priloznostno slavnostnim izborom pretežno novonastudiranih skladb: med temi gre v drugem delu, ki bo posebej posvečen slovenskim skladateljem in njihovim umetnim pesmim oz. priredbami ljudskih napევov, omeniti krstno izvedbo skladbe, ki jo je na pesniško besedilo Borisa Pangerca za mačkoljski zbor uglasbil Ignacij Ota. Koncert pa bo kronal nastop v sodelovanju pevcev, ki so v teh letih bili pri zboru, a so se v zadnjih letih umaknili iz dejavnosti.

OPČINE / KNJIŽNICA TOMAŽIČ IN TOVARIŠI

Preteklost, ki ne mine: Bratina in Tonel o knjigi »Trieste 1941 - 1947«

Danes ob 20.30 bo v openskem Prosvetnem domu v prireditvi knjižnice Pinko Tomazič in tovarisi zanimivo srečanje o temi: Preteklost, ki ne mine. Senator Darko Bratina in Claudio Tonel, predsednik trzasko federalnega odbora stranke demokracije levice, bosta spregovorila o knjigi Trieste 1941 - 47, ki je izšla v Trstu pred letom dni. V njej so zbrani referati 10 avtorjev, Slovencev, Italijanov in Hrvatov, ki so jih podali na zgodovinskem simpoziju o Trstu, ki je potekal leta 1986 v našem mestu.

Znanstveniki obravnavajo zgoca vprašanja naše preteklosti: fojbe, odhod istrskih beguncev, nacionalna vprašanja...

Knjiga nas sili k razmisljanju in nam pomaga razumeti to naše mesto. Kakšna prihodnost ga (nas) caka?

Repentabska občina razpisuje licitacijo

Občina Repentabor namerava razpisati licitacijo za dodelitev službe občinskega zakladnika od 1.7.1993 do 31.12.1993. Zainteresirani kreditni zavodi lahko predstavijo ponudbo do 14. ure dne 12.3.1993. Glede pogojev, ki jih mora ponudba vsebovati, se zainteresirani zavodi lahko obrnejo na občinsko tajništvo vsak dan, od 9. do 12. ure. V ponudbi mora biti navedena obezve, da je zavod pripravljen podpisati konvencijo kot jo predvideva osnutek, ki ga je odobrila občinska uprava.

Dramska skupina iz Standreža drevi v Saležu

V prireditveni dvorani v Saležu bodo drevi pocastili Dan slovenske kulture. Kulturno društvo Rdeca zvezda in Sportni krožek Kras sta se kot organizatorja odlocila, da povabita na oder ljubiteljske ustvarjalce iz domacega in sirsega zamejskega prostora.

Tako se bodo predstavili člani goriske dramske skupine iz Standreža z mladinsko spevoigro »Rendez Vous«, vecer pa bo se popestril nastop harmonikašev Glasbene matice s Proseka. (B.S.)

MPZ VASILIJ MIRK

Prosek-Kontovel

priredi v soboto, 13.t.m., ob 20.uri v Kulturnem domu na Proseku

KONCERT

ob praznovanju dneva slovenske kulture

SODELUJE MePZ - MENGES

V PONEDELJEK, 15.

t.m. bo v Društvu slovenskih izobrazenecv v Ul.

Donizetti 3, ob 20.30, predaval prof. Andrej Vovko

o Cirilmetodijskem društvu v Trstu od začetkov do njegove likvidacije.

SLAVISTICNO DRUŠTVO Trst-Gorica-Videm prireja v pocastitev Presernovega dneva predavanja prof. dr. Borisa Paternuži »Podoba ženske v presernovi poeziji« v sredo, 17. t.m., ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Franciska 20. Vabljeni tudi dijaki in študentje.

SLAVISTICNO DRUŠTVO Trst-Gorica-Videm vabi na predstavitev nove knjige prof. Fedore Ferluga Petronio »Cultura classica e italiana nel dalmata Ante Tresić-Pavčić (1867-1949), ki bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu v četrtek, 18. t.m., ob 18. uri. Delo bo v hrvaščini predstavil zagrebški literarni zgodovinar dr. Mirko Tomasović; povzetek v slovenščini. Vljudno vabljeni.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB - Ul. Donizetti 3 vabi jutri, 13. t.m., ob 19. uri na Pizama party (predpusno zabavo). Vstop samo z blazino,

OBVESTILA

VII. ZIMSKE IGRE - Sklada »M. Cuk« bodo v nedeljo, 28. februarja na Crnem vrhu. Prijave za avtobusni izlet in tudi samo za kosilo v uradu Sklada, Narodna ul.126 vsak dan od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure. Informacije po telefonu 212289.

JUSARSKI ODBOR iz Trebca obvesca posestnike zemljišč »V Krasih«, da naj se nujno udeležijo sestanka, ki bo nocoj, ob 19.30 v Ljudskem domu v Trebcah. Dnevni red: izplacilo vojaških služ

NOVICE

Dario Mulitsch potrjen na čelu Zdrženja malih industrijcev

Na zadnji seji upravnega sveta Zdrženja malih in srednjih industrijcev so soglasno potrdili predsedniški mandat dr. Dariu Mulitschu. Mulitsch bo to funkcijo opravljal za obdobje 1993-1994. Druge odgovornosti v vodstvu stanovske organizacije so takole porazdelili: Cesare Fumo in Enrico Smucker (podpredsednika), Nadia Lepore, Gianni Orzan, Gianfranco De Marco, Diego Fiore. V upravnem svetu so se Irene Vetrih, Alessandro Caprara, Antonio Pettorossi, Valter Corazza, Pietro de Marco, Silvano Lorenzon, Radojko Starec, Fabio Massaro, Doris Tirel, Gianluca Sardelli, Bruno Picotti.

Mestni odbor ANPI podčrta vlogo nadškofa Bommarca

Goriški mestni odbor VZPI-ANPI se je v posebnem tiskovnem poročilu pridružil praznovanju 10. obletnice msgr. Bommarca na čelu goriske nadškofije. Zdrženje borcev pri tem poudarja zlasti njegovo vlogo v kanonizaciji patra M. Kolbeja, ki je v nacističnem taborišču v Dachauu zrtvoval življenje, da bi resil drugega jetnika. Poleg tega pozitivno ocenjuje Bommarcova prizadevanja za vrednoti življenja in miru, za odpranje do drugih veroizpovedi, za sodelovanje med narodi. Odbor VZPI je na svojem zadnjem zasedanju tudi postavil spomin železnice in borca Giordana Braidottija -Tassa ter se spomnil dragocene vloge številnih goriskih železnicev in odpornih gibanj.

Pobuda Gibanja La Rete

Ze prejšnji teden smo napovedali, da bo Gibanje za demokracijo La Rete sprožilo postopek pri Računskem dvoru, zaradi malomarnega ravnanja državnih organov, ki niso doslej terjali povrnitve približno 2, 5 milijarde lir denarja, ki ga je skupina, pred kratkim obsojenih občanov, vnovčila z goljufijo. V pismu, ki ga je podpisalo še okrog dvesto občanov zahtevajo da se ugotovijo morebitne odgovornosti, zakaj tak postopek ni bil sprožen in da se naredijo vsi potrebni koraki za povrnitve škode. Podpise pod omenjeno vlogo bodo zbirali še danes od 17. do 19. ure in jutri od 10. do 12. ure ter od 15. do 18. ure na sedežu v Morellijevi ulici 40.

Nocoj koncert pianista Andrea Lucchesinija

V okviru abonmajske glasbene sezone društva R. Lipizer, bo nocoj v Verdijevi dvorani koncertiral pianist Andrea Lucchesini. Gre za zelo nadarjenega izvajalca, ki je požel vrsto priznanj in uveljavitev tudi na svetovnih koncertnih odrih. Za gorisko publiko bo izvajal dela Beethovna, Schoenberga, Beria in Rahmaninova. Koncert bo ob 20.30.

Ameriška politika glede vojne

O vojni na Bliznjem vzhodu in v nekdanji Jugoslaviji ter o ameriški vlogi pri oblikovanju nove ureditve v Evropi bo tekla beseda na javnem srečanju, ki ga pripravlja krožek Rinascita. Srečanje bo danes, 12. t.m. ob 17.30 v pokrajinski sejni dvorani. Govorila bosta casnikarja Manlio Dinucci in Walter Peruzzi. Dinucci bo govoril o posledicah vojne na tleh bivše Jugoslavije, Peruzzi pa o posledicah vojne (za civilno prebivalstvo) v Iraku. Dejansko stanje je v tej deželi zelo drugačno od tistega, ki nam ga skušajo prikazati v medijih.

Umetnost je tudi terapija

Umetnost kot terapija je geslo dveh predavanj, ki ju pripravlja občinsko odborništvo za kulturo v sodelovanju s krožkom Natura in ki bosta danes in v petek, 19. t.m. v prostorih javnega večinamenskega socialnega centra v ulici Baiamonti. Predaval bo profesor Ale Hesselink, diplomat posebne soles v Driebergenu. Predavanji sta napovedani za 20.30.

Skupščina protipožarne skupine

Na sedežu mestnih redarjev bo drevi ob 20.30 delovno srečanje članov protipožarne prostovoljske skupine, ki deluje v goriski občini. Razpravljali bodo o organizacijskih zadevah, o izpolnjevalnih tečajih ter o organizaciji vaj. Srečanja se bodo udeležili, poleg odbornika Brescie, tudi funkcionarji službe za civilno zaščito ter deželne gozdarske službe.

Prešernova proslava na Vrh

Kulturno in sportno društvo Danica na Vrh pripravlja danes prireditve v počastitev Dneva kulture. V kulturno in sportnem centru bodo ob 20.30 nastopili mladi recitatorji, spored pa bo zaokrožil moški pevski zbor Skala iz Gabrij pod vodstvom Rozine Konjedice. Jutri zvečer bodo slovenski kulturni praznik obeležili v Stnavru, v nedeljo, 14. t.m. pa v Sovodnjah. Kulturne prireditve se bodo vrstile tudi v prihodnjih tednih.

Solidarnost DSL z delavci

Občinsko tajništvo DSL izraza solidarnost delavcem, ki bodo 22. t.m. stavkali in se tako odzvali vabilu sindikalnih zvez CGIL/CISL/UIL, da vladni delegaciji dopovedo, da je stanje gospodarstva na Goriskem kritično. DSL ugotavlja, da so pozivi zupana in predsednika Pokrajine k zmnernosti in odgovornosti nesporejmeljive. Toliko bolj, ker so delavci na Goriskem v vseh teh letih že dokazali izredno potrpežljivost in zmnernost, ob zapiranju številnih podjetij. Kakor znano, pride 22. t.m. na obisk vladna delegacija, ki jo bo vodil podtajnik Fabbri.

Nova premiera Odra 90

V Katoliškem domu se odvijajo še zadnje priprave za novo premiero Odra 90. V nedeljo, 14. februarja, se bo ta aktivna dramska skupina predstavila z dramo v treh dejanjih Ksaverja Meska, Mati. V tej drami se avtor, ki je deloval kot dušni pastir po manjših koroskih krajih, dotakne problema domovine in jo simbolično prenese v družino. Trpečo mater povelja v simbol nesrečne in odpustajoče domovine. Vsi otroci, ki so jo zapustili, so žalostno propadli, ker jim je tučina bila le maceha. Drama je bila prvič odigrana že leta 1908. Režija goriske postavitve je zaupana Kazimirju Cernicu. Sceno je izdelal Herman Kosic.

PREISKAVA O PODKUPNINAH / SODNA OBVESTILA UPRAVITELJEM, FUNKCIONARJEM, NAČRTOVALCEM

Počila bomba-Coop

Med prejemniki obvestil tudi podžupan Del Ben in občinski odbornik Breščak

MARKO MARINC

Goriske politično-upravne kroge je včeraj pretresla vest, da je namestnik državnega pravdnika v Gorici dr. Matteo Trotta poslal vrsto sodnih obvestil občinskim upraviteljem, funkcionarjem in načrtovalcem, ki naj bi bili vpleteni v to, kar lahko že označimo kot afero COOP. Zadeva, ki je se ovita v najstrožjo tajnost, je zaradi nekaterih vpletenih oseb povzročila že pravi politični potres. Na Pokrajini je že včeraj dopoldne, takoj po prejemu sodnega obvestila, ki se sicer ne nanasa na njeno politično-upravno funkcijo, odstopila odbornica za javna dela Marilisa Bombi.

Sinoci se je na izredni seji sestal tudi goriski občinski odbor, da bi preučil stanje, potem ko sta sodni obvestili prejela podžupan in odbornik za javna dela Mario Del Ben ter odbornik za trgovino Marjan Bresca-Brescak. Na seji niso sprejeli nikakršnega sklepa, pač pa ga bodo po 24-urnem premisleku najbrž v soboto, ko je ponovno sklican odbor. Pred sejo nam je vsekakor zupan Tuzzi zaupal, da pričakuje odstop obeh prizadetih odbornikov. Brescak je, kot smo izvedeli, v odboru tudi napovedal pri-

pravljenost do odstopa, drugačnega mnenja pa je menda Del Ben.

Kot receno je preiskovalna tajnost o aferi skoraj popolna. Iz sodne palace ni bilo mogoče izvedeti prav nicesar razen demantija govoric, da naj bi bilo sodnih obvestil kar 18. Namestnik državnega pravdnika dr. Matteo Trotta nam je dejal, da je ta številka pretirana, ni pa hotel pristaviti nicesar več razen opozorila, da je sodno obvestilo ukrep, s katerim sodni organi obvestijo osebo, da vodijo preiskavo tudi o njej in ki torej omogoča dotičnemu imenovanju zagovornika za pravno pomoč. Dr. Trotta, ki velja za vestnega in natančnega preiskovalca, ni hotel povedati nicesar več razen tega, da slonijo sodna obvestila na trdnejših osnovah kot bi bile zgolj anonimne ovadbe, o katerih je bil govor v javnosti. Kaze torej, da imajo preiskovalci v rokah nekaj stvarnih elementov oz. dokumentov, ki bi dajali misliti na podkupnine pri postopku za odprtje hale COOP v Ul. Lungo Isonzo.

V sodnih obvestilih se poleg člena 110 kazenskega zakonika o

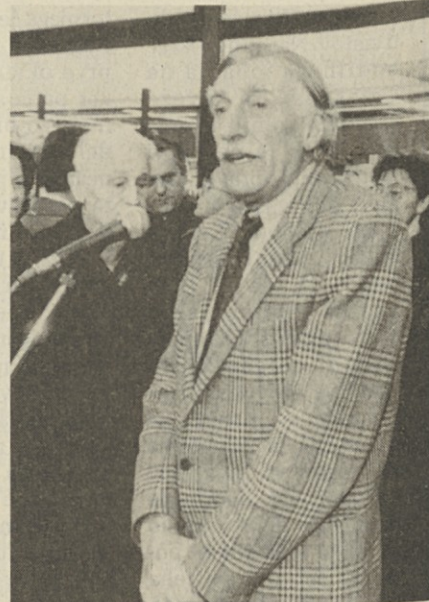
združevanju v zločinske namene omenjajo se členi 319, 321 in 323. Slo naj bi torej za primere korupcije in nepravilnosti v uradnih aktih. Za kaj konkretno gre, pa uradno se ni dano vedeti, kot tudi ni znano točno število prejemnikov sodnih obvestil. Obvestila so zagotovo prejeli predsednik zadruge COOP-Consumatori Lucio Tollo iz Ogleja, pri katerem so menda že predvčerajšnjim policijski organi izvedli hišno preiskavo, nadalje že omenjeni Del Ben, Brescak in Bombijeva kot nacistična občinskega urada za izdajo komercialnih dovoljenj. Nadalje naj bi bili med osumljenci načrtovalci in izvajalci del. Sodno obvestilo naj bi prejel inž. Pietro Rinci, predsednik družbe Enossib SRL iz Vidma, ki je zidala halo, nadalje načrtovalec struktur in odgovoren za statične izračune inž. Giorgio Ciani, medtem ko do sinoci glavni načrtovalec, arh. Bruno Brunello (znan tudi kot predsednik družbe SDAG), menda ni še prejel sodnega obvestila. Povedati je sicer treba, da so drugi prejeli obvestila po pošti. Kljub vztrajnim govoricam, da je

obvestil se nekaj, tega do sinoci se ni bilo mogoče preveriti.

Razumljivo je, da so sicer zmedene in včasih pretirane vesti o sodnih obvestilih in preiskavah (gotovo so policijski organi v teh dneh preiskali sedež družbe Enossib, papirje so zasegli tudi na občini) imele v Gorici učinek pravic "bombe". Teško pa je razumeti, kaj se resnično skriva za vso zadevo. Ve se, naj bi prva prijava sodstvu bila poslana že 19. junija lani, nekaj včasih tudi anonimnih prijav pa naj bi sledilo tudi v zadnjem času. Nekateri sumijo, da gre pri tem za vojno na področju velike distribucije in naj bi imel prste vmes kak konkurent zadruge COOP. Prav tako si je težko razlagati zakaj sodna obvestila odgovornim na občini za komercialne dejavnosti (Brescak in Bombijeva), ko pa je po skoraj soglasnem sklepu občinskega sveta (proti je takrat glasoval sam zeleni Fiorelli, vzdržal pa se je bivši KD Fornasir) območje, kjer je zrasla hala COOP namenjeno komercialni dejavnosti in je izdaja prodajnega dovoljenja dolžnostno dejanje. Na ta in marsikatero drugo vprašanje bo se morala odgovoriti sodna preiskava.



Bruno Brunello



Mario Del Ben



Marilisa Bombi



Marjan Brescak

ZAPLETI / PO IZJAVAH PREDSEDNIKA TOLLOIA OB ODPRTJU

Zadruga Coop trdi, da je postopek za odprtje trgovine bil korekten

Objekt je bil dograjen že lansko jesen - Odprtje še pod vprašajem

VLADO KLEMSE

Veleblagovnica Coop v ulici Lungo Isonzo Argentina se je rodila pod nesrečno zvezdo. Prejšnji teden, v sredo, ko bi morali novo sodobno trgovino odpreti kupcem smo napisali, da bo zadeva, kot vse kaže, imela tudi sodni epilogo. Blagovnico so 3. februarja simbolično odprli, prerezali trak in blagoslovili, kupci pa v prodajalno se niso stopili. Zelena luc naj bi se prizgala danes, ali najkasneje do konca tedna. To se za zdaj ne bo zgodilo zaradi afere, ki je z vso silo izbruhnila na dan včeraj in v katero so vpleteni nekateri člani goriskega občinskega odbora, občinski funkcionarji in nekateri znani goriski projektanti. Zupan, ki bi moral podpisati dovolilnico za odprtje veleblagovnice si je za to vzel še nekaj časa za premislek. Jo bo sploh podpisal?

Afera utegne vso zadevo se bolj zaplesti.

Kakšno je ozadje, kdo je sprožil pobudo sodstva (menda se je to zganilo na podlagi ovadbe, junija lanskega leta), kaj se za vsem tem skriva bo prav gotovo razkrila preiskava.

Po podatkih, ki jih je prejšnji teden na novinarski konferenci posredoval deladni predsednik zadruge Coop Consumatori, Tollo, ki je tudi sam na spisku tistih, ki so prejeli sodno obvestilo, je zadruga kupila trgovski objekt, ki je bil zgrajen na pod-

lagi potrdila, ki ga je postavila goriska občina, in ki potrjuje, da je zaidalno območje namenjeno trgovskim dejavnostim.

Gradbeno koncesijo je goriska občina izdala 29. avgusta 1991, medtem ko je bila prošnja za gradnjo objekta vložena 1. junija istega leta.

Objekt je bil dograjen v letu dni in ze 14. septembra lani je občina izdala dovoljenje za uporabo prostorov in je bilo izdano soglasje s strani pristojnih služb KZE in gasilcev.

Zgleda da so se stvari zacele zapletati prav po tem aktu, ko naj bi prisla dovolilnica za poslovanje. Najprej je prišlo do različnega tolmačenja urbanističnih norm med Deželo in Obcino glede namembnosti prostora. Občinski svet je na seji 9. novembra lani z večino glasov z avtentično interpretacijo občinskega regulacijskega načrta, potrdil, da je območje namenjeno terciarni dejavnosti. Občinski svetovalec Pini je kmalu zatem vložil interpelacijo. Pomisleki so se pojavili tudi v občinski komisiji za trgovino, novo ovadbo pa naj bi vložila skupina trgovcev. 12. januarja je Coop sporočila, da je preselila v nove prostore trgovino, ki je poslovala v Strazičah.

Drugo so dogodki zadnjih dni, o čemer pa bo v prihodnje se veliko besed.



Lucio Tollo (desno z listi v roki) ob otvoritvi hale COOP (foto Studio Reportage)

ODBORNICA BOMBI TAKOJ OSTOPILA

Afera oplazila tudi Pokrajino

Krize ne bo - Novega odbornika naj bi izvolili v ponedeljek

Afera, ki je neposredno zajela gorisko občinsko pravo, je oplazila tudi Pokrajino in povzročila takojšnji odstop odbornice za javna dela in prevoze Marilise Bombi. Odbornica, i pripada stranki Krscanske demokracije, je včeraj dopoldne takoj po prejemu sodnega obvestila s kratkim in jednatim pismom obvestila predsednika Saccavinija, da zapuša svoje mesto v pokrajinski upravi.

»Danes sem bila obveščena, da sodstvo vodi preiskavo v zvezi z mojim poklicnim delo-

vanjem v svojstvu uslužbenke Goriske občine. Zaupam v hitro ugotovitev resnice, ki naj pajsni mojo popolno nedolžnost in korektnost mojega delovanja. Kljub temu pa sem prepricana v oportunisto odstopa z mesta pokrajinskega odbornika in to zat, da ne bi nudila nikmur pretveze za neupravičeno in neutemeljeno instrumentalizacijo«. Pismo je Bombijeva zaključila s prepričanjem, da sodna afera ne bo vrgla senca na njeno vselej korektno in zavzeto politično delovanje v okviru pok-

rajinske uprave. Saccavini je po prejemu pisma nemudoma sklical pokrajinski odbor, ki je vzel na znanje odstop odbornice. Njen resor bo zacasno prevzel sam Saccavini, ze v ponedeljek pa naj bi se sestal pokrajinski svet, ki naj bi imenoval novega odbornika na mesto Bombijeve. Tako je Saccavini sporočil na pokrajinski svet (ze prej sklicani) seji pokrajinskega sveta, na kateri je uvodoma obvestil svetovalce o odstopu Bombijeve. Sporočili so svetovalci prisluhnili brez komentarjev.

PRIREDITVE

SEMINAR O NEMSKI KULTURI V GORICI, danes ob 16.30 v dvorani Cocolin (Ul. Seminario 7) Hans Kitzmüller: Nemška literarna produkcija na Goriskem v 19. in 20. stol.; ob 17.45 Marjeta Kranner: Msgr. J. N. Hrast - Gorican blizu nemške kulture.

PROSVETNO DRUSTVO SABOTIN priredi jutri, 13. t.m., ob 20. uri v nekdanji osnovni soli v Stnavru Prešernovo proslavo z naslovom: intervju Prešernu. Društvo obvesca, da bo v nedeljo, 14. t.m., tradicionalno slavo ob prazniku sv. Valentina. Ob 14. uri bo masa, ze od 10. ure dalje pa bodo odprli kioske, kjer bodo ponujali znane stnavrske struklje in domace vino.

KULTURNO DRUSTVO SOVODNJE prireja v nedeljo, 14. t.m., ob 17. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah prireditve ob dnevu slovenske kulture Pesnikova podoba.

SPORTNO DRUSTVO SOVODNJE priredi 20. februarja veselo pustovanje v Kulturnem domu v Sovodnjah. Ples s ansamblom Biljard, večerja, zrebanje nagrad, zazelene maske, Vabila pri Davorinu, Lucijanu, Gianniju, Mirici in Mirjam.

OBVESTILA

SPD GORICA - SMUCARSKI ODESEK sporoča da je zaradi dolgotrajnega sušnega obdobja in pomanjkanja snega do nadaljnjega odgoden smucarski tečaj na Neveškem sedlu.

SPD GORICA vabi clane in prijatelje na osrednjo proslavo ob 100-letnici Planinskega društva, ki bo 28. februarja popoldne v Ljubljani. Avtobusni prevoz iz Rožne doline. Prijave in informacije pri Z. Cotarju, tel. 30995.

Nasi Betki in mozu Klavdiju iskreno cestitamo ob rojstvu sina

BORISA

Novorojenčku pa zelimo vsu sreco v življenju

kolegi ZTT-ja v Gorici

Beti in Claudio sta dobila prvorojenčka

BORISA

Ob vselem dogodku v družini jima iskreno cestitajo, nekdanji kolegi in prijatelji s Primorskega dnevnika, malemu Borisu pa zelijo vso sreco v življenju.

KINO

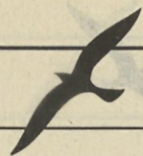
GORICA
VITTORIA 20.00 - 22.00 »Il dannò«. Rez.L. Malle, i. Jeremy Irons in Juliette Binoche.
CORSO 17.00-19.30-22.00 »Luna di Fiele«. R. Roman Polanski.
VERDI 20.30 koncert pianista Andrea Lucchesinija.
TRZIC
COMUNALE 17.30 - 19.45 - 22.00 »I protagonisti«.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL MORO - ul. Carducci 40 - tel. 530268
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
OBČINSKA ST. 2. ul. A. Manlio - tel. 480405.

POGREBI

Danes ob 10.30 Irma Pintar vdova Musina iz splosne bolnisnice v cerkev in Podgori in na tamkajšnje pokopališce, ob 12. uri, Angela Bajec vdova Fabbro iz splosne bolnisnice na Placuto in na glavno pokopališce, ob 13.20 Antonio Graziani iz mrliške veze pokopališca v Podgori.



OBALA / MANJ PRIVEZOV

Od marine, gradenj do turizma

ROBERT RAKAR

IZOLA - Izvršni svet je sprejel spremembe odloka srednjeročnega plana in zazidalnega načrta marine. Projektant je v zadnjem nacrtnu upošteval skoraj vse pripombe ministra Jazbinske, tako da bo imel investitor Marininvest na razpolago precej manj zemljišča, kot je bilo sprva predvideno. Gre za površine, ki so bile namenjene za parkirišča in bodo zdaj "zeleni". Zmanjšalo se bo tudi število komercialnih privezov, in sicer nekaj nad 800. Glavni valobran bodo nekoliko preuredili, tako da bodo uredili plazo. Trn v peti so se vedno sanitarije pred gostinsko solo, za katere projektant trdi, da so potrebne in tam nastopajo v dvojni vlogi. Ob tradicionalnih prireditvah na prostem (ribiški praznik, otvoritev sezone ipd.) bodo lahko služile kot javno gostišče, sicer pa bodo na voljo gostom marine, katerim so v prvi vrsti namenjene.

Odlučno so se v Izoli postavili zoper crnograditelje. Potem ko so v piranski občini začeli rusiti taksne objekte, so se ti v večjem obsegu začeli pojavljati v

njihovi in koprski občini. V Izoli se bodo najprej lotili tistih gradenj, ki stojijo na nezadovoljnih parcelah. Od urbanističnega inženjerskega bodo zahtevali takojšnje izvajanje, torej rušenje. Pri tem se bodo sklicevali na 73. člen Zakona o urejanju okolja, ki določa, da se taksne gradnje na takih območjih takoj odstranijo. Občina bo zagotovila le začetna sredstva, sicer pa zakon določa, da rušenje taksne črne gradnje plača investitor. V primeru, da je ta neznan ali da ni mogoče ugotoviti, plača rušenje lastnik zemljišča. V izolski občini so kmetje "na črno" prodali nad 30 parcel, na katerih so zrastle objekti, ki tam ne bi smeli biti.

O turističnih dejavnostih v občini v letošnjem letu je izvršni svet pripravil gradivo, ki ga bo morala v kratkem sprejeti skupščina. Kot že vrsto let je tudi tokrat najbolj sporen predmet nespoglasij Punta, ki je tržno li postavili zoper crnograditelje. Potem ko so v piranski občini začeli rusiti taksne objekte, so se ti v večjem obsegu začeli pojavljati v

VODOVOD / PRAVCATI GRADBENIŠKI PODVIG

Še malo in Gorjanom bo iz pip pritekla voda iz doline

Uresničuje se daljna želja vseh rodov s Predmeje, Otlice, Kovka in Cola - iz doline napeljujejo nov vodovod. Premaganih skoraj 500 metrov višine

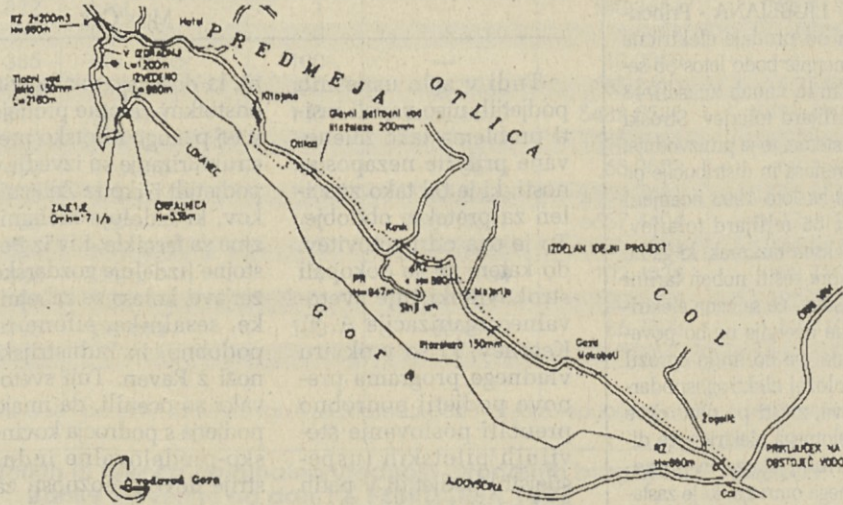
ARTUR LIPOVZ

AJDOVSCINA - Z imenom Gora označujejo prebivalci Vipavske doline gorate predele ajdovske občine, kamor sodijo večji kraji kot so Predmeja, Otlica in Kovk. Ker je območje Gore predvsem krasko, je (kot se za kras spodobi) brez vode. Ljudje so navezani na kapnico, ki jo zbirajo v globokih vodnjakih zase in za živino.

O oskrbi z vodo na Gori so razmišljali že v času stare Avstrije. Italijani so se gradili cevovodi iz doline proti Sinjem vrhu. Pod Sinjim vrhom nad Kovkom so odlično ohranjeni rovi in rezervoarji. V enem od njih hrani tamkajšnja turisti-

na domačija pitno vodo. Po tri leta starih podatkih je v ajdovski občini na javno vodovodno omrežje priključeno 90, 5 odstotka prebivalstva. Odstotek se bo po nekaj letih v celoti dokončani izgradnji se pomembno povečal.

Verjetno največji podvig v komunalni infrastrukturi v občini je visinski vodovod na Goro, ki naj bi v končni fazi napajal ljudi in pipe na velikem območju tja do Cola. Zajetje vodovoda je pri koritih nad Lokavcem, nato bodo vodo crpali po 1200 metrov dolgem cevovodu, ki teče po zahtevnem terenu proti gozdarski hiši na



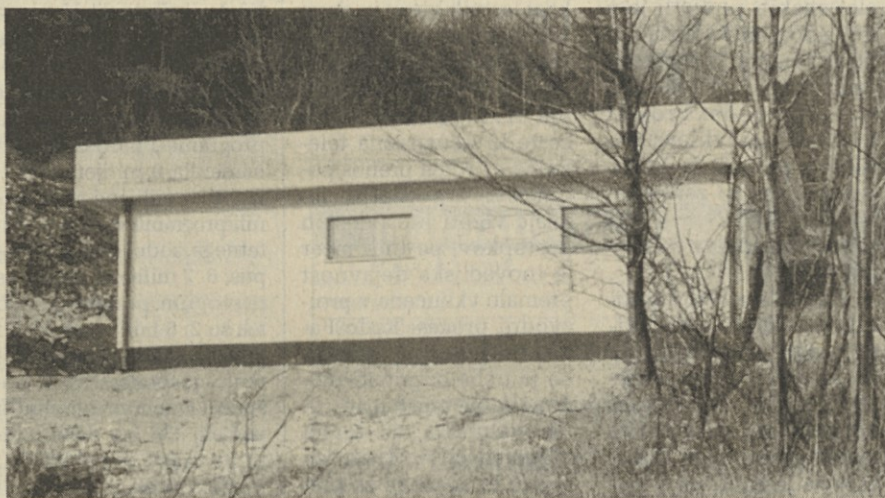
Skica gorskega vodovoda, ki bo dosegel planoto pri Predmeji, na pobočju Čavna

Predmeji, na pobočju Čavna. Od tu bo vodovod po glavnem in stranskih vodih napajal območje Predmeje in Otlice tja do Kovka. Visinska

razlika med crpaliscem in rezervoarji znaša 424 metrov. Pod Sinjim vrhom pa bo nov rezervoar, od koder bo tekla glavni vod ob cesti proti Colu, kjer naj bi bil še en zbiralnik. Tedaj bi tako Col kot zaselki v tej krajevni skunosti tja do Malaga polja dobili zdravo in neoporečno pitno vodo. Na Colu je bil ponovno izglasovan tudi samopriskel za vlaganje v vodovodno omrežje.

Ta hip se nadaljuje izgradnja cevovoda proti Predmeji. Ta faza vodovoda zajema tudi gradnjo rezervoarja. Narocne so crpalke in izdelava projektne energetske dokumentacije za crpalisce. Po nactih naj bi voda iz primarnega voda pritekala do grebena pri

Predmeji še letos, kar so potrdili tudi na ajdovski občini. Za ta del naložbe bo potrebnih okoli 40 milijonov tolarjev. Polovica naložbe bo financirana iz demografskega denarja in iz ministrstva za varstvo okolja, drugo polovico pa bosta morala zagotoviti domača občina iz proračuna in investitor - Gorški vodovodi. Pri sofinanciranju vodovoda bodo sodelovale tudi gorske krajevne skupnosti, ki so se z dogovorom povezale v odbor za usklajevanje in spremljanje del, dogovorile pa so se tudi za medsebojne odnose: vsi objekti in glavni vod so skupnega značaja. Če bo slo po sreči in s takšnim tempom, se Gorjani lahko kmalu nadejajo vode.



Crpalisce nad Lokavcem: od tu bo tekla voda na Goro (Foto: A. Lipovz)

GLASBA/MADŽARSKI PIHALCI

Serioznost in jalova plehkost vse obenem

IVAN SILIC

NOVA GORICA - Na sestim abonmajskem koncertu je v novogorskem Kulturnem domu gostoval Budapest Wind Ansambl, ki je imel na sporedu Mozarta, Haydna, J. Straussa ml. in Brahmsa. Umetniški vodja je Kalman Berkes.

Izbira oziroma sestava programa ne predstavlja dovolj pretehtane zaokroženosti, saj se je seriozno zastavljen in izvajen del Mozartove in Haydnove glasbe v Straussovih polkah sprevrle v salonsko povprečje in lahko površnost Brahmsovih madžarskih plesov. To in posebno se način izrazno pretiranga oblikovanja, ki naj bi z nekaterimi novimi "domislicami" vzbudilo ucin, ki je doseglo prav nasprotno: jalovo plehkost, ki je seveda bila v kar hudem nasprotju z muziko in izvedbo prvih dveh avtorjev v smislu slogovnosti in interpretacije. Vsekakor preseneca, kako si izvrsten ansambl, kakšen je ta, lahko dovoli odmik v tako povprečje.

Na drugi strani pa moramo priznati tej skupini pihal izredno kakovost: sestavljajo jo tehnično dovršeni in muzikalno občutljivi umetniki, ki se spontano podreajo normam skupnega delovanja in kreiranja; skupina deluje usklajeno in enotno. Nekaj mimoidočih rahlih motenj je sicer bilo pri drugem klarinetu, ki pa niso vplivale na celotnost zanosnega oblikovanja, na moč in odraz klenega

muziciranja, zlasti v impresivnem Adagiu, v plastično razgibani Tema con variazioni in ognjevitem Finalu Mozartove Serenade. Pa tudi Hydnov Oktet je odseval prepriljive muzikalne trenutke. V teh dveh skladbah je skupina pokazala vso dovršenost in prave dimenzije glasbeniške kulture, svojo uigranost in interpretativno subtilnost. Pri teh skladbah smo spoznali pravo vrednost ansambla, občutili vrednote in odziv njegove reprodukcije. V tem je bila plemenitost koncertnega večera, ki bo gotovo ostal v spominu vsem, ki so se ga udeležili.



Laufarski redar "ta tierjest" s šibo (Foto: R. Bric)

OBIČAJI / "ZBIRAJO GREHE"

Priprave na pustno "Laufarijo" tečejo že ves februar

Prireditve bo na debelico in pusta

ROMAN BRIC

CERKNO - Do pusta ni več tako dalec. Letos bo 23. februarja. Nanj opozarjajo vnete priprave cerkljanskih "Laufarjev", ki se že pojavljajo na vaskih ulicah in zivahnost na laufarski "cesarsko - kraljevi sodniji", kjer zbirajo pritožbe zoper pregrehe, ki jih je v minulem letu storil Pust. Zato se tudi letos ne bo mogel izogniti javni obsodbi pred množico pric, ki bodo od blizu in dalec na debelo nedeljo in pustni torek prisle v Cerkljo poslušat pustno obsodbo. Hkrati se na pustne ceremonije pripravljajo tudi "laufarji" - pestra Pustova družina 25 lesenih mask, ki poo-

sebljajo nekatere, danes ze izumrle poklice (ta slamnat, ta licnat...) in druge like cloveskih znakov, domisljije, naravnih pojavov in clovekovega vsakdana: "ta star" in "ta stara", "gospod" in "gospa", "ta pian" in "ta pjana", "ta zleht", "ta hrastau", "lamant" in druge maske. Najvec dela imajo laufarji z obleko pusta (posita je z mahom), pustovega brata (iz smrekovih vejic) in "ta brsljanovim", ki ima ves svoj prazni gvant z klubom vred posit z brsljanovimi listi.

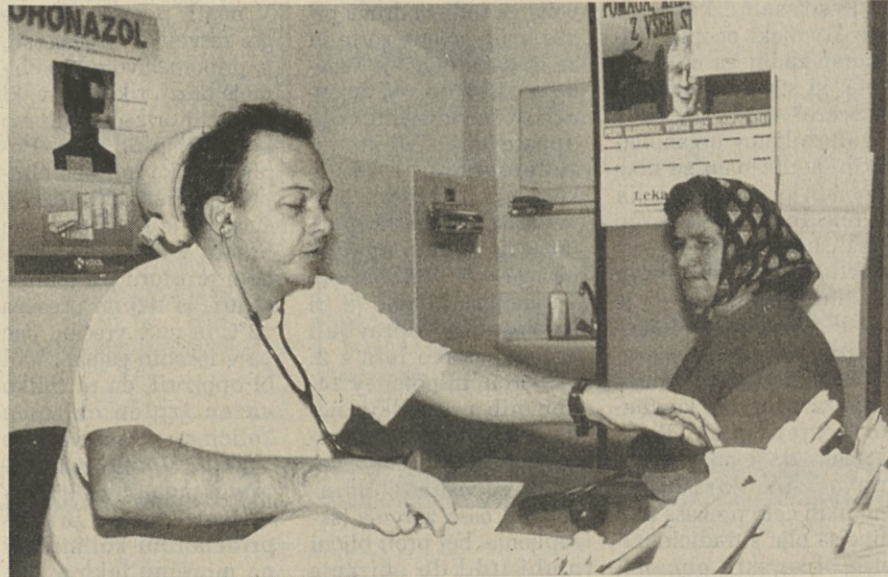
V predpustnem času se prvi znalnici blizajoce se Laufarije, "ta tierjasti" - nekakšni laufarski redarji, po nedeljski masi ze pokazejo med ljudmi in delajo red med grucami otrok, ki se podijo za njimi ali pa se postavljajo pred dekleti. Ob večerih pa jo s kosom in harmoniko mahnejo v bližnje vasi na koledovanje. Izvirni starodavni pustni obicaj na Cerkljanskem tako prihaja iz roda v rod, z njim pa imajo v pustnem času največje veselje mladi fantje in dekleta. Skoda le, da pristojni za to kulturnoetnografsko dediscino in izvirno tradicijo nimajo dovolj posluha, saj so za laufarijo, ki ni ma stalnega prostora tudi letos nasli le zacasnorešitev v prostirih muzeja v Cerknem. Laufarija kljub težavam bo tudi letos! Tako zagotavljajo vsi tisti, ki so zraven in so te dni bolj tihi.

ZDRAVSTVO / POMOČ Z RAČUNALNIKI.

Idrijčani so še kar dobro opremili ZD

Vrste čakajočih bolnikov pa se ne krajšajo

ROMAN BRIC



V ordinaciji dr. Djordja Fenjevešja, ki zamenjuje dr. Podobnika (Foto: R. Bric)

IDRIJA - Ob modernizaciji zdravstva hočejo pridobiti vsi. V idrijskem zdravstvenem domu manjkajo se stitje računalniki in povezava v skupno mrežo. S podobnimi težavami kot v cerkljanskem območju se spopadajo tudi v Idriji. V zdravstveni ambulanti v Cerknem, je namrec po odhodu dr. Podobnika prava gneča, ker zanj se niso nasli zamenjave, pač pa prihaja dvakrat na teden poleg redne zdravnice v pomoč se dr. Djordje Fenjeveš, a je po mnenju vrste čakajočih bolnikov se premalo. Posebno je to pozna v Cerknem.

delavci niso imeli casa za usposabljanje za delo na računalniku, poleg tega pa z razpoložljivo tehnično in programsko opremo medsebojno niso povezani, kar jih pri obdelavi in prenosu podatkov se dodatno ovira.

»Na to nismo bili dodatno pripravljeni, poleg tega nam manjka se najmanj 37.000 mark za računalniško opremo se preostalih starih ordinacij in za to, da bi vse ordinacije v Idriji in dislocirane enote v Cerknem povezali v skupno mrežo, kar je edino smiselno«, pravi dr. Cergol. »Tako nas za vse na roko napisane obrazce caka se dodaten vnos v računalnik in pomislite koliko dela bo ob približno 40 pacientih, kolikor jih v povprečju na izmeno obišče zdravnik v eni ordinaciji.«

O teh in drugih težavah bo razpravljaj tudi strokovni svet zdravstvenega doma, ki naj bi zavzel stalisce tudi do dodeljevanja koncesij za opravljanje zasebne prakse, za kar se nekateri zdravniki že zanimajo. Tako bo po njegovih besedah zasebno prakso na področju pedopsihiatrije odprla zdravnica dr. Lea Sinkovec, zanimanje pa se kaže tudi na področju zobozdravstva in drugih zdravstvenih storitev.

V zdravstveni ambulanti v Cerknem, je namrec po odhodu dr. Podobnika prava gneča, ker zanj se niso nasli zamenjave, pač pa prihaja dvakrat na teden poleg redne zdravnice v pomoč se dr. Djordje Fenjeveš, a je po mnenju vrste čakajočih bolnikov se premalo. Posebno je to pozna v Cerknem.

NOVICE

Vračanje odvzetega premoženja

TOLMIN - Obcinska komisija za denacionalizacijo je doslej prejela 60 zahtev ob vrnitvi odvzetega premoženja. Devet so jih zavrgli, nekaj so jih resili. V postopku jih imajo menda le še nekaj čez dvajset. Vlagatelji so komisiji prinašali v glavnem nepopolne vloge, zaradi cesar so se postopki zavlekli. Omenjena komisija je vsakomur na razpolago z naveti, vendar se klopčic le pocasi odmotava, saj prihajajo vedno novi zahtevki. Pri vračanju gozdov so od 13 vlog resili le štiri, pri čemer so vrnili komaj 80 ha gozdov. Tezave so tudi s kategorijami in spreminjajočimi se namembnostmi zemljišč ter netočnih nekdanjih evidenc.

Najtrše bo kot kaže z vračanjem objektov poslovnih stavb in stanovanj. Bati se je, da prav nihče ne bo zadovoljen s cenitvami. Da je to res, kaže podatek, da so pri mnogih objektih prav te stvari zadržale postopke pred rešitvijo. Doslej so resili le eno samo takšno prošnjo. Vložena je bila tudi prošnja za vrnitev starega hotela Kanin v Bovcu, kjer se zatika celo pri prepoznavanju takratnih predpisov in pomanjkljivi dokumentaciji. (MM)

Kitajska kuhinja le za sladokusce

SEZANA - Na januarskem pohodu po obronkih Krasi, ki ga je organiziral sezanski klub 2000 Kras, so se dogovorili za organizacijo kitajske kulinarike. Tako bodo sladokusci v soboto, 13. februarja, prišli na svoj račun v jamarski koči pri Vilenici, kjer se bo ob 16 uri pričela kitajska večerja. Bogat menu, bo pripravil Bogdan Macarol iz Dutovelj. Zaradi majhnega prostora je število udeležencev omejeno, zato so zazelenile prijave, ki jih sprejemata: Karin Pirjevec, Kriz 157, tel. 067/65-321 in Olga Knez Stojkovic, občina Sezana, tel. 067/31-401 od 7. do 15. ure. Cena za člane kluba znaša 1000, za nečlane pa 1.500 tolarjev. (OKS)

Komenski krajevni praznik

KOMEN - Krajevna skupnost praznuje 15. februarja svoj krajevni praznik v spomin na leto 1944, ko je bila v Dovcah na cesti med Komnom in Branikom bitka, in so Nemci iz mascevanja požgali Komen in Branik ter okoliške vasi, ljudi pa odpeljali v internacijo v Nemčijo. Praznik bodo pocastili s proslavo v nedeljo, 14. februarja ob 16. uri v združenem domu. Istega dne bo ob 19. uri (v združenem domu) predavanje starih absolventov medicine o Zambiji, eni najrevnejših dežel afriške celine. (OKS)

Mladi planinci o prostem plezanju

POSTOJNA - Mladi člani Planinskega društva Postojna so v zadnjem času precej aktivni, saj njihov Mladinski odsek vsak mesec organizira izlet, ki se ga udeleži veliki otrok. Pozornost posvečajo predvsem vzgoji in solanju planinskih vodnikov in mentorjev. Najvec vnetih članov je iz Pivke, Prestranka in tudi Postojne. Za vse ljubitelje planin in smucanja bodo danes ob 19. uri v dvorani srednje sole v Postojni organizirali predavanje o prostem plezanju in ekstremnem smucanju. Predavala bosta Simon Copi in Miranda Ortar, vodilna slovenska in mednarodna tekmovalca v prostem plezanju. Vstopnina (simbolična) je le za odrasle. (MG)

Obnovljen vaški zvonik

PADNA - Vsakoletno praznovanje ob dnevu svojega zavetnika svetega Blaža, so vaščani Padne minulo nedeljo proslavili na najboljši način - generalni vikar koprskе škofije monsignor Renato Podberšic je blagoslovil prenovljen zvonik vaske cerkve. V obnovi zvonika, ki ga je pred leti hudo poškodovala strela, je sodelovala skoraj vsa vas, najbolj zaslužne pa so na slovesnosti pred okraseno cerkvijo in zvonikom obdarili z cvetjem. Omeniti velja, da so ze naročili dva nova zvonova, pravkar pa poteka elektrifikacija zvonjenja in ure. (AN)

Ljudje se pritožujejo nad smradom

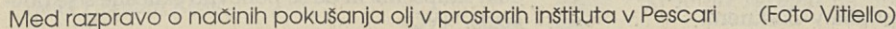
LUCIJA - Prebivalci Lucije, ki živijo v stanovanjskih blokih ob potoku Fazan, se že dlje časa pritožujejo nad neznosnim smradom, ki veje iz njega. Kanal je poraščen z rastlinjem, mnogi tudi vanj mečejo odpadke, ob "olajševalni okoliscini" kajpak, da njegova zanemarjenost kar sama kliče po tovrstnem pocetju. Problem so obravnavali na Svetu skupščine KS Lucija in poudarili, da je potrebno nujno zagotoviti bolj redno vzdrževanje kanala in ne več zgolj enkrat letno kot doslej, pozvali so tudi IS občine Piran, naj se podviza s sprejetjem za pripravljenih prostorskih aktov, kar bi bilo osnova za zacetek dokončne ureditve kanala po celotni strugi. (AN)

"Primorska" tumeja Stefana Milenkovića

AJDOVSCINA, NOVA GORICA, SEZANA - Violinist svetovnega slovesa Stefan Milenkovic, ki je pred leti valjal za čudeznega otroka, bo te dni nastopal na primorskih koncertnih odrih. V soboto, 13. februarja, na Zemonu (koncert je za abonente in izven, začne se ob 20. uri) v ponedeljek, 15. februarja, v Novi Gorici (koncert je izven abonmaja, začne se ob 20.15, cena vstopnic pa je 500 tolarjev) in v Sezani, v petek, 19. februarja ob 20. uri. Tam je cena vstopnice 600 tolarjev, abonenti imajo 20 odstotkov popusta. (VC)

Ponovno sklicana seja

SEZANA - Tezave s sklepčnostjo zborov na sejah občinskih skupšcin so bolj ali manj povsod. Obcinska vodstva si pomagajo kakor vedo in znajo (s klicarenjem odborikov po telefonu, s pošiljanjem sklepov v podpis itd.) V Sezani na primer so za sredo 17. februarja, sklicali zbor združenega dela, ker ta ni bil sklepčen na 18. zasedanju občinske skupščine 20. januarja. Predsednica zbora Ida Sonc je smatrala za potrebno "apelirati na vse odbornike, naj z vso resnostjo in odgovornostjo sodelujejo pri delu skupščine in da se ponovno sklicane seje udeležijo." (VC)



Taksa na IVA
Do 28. t.m. je treba plačati takso na stevaliko IVA. KZ je internetom že poslala pismo in prosi, naj se za poravnavo zglašijo v njenih uradnih.

Znamke za tikit
Rok, do katerega lahko KZE izdajajo upravičencem znamke za oprostitve tiktata na zdravila, je bil podaljšan do 15. t.m. Kdor tega še ni uredil, se lahko obrne na patronat v U.L. Cicerone 8.



MENJALNIŠKI TEČAJI

11. februar 1993

	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
menjalnica						
A Banka	61,70	62,50	8,69	8,84	6,55	6,72
Avtohisa Ljubljana*	61,90	62,30	8,70	8,83	6,59	6,77
Azur*	61,80	62,50	8,72	8,89	6,60	6,75
Banka Vipra	61,76	62,62	8,70	8,84	6,61	6,66
Bobr Fuzine	62,00	62,30	8,75	8,88	6,55	6,80
Bobr Trzin	62,00	62,30	8,75	8,88	6,55	6,80
Brdar Koper*	61,70	62,25	8,66	8,80	6,58	6,75
BTC terminal Sezana	61,70	62,40	8,72	8,85	6,55	6,70
BTC d.d. Ljubljana	61,50	62,50	8,70	8,85	6,00	6,70
Burin Center*	62,00	62,49	8,65	8,85	6,55	6,75
Burin Moste*	61,95	62,55	8,60	8,85	6,55	6,75
Come 2 Us*	62,00	62,60	8,75	8,90	6,50	6,80
Creditanstalt - Nova banka	61,90	62,40	8,80	8,95	6,50	6,80
Dom na frgu	62,00	62,19	8,76	8,82	6,61	6,75
Dom Kaffe Domzale*	61,90	62,20	8,78	8,86	6,55	6,70
Dom Kaffe Kranjska gora*	61,70	62,20	8,72	8,86	6,50	6,75
Emona Globfour	61,70	62,70	8,73	8,92	6,35	6,70
Eros Ljubljana*	61,90	62,20	8,75	8,85	6,60	6,75
Eros Kranj*	61,90	62,30	8,75	8,85	6,60	6,75
Eurofours International*	61,90	62,50	8,70	8,85	6,50	6,80
Euroservis Sezana	61,95	62,30	8,70	8,80	6,60	6,67
Fehtar d.o.o.	61,90	62,25	8,70	8,83	6,50	6,74
Feniks Portoroz*	61,78	62,30	8,71	8,87	6,47	6,75
Feniks Koper*	61,80	62,30	8,67	8,87	6,56	6,72
Feniks Markovec Koper*	61,78	62,32	8,67	8,87	6,55	6,75
Fiba d.o.o. Koper	61,76	62,29	8,67	8,80	6,60	6,73
Firadas Idrija	61,80	62,62	8,70	8,84	6,45	6,70
Gallileo - Kozina	61,90	62,15	8,72	8,80	6,62	6,66
Golfurist Ljubljana	61,95	62,60	8,73	8,88	6,45	6,80
Golfurist Domzale	61,80	62,30	8,65	8,85	6,40	6,85
Hida	61,95	62,15	8,79	8,82	6,63	6,69
Hipotekarna banka Koper*	61,90	62,50	8,72	8,85	6,50	6,80
Hranilno kreditna služba	61,80	62,55	8,73	8,88	6,50	6,80
Hram Rozice Mengeš	61,95	62,20	8,75	8,85	6,60	6,75
Idila Sečovelje*	61,80	62,29	8,70	8,90	6,59	6,79
Ilirika Ilirska Bistrica	61,65	62,55	8,61	8,80	6,40	6,70
Ilirika Slovenj Gradec	61,81	62,39	8,73	8,81	6,60	6,73
Ilirika Postojna	61,81	62,42	8,67	8,78	6,57	6,69
Ilirika Sezana	61,96	62,29	8,71	8,80	6,61	6,67
Italdesign Nova Gorica*	61,75	62,30	8,73	8,85	6,61	6,69
Klub Slovenijales	61,80	62,35	8,75	8,85	6,50	6,75
Komercialna banka Triglav	61,61	62,61	8,70	8,90	6,50	6,70
Kompas Hertz Celje*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Velenje*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Idrija*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Tolmin*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Novo Mesto*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Krško*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Bled*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Holidays	61,75	62,20	8,75	8,85	6,55	6,80
Kompas Fintrade	61,80	62,39	8,60	8,85	6,50	6,85
Ljubljanska banka d.d. Lj.	61,70	62,90	8,72	8,93	6,56	6,79
LB Banka Zasavje Trbovlje	61,50	62,50	8,74	8,88	6,50	6,80
LB Dolenjska banka N.M.	61,90	62,70	8,78	8,90	6,60	6,80
LB Komercialna banka N.G.	61,51	62,70	8,65	8,95	6,36	6,67
LB Kreditna banka Mb. d.d.*	61,50	62,87	8,74	8,94	6,30	6,90
LB Splošna banka Celje d.d.	61,80	62,60	8,75	8,90	6,40	6,80
LB Splošna banka Koper d.d.*	61,49	62,60	8,60	8,81	6,35	6,71
Libertas Koper*	61,82	62,25	8,67	8,82	6,58	6,73
MA Vir	61,90	62,40	8,70	8,88	6,40	6,85
Madai Nova Gorica*	61,75	62,30	8,72	8,84	6,61	6,66
Media*	62,00	62,30	8,75	8,85	6,60	6,80
Otok Bled	61,63	62,19	8,70	8,80	6,65	6,86
Panna	61,90	62,30	8,70	8,88	6,60	6,80
Petrol	61,80	62,20	8,70	8,85	6,50	6,75
Pigal Nova Gorica*	61,80	62,40	8,75	8,82	6,62	6,68
Posilna banka Slovenije	61,40	62,39	8,50	8,84	6,00	6,67
Probanka d.d. Maribor	61,70	62,90	8,73	8,94	6,55	6,80
Publikum Ljubljana	61,90	62,09	8,75	8,85	6,60	6,85
Publikum Celje	61,90	62,14	8,74	8,83	6,58	6,79
Publikum Dobova	61,95	62,45	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Kostanjevica	61,95	62,45	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Krško	61,95	62,45	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Maribor	62,00	62,19	8,78	8,82	6,28	6,69
Publikum Metlika	62,00	62,50	8,70	8,85	6,30	6,70
Publikum Mozirje	61,60	62,18	8,75	8,81	6,30	6,80
Publikum Novo Mesto	62,00	62,70	8,70	8,80	6,50	6,75
Publikum Piran	61,60	62,40	8,65	8,80	6,40	6,67
Publikum Ptuj	61,80	62,35	8,77	8,83	6,30	6,70
Publikum Sevnica	62,00	62,70	8,65	8,85	6,45	6,79
Publikum Sentilj	62,03	62,28	8,78	8,83	6,28	6,69
Publikum Sentjur pri Celju	62,00	62,30	8,77	8,85	6,40	6,68
Publikum Trebnje	62,00	62,60	8,69	8,84	6,40	6,75
Publikum Zagorje	61,90	62,32	8,77	8,87	6,60	6,79
Publikum Zalec	61,25	62,22	8,74	8,84	6,58	6,78
Roja	61,80	62,50	8,73	8,85	6,60	6,75
SIT - ON Ljubljana*	61,50	62,50	8,70	8,90	6,40	6,70
SKB banka d.d. Ljubljana**	62,15	62,19	8,83	8,83	6,66	6,70
Slovenijaturist Jesenice	61,82	62,55	8,70	8,82	6,53	6,73
Slovenijaturist Ljubljana	61,95	62,20	8,75	8,83	6,60	6,75
Slovenijaturist zel. postaja Lj.*	61,20	62,20	8,75	8,83	6,60	6,75
Slovenijaturist zel. postaja Mb.	61,70	62,80	8,70	8,82	6,20	6,70
Slovenska investicijska banka*	61,85	62,65	8,70	8,83	6,35	6,80
Slovenska hran. in pos. Kranj	61,90	62,35	8,73	8,84	6,40	6,80
Sonce	62,00	62,40	8,72	8,88	6,50	6,77
SZKB d.d. Ljubljana	61,80	62,55	8,73	8,88	6,50	6,80
Tartarus Postojna	61,69	62,48	8,64	8,78	6,49	6,68
Tentours Domzale	61,95	62,40	8,65	8,85	6,40	6,80
Tori*	62,00	62,40	8,75	8,90	6,62	6,90
Tourist service	62,00	62,25	8,70	8,90	6,50	6,75
Trias*	61,90	62,20	8,70	8,90	6,50	6,80
Upimo	61,95	62,10	8,75	8,85	6,65	6,70
Wilfan	62,00	62,20	8,77	8,85	6,60	6,80

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA

Pokrita trznica ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKKE, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVAŠKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 29 z dne 11. februarja — Tečaji veljajo od 12. 2. 1993 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	68,8415	69,0486	69,2557
Avstrija	040	šiling	100	874,2512	876,8818	879,5124
Belgija	056	frank	100	298,1632	299,0604	299,9576
Kanada	124	dolar	1	80,7569	80,9999	81,2429
Danska	208	krona	100	1606,4641	1611,2980	1616,1319
Finska	246	marka	100	1718,1138	1723,2837	1728,4536
Francija	250	frank	100	1818,6908	1824,1633	1829,6358
Nemčija	280	marka	100	6151,4996	6170,0096	6188,5196
Grčija	300	drahma	100	—	46,1825	46,3210
Irska	372	funt	1	—	150,3631	150,8142
Italija	380	lira	100	6,6159	6,6358	6,6557
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	10,0000	—
Japonska	392	jen	100	85,1060	85,3621	85,6182
Nizozemska	528	gulden	100	5465,6073	5482,0535	5498,4997
Norveška	578	krona	100	1450,8312	1455,1968	1459,5624
Portugalska	620	escudo	100	67,8510	68,0552	68,2594
Švedska	752	krona	100	1365,6329	1369,7421	1373,8513
Švica	756	frank	100	6637,4681	6657,4404	6677,4127
Velika Britanija	826	funt sterling	1	144,9908	145,4271	145,8634
ZDA	840	dolar	1	102,0964	102,4036	102,7108
Evropska Skupnost	955	ECU	1	119,7451	120,1054	120,4657
Španija	995	peseta	100	86,4900	86,7503	87,0106

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 12. FEBRUARJA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15.MARCA 1993:					1.000.000	607.831	612.981	1.220.813
31		121,5663%	122,5962%	122,0812%	100.000	60.783	61.298	122.081

Od 31. 12. 1992 Banka Slovenije ne bo več objavljala podatkov za blagajniške zapise z dospelostjo 10. 12. 1992.
Znesek za izplačilo teh zapisov je do 10. 12. 1995 enak znesku na dan 31. 12. 1992

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

11. FEBRUAR 1993	v ŠLT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Burin Center*	8,00	12,00
Fiba	8,50	12,50
Hida	7,00	10,00
Hipotekarna banka Koper	7,00	11,00
Idila Sečovelje*	8,00	9,90
LB Banka Zasavje Trbovlje	8,00	14,00
MA - Vir	7,00	11,00
Slovenijaturist	7,00	10,00
Sonce	8,00	11,00
Tentours Domzale	7,00	12,00
Tori*	7,00	10,00

Tečaj velja danes: *, Zaračunavajo provizijo: **,

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

11. FEBRUAR 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1515,00	1560,00
nemška marka	921,00	940,00
francoski frank	271,00	279,00
holandski gulden	814,00	839,00
belgijski frank	44,30	45,75
funt sterling	2160,00	2225,00
irski sterling	2230,00	2300,00
danska krona	239,00	246,00
grška drahma	6,40	7,30
kanadski dolar	1200,00	1240,00
japonski jen	11,70	13,00
švicarski frank	985,00	1020,00
avstrijski šiling	130,00	134,00
norveška krona	216,00	222,00
švedska krona	202,50	209,00
portugalski escudo	9,50	10,75
španska peseta	12,50	13,25
avstralski dolar	1025,00	1055,00
madžarski forint	11,00	15,00
slovenski tolar	14,50	15,00
hrvaški dinar	1,00	1,75

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

11. FEBRUAR 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	10,00	11,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	11,00	12,50
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,25	11,50
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	11,00	12,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	11,00	11,80
Italija	Krnečka banka Gorica	14,80	15,30
Italija	Tržaška kreditna banka	14,50	15,00

NOVICE

Majorjeva grožnja
povzročila krizo v ES

BRUSELJ - Evropsko skupnost, ki se je od lanskega junija, ko so Danci na referendumu zavrnili sporazum iz Maastrichta, spopada s precejšnjimi težavami, je prizadel nov udarec. Britanski premier John Major je namreč napovedal, da Velika Britanija morda ne bo podprla maastrichtskega sporazuma o evropski politični in gospodarski uniji. Predsednik evropske komisije Jacques Delors se je o britanski grožnji že posvetoval s pravniki. Nekateri diplomati v Bruslju pravijo, da bodo ostale države v ES nadaljevale z združevanjem. (Reuters)

14. obletnica
islamske revolucije

TEHERAN - Iran je v cetrtek praznoval 14. obletnico islamske revolucije, ko je saha Pahlavija zamenjal ajatolah Homeini. Iranski predsednik Rafsanzani je dejal, da se bo slovesnosti ob tem prazniku udeležila več kot polovica prebivalcev oziroma 30 milijonov ljudi. Rafsanzani je govoril množici ljudi na osrednjem teheranskem trgu. Ze pred 12 dnevi je Rafsanzani zavrnil govorice, da je islamska revolucija postala med množicami nepriljubljena. (Ansa)

Žena Mihaila Gorbačova
v bolnišnici

MOSKVA - Zena nekdanje sovjetskega voditelja Mihaila Gorbačova Raisa je že več kot en mesec v bolnišnici, je dopisniku agencije povedal tiskovni predstavnik Sklada Gorbačov. Zaradi njene bolezni je nekdanji sovjetski predsednik prelozil obisk na Nizozemskem. Predstavnik Sklada Gorbačov, ki so ga ustanovili po neuspelem državnem udaru, je dejal, da Raisa ni v življenjski nevarnosti. (Ansa)

ZDA / NOVI ODPOSLANEC ZA BIH

Iz Bejruta
v Sarajevo

Bartholomew je preživel balkanizacijo Libanona, čaka ga libanonizirani Balkan

WASHINGTON - Reginald Bartholomew, ki ga je ameriška administracija imenovala za novega odposlanca pri reševanju krize v BiH, se je že v preteklosti srečal s podobnim nasiljem in sovravnostjo.

Bartholomew je kot veterinar v diplomaciji že v osemdesetih letih posredoval na najbolj nevarnem kriznem zarišču za Americane - Libanonu.

Nekdanji ameriški predsednik Ronald Reagan ga je septembra leta 1983 imenoval za ameriškega veleposlanca v Bejrutu. Šest mesecev pozneje je v eksploziji, ki je odjeknila na veleposlanstvu, umrlo šest Americanov.

Batholomew je se naprej opravljal svoje delo na veleposlanstvu v predmestju Bejruta, ki so ga nadzorovale močne varnostne sile. Leto pozneje

je bil Bartholomew ranjen v samomorilskem napadu pripadnikov islamskega džihada, osem ljudi pa je izgubilo življenje.

Ker so bili Američani vse bolj pogosto tarča napadov, so število ljudi na veleposlanstvu zmanjšali. Bartholomew je v razdejanem Libanonu ostal do leta 1986. Lanskega maja ga je nekdanji ameriški predsednik George Bush imenoval za veleposlanca pri zvezi Nato. Znanstva v Evropi mu bodo pri novi nalogi vsekakor dobrodošla.

Ameriški državni sekretar Warren Christopher je dejal, da bo Bartholomew zagotovo kos tako nevarnemu poslanstvu. Od leta 1979 do leta 1981 je delal tudi pri ameriskem zunanjem ministrstvu kot direktor oddelka za politično-vojne zadeve.

Pozneje so ga imenovali za odposlanca, ki je posredoval v ciprskem sporu, nato pa se je pogovarjal se o vojaškem sodelovanju z Grčijo. Reginald Bartholomew je bil predstavnik v Svetu za varnost v administraciji Jimmyja Carterja in ameriški velepolanik v Španiji.

Bartholomew se je 17. februarja 1936 rodil v Portlandu v zvezni državi Maine, diplomiral pa je na Univerzi v Chicagu. Je poročen in ima štiri otroke. (Reuters)



Reginald Bartholomew z bivšim zunanjim ministrom Eagleburgerjem (Foto: AP)

NEMČIJA / KRIZA AVTOMOBILSKE INDUSTRIJE

Odpuščanja v nemških
tovarnah avtomobilov

Letos 10 odstotkov avtomobilov manj kot lani

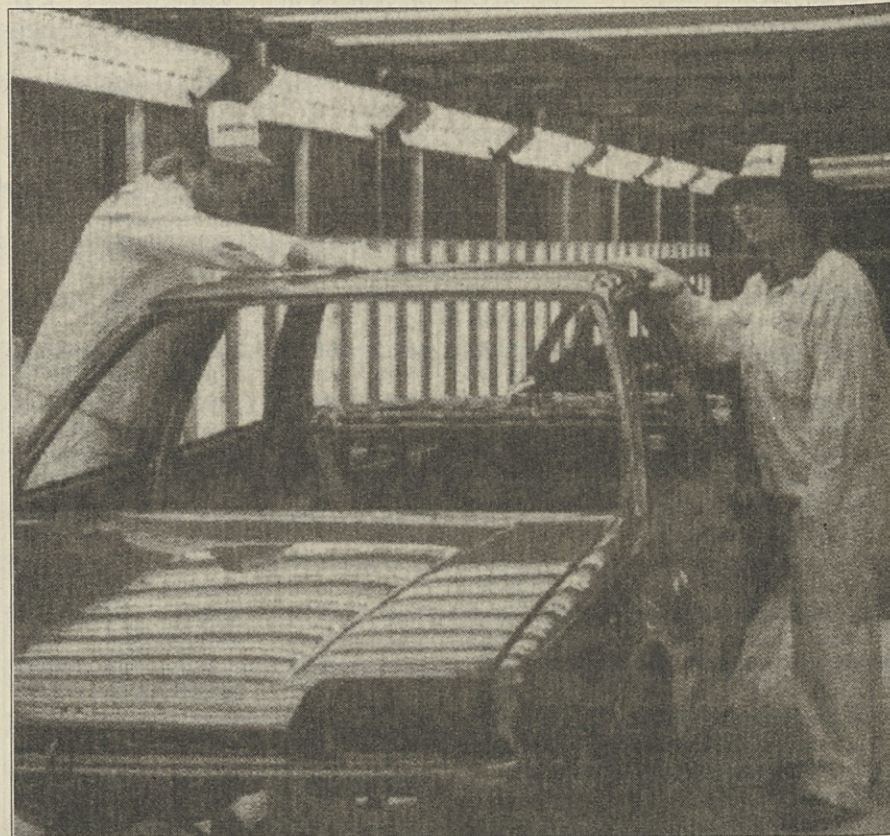
MARTA KOS / KÖLN

produkcijo, kamor vsekakor lahko stejemo produkcijo avtomobilov v Nemčiji, pa je to pogubno. Zato so se več montažnih tovarn postavili v drugih državah, npr. na Češkem in Slovaškem, ker so tam proizvodni stroški nižji, delovni čas pa daljši. Bistveno je, da so stroški za plače tam bistveno nižji kot doma.

Po mnenju predsednice združenja avtomobilskih proizvajalcev Erike Emmeirich bi morala avtomobilska industrija v naslednjih dveh letih zmanjšati proizvodne stroške kar za 20 odstotkov. Le tako bodo lahko obdržali svoj položaj na trgu. Brez odpuščanja delavcev pa to ne bo mogoče.

Medtem ko sta si evropski in preostali svetovni avtomobilski trg že nekoliko opomogla, se nemškemu obetajo hudi časi.

Povprasevanje se bo zmanjšalo za 15 do 20 odstotkov, to je na 3, 25 milijona osebnih avtomobilov. Lani so v Nemčiji prodali 5 odstotkov avtomobilov manj, vseeno pa so na novo registrirali kar 4, 3 milijone osebnih avtomobilov.



ZDA / VOJAŠKA INDUSTRIJA

Civilnega trga ne
zanimajo super izdelki

Vojaška industrija se ne znajde, ker je bila vajena monopola

Kako se vojaška industrija prilagaja zahtevam civilnega trga

Konec obdobja hladne vojne je v svetu povzročil vrsto sprememb tako na političnem kot tudi na drugih področjih življenja. Eno izmed njih je gospodarstvo oziroma, natančneje rečeno, vojaška industrija. Številna podjetja, ki so doslej proizvajala vojaško opremo, so se ob koncu hladne vojne znašla v krizi.

Isejje nova tržišča, preusmerjajo in zmanjšujejo obseg proizvodnje. Vendar poteka proces preobrazbe z velikimi težavami. Sodeč po statističnih podatkih, se se nobenemu izmed zahodnih vojaških podjetij ni posrečilo uspešno preusmeriti v proizvodnjo izdelkov za civilno uporabo.

Številna podjetja so sla v stecaj, nekatera so prodali. General Electric je tako prodal podjetju Martin Marietta enega izmed letalskih oddelkov, General Dynamic proizvodnjo vodenih raket podjetju Huges Aircraft, obenem pa se pogajajo tudi o prodaji reprezentančnega podjetja, namenjenega proizvodnji lovskih letal. Le redka podjetja se vztrajajo in poskušajo s preusmeritvijo.

Ameriška industrija se je enkrat že znašla v podobnem položaju; to je bilo po koncu druge svetovne vojne. Toda polovica leta 1945 se je v maršicem razlikoval od sedanjega. Preobrazba je bila veliko lažja, ker je bila večina podjetij nekoč civilnih in so začeli

MARKO KRAUTBERGER

z vojaško proizvodnjo sele ob izbruhu vojne. Po petih letih vojaške proizvodnje se je bilo toliko laze vrniti na civilno. Poleg tega so odvečni delavci skoraj brez težav našli novo zaposlitev zaradi splošnega povojnega gospodarskega razcveta v Združenih državah, ki so imele edine neokrnjeno gospodarstvo, se posebej v primerjavi z Evropo.

Danes odvečni delavci ostajajo na cesti, saj je v krizi celotno ameriško gospodarstvo, poleg tega pa ne gre za preobrazbo nekdanjih civilnih podjetij, ki so bila vojaška

le kratek čas, ampak za podjetja, ki so delovala v obdobju hladne vojne.

Danasnja vojaška industrija ima na voljo vrhunske strokovnjake in tehnologijo, ki je vse preveč zapletena in zahtevna za civilne potrebe, stroški vzdrževanja opreme so največkrat previsoki, strokovnjaki iz teh podjetij pa znajo nacrtovati in izdelovati le izdelke s previsokimi standardi, da bi bili primerni za civilne potrebe. V teh podjetjih je premalo ljudi, ki bi se spoznali na trženje, prodajo, znali prisluhniti potrebam tr-

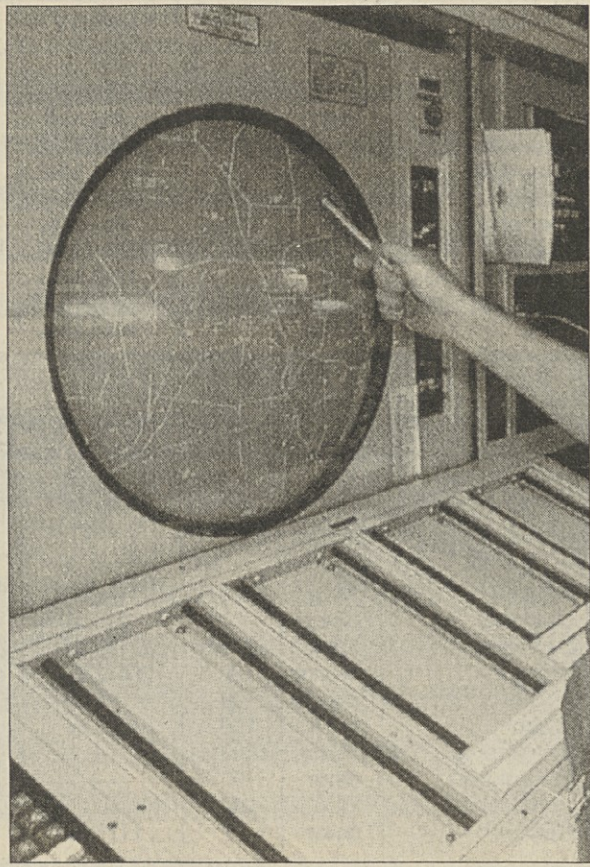
zišča, ponuditi izdelke in jih uspešno prodati. Prodaja vladnim ustanovam, največkrat obrambnemu ministrstvu, je vse kaj drugega kot prodaja na prostem trgu.

Vojaška industrija je bila ves čas navajena monopolne proizvodnje ali pa tekmovalna z redkimi tekmeči, sredstva so bila ponavadi neomejena, roki izdelave dolgi in ze vnaprej dogovorjeni, zahteve trga jasno opredeljene. Na civilnem trgu je seveda vse drugače in nekdanji vojaški giganti počasi, a vztrajno propadajo.

Obdržali se bodo le tisti, ki se bodo sposobni prilagoditi novim razmeram, zmanjšati stroške proizvodnje, sprejeti nova pravila igre in simbolno gospodarno izrabiti tehnologijo.

To zaenkrat uspeva podjetju Westinghouse Security Systems, ki je ponudilo na trgu predelan radar lovca F-16, namenjen odkrivanju letal tihotapcev z mamili, alarmne naprave za civilno uporabo in podobne elektronske izdelke. Ob tem se poleg prej omenjenih težav srečujejo tudi z navidez smesnim problemom, ki je pravzaprav ključ za uspešno preobrazbo vojaške proizvodnje v civilno.

Predsednik družbe je namreč dejal, da je bilo najtežje inženirjem v podjetjih dokazati, da civilni trg ne zahteva izdelkov, ki bi morali brez posledic prenesti padec z 80- nadstropne zgradbe in delovati tudi pri minus 400C.

Volitve
v Litvi

VILNA - Na nedeljskih predsedniških volitvah v Litvi ima največ možnosti za zmago predsednik nekdanje komunistične partije, sedanje Demokratične delavske stranke Algirdas Brazauskas. Po najnovejših raziskavah javnega mnenja bi zanj glasovalo okoli 54 odstotkov volilcev, medtem ko bi njegov najresnejši nasprotnik, nekdanji veleposlanik Litve v OZN Stasys Lozoraitis dobil 33 odstotkov glasov. Razlika med dvema kandidatom je od začetka predvolilne kampanje vse manjša, vendar opazovalci menijo, da Lozoraitis do nedelje ne bo mogel nadomestiti zamujenega. Litva je postala neodvisna država leta 1991 po neuspelem državnem udaru proti sovjetskemu predsedniku Mihailu Gorbačovu. Od takrat je imela že tri predsednike, vendar jih je volil parlament, tako da bodo v nedeljo Litovci predsednika države prvič izvolili neposredno. »Ce bom izvoljen, bom upošteval interese različnih skupin in si prizadeval, da s skupnimi močmi ustvarimo boljše življenje v Litvi,« je dejal Brazauskas na nekem predvolilnem zborovanju. Priljubljenost si je pridobil že leta 1989, ko se je postavil po robu osrednji oblasti v Moskvi in si prizadeval za neodvisnost Litve. Na novembrskih parlamentarnih volitvah je zaradi nezadovoljstva s samostojnostjo Brazauskasova Demokratična delavska stranka premagala gibanje Sajudis, ki ga vodi nekdanji predsednik litovskega parlamenta Vitautas Landsbergis. Ta se se je iz predvolilne tekme umaknil pred enim mesecem in državljane pozval, naj podprejo neodvisnega kandidata. Brazauskas se v zunanji politiki zavzema za pragmatičnost in za ravnovesje v povezavah med Vzhodom in Zahodom. Njegov nasprotnik Lozoraitis, ki je odrasel v Italiji in ZDA, je lani sprožil pravi diplomatski vihar, ko je predlagal, da bi Kaliningrad, nekdanji Koenigsberg, spet priključili Litvi; zdaj je namreč pod rusko upravo. Lozoraitis je Brazauskasu že predlagal, da bi porazenec prevzel položaj premiera. »Tik pred volitvami so taki predlogi nesmiselni,« je dejal Brazauskas. (Reuters)



DAVOS 1993 / SVETOVNI GOSPODARSKI FORUM

Vsaka članica skupnosti
ima svoje interese

Ekskluzivni intervju s podpredsednikom komisije Evropske skupnosti Hansom van den Broekom

JELKA KUSAR

Koliko se bo zdaj, ko je začela Evropska skupnost delovati z odprtim notranjim trgom, spremenila zunanje in notranjepolitična vloga posamičnih članic? Se bodo morale povsem podrediti skupni volji ali bodo ohranile lastno identiteto?

V Evropi vlada splošno prepričanje, da je po več letih tesnega sodelovanja, ko je Evropa v gospodarskem smislu pridobila, prišel čas, ko se mora izkazati, ali lahko tudi v političnem smislu v večjem obsegu kot v preteklih letih izpolni svojo odgovornost.

Ne govorim o nečem novem, saj politično sodelovanje med člani ES obstaja že približno 20 let. Toda ko smo v Maastrichtu govorili o ustvarjanju evropske unije, smo rekli, da moramo iti nekoliko dlje in si prizadevati za skupno zunanjo in varnostno politiko.

To ne bi spremenilo dejstva, da moramo na koncu doseči konsenz o naravi in načinu izvajanja te politike. Položaj v nekdanji Jugoslaviji pogosto omenjajo kot jase primer, ob katerem se bo v Evropi kot veliki gospodarski skupnosti izkazalo, ali bo nosila politično odgovornost, uskladila poglede in prenaslala breme, ki ji je naloženo. To je bistvo procesa.

ES bi morala biti odprta za ves svet, in to je obljubila predvsem članicam Efte in vzhodnoevropskim državam. Hkrati pa ima velike notranje težave. Ali se ni bati, da

jo bo ukvarjanje z lastnimi težavami zaprlo pred drugimi?

Mislím, da govoriva o vzporednem procesu. Treba je pogledati navznoter in ugotoviti, kje moramo okrepite zvezo ES. Oblikovali smo enoten trg, ki ga nečemo samo zase, ampak želimo ostati odprti za zunanji svet.

Prav zato smo bolj zgodaj zaključili sporazum o ustvarjanju evropskega gospodarskega prostora skupaj s članicami Efte. Cutimo, da področje svobodnega trga dolgoročno lahko razširjamo tudi do Daljnega vzhoda. Urugvajski krog pogajanj je jasno pokazal, kako težko je preseči nacionalne interese v dobro celotne skupnosti.

O tem se je ES pred kratkim poskušala pogovarjati z ZDA, pa tudi na globalnih pogovorih v Zenevi. Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti, da je

v Evropski skupnosti 12 članic, ki imajo vsaka svoje nacionalne interese in bodo za uskladitev svojih položajev potrebovale določen čas, čeprav je že opaziti premike na bolje.

Za ljudi, blago, kapital in storitve ni več meja. Pojavila pa se je bojazen, da ne bo mogoče nadzorovati kriminala. Ga bo mogoče obvladati ali pa potreba kaj spremeniti?

To je zelo življenjski problem, ki zadeva tudi zaupanje oziroma nezaupanje, s katerim se bodo Evropejci srečevali v nadaljnjem procesu odstranjevanja ovir, meja in umikanja nadzora.

Prav zato so bili v vseh nacrth za uresničitev notranjega trga in odpravo meja v maastrichtskem sporazumu združeni ukrepi, ki zagotavljajo tesnejše sodelovanje med članicami in njihovimi varnostnimi službami in pravnimi ustanovami.

Z drugimi besedami, sodelovanje med policijskimi ustanovami, ki bodo izmenjevale informacije in krepile nadzor na mejah s svetom, bo nadomestek za odstranjevanje ovir znotraj ES. To je v resnici zelo pomembno.

Mednarodni kriminal bo postal nevarnejši kot prej, srečujemo se s problemom drog, po drugi strani pa bo potrebno obvladovati obvladati doseljevanje, tudi beguncev. Prav zaradi vseh teh težav bo nujno tesno sodelovanje vseh članic.



Hans van den Broek



HRVAŠKA / ODNOSI Z ITALIJO

Manjšine so kamen spotike

Hrvatje sicer trdijo, da so Italijani zelo zainteresirani za vlaganje kapitala

GORAN MORAVCEK, ZAGREB

ZAGREB - Italijanski institut za zunanjo trgovino in hrvaški Sklad za privatizacijo sta v Zagrebu podpisala sporazum, v skladu s katerim bodo italijanski strokovnjaki pomagali Hrvatom pri prestrukturiranju in privatizaciji lastnine. V Zagrebu zatrjujejo, da so Italijani izjemno zainteresirani za vlaganje v gospodarstvo nove države, vendar so vse doslej zaradi vojne, politične nestabilnosti in nedorečenosti pravnega sistema podjetniki z Apeninskega polotoka Hrvaške izogibali.

Odnosi med Zagrebom in Rimom se zatikajo še marsikje, čeprav obe strani zagotavljata, »da ni nobenih spomnih vprašanj«. Italija se je med prvimi zavzemala za priznanje hrvaske neodvisnosti, tako da je Tudmanova ekipa pričakovala, da se bo ta politični kapital obrestoval tudi pri konkretnem sodelovanju. Zaenkrat se zdi, da sta se državi zapletli v dokazovanje (ne) spoštovanja pravic narodnostnih manjšin. Cel plaz obtožb je zasul hrvaske oblasti, češ da ne spoštujejo pravic italijanske narodne manjšine v Istri, na Reki in v Dalmaciji. Dr. Franjo Tudman je po prepričljivi zmagi Istrskega demokratskega sabora (IDS) na nedeljskih krajevnih volitvah zagotovil, da bo imele italijanska manjšina (bli-

zu 16.000 prebivalcev na Hrvaškem) vse pravice, ki izhajajo iz ustave, Zagreb pa bo postavil tudi vprašanje o hrvaški narodnostni skupnosti na Apeninih. Kot zatrjuje hrvaška stran, je poleg pokrajine Molise, kjer v treh vaseh živi 4.000 Hrvatov, na ozemlju Furlanije in Julijske krajine menda še približno 60.000 hrvaških prebivalcev. Ti, kot pravijo v Zagrebu, ne uživajo niti približno toliko pravic kot Italijani na Hrvaškem.

Moliski Hrvati niso zadovoljni, ker njihove narodnostne pravice niso omejene v skupnem hrvaško-italijanskem memorandumu o manjšinah. Mario Spadanuda, zastopnik nacionalnih interesov te skupine Hrvatov, od Tudmana zahteva, naj pritiska na Rim, saj si moliski Hrvati v svojih vaseh želijo dvojezičnih napisov, njihovi otroci v osnovni soli pa naj bi se učili hrvaščine.

Ce bi presojali po odmevih pri Italijanski uniji za Istro, Reko in Dalmacijo, zanje ni sprejemljivo nacelo reciprocitet. Italijani na Hrvaškem namreč zatrjujejo, da ni mogoče primerjati dveh narodnostnih manjšin v dveh različnih državah. Za Italijane je nesprejemljiva delitev njihovega narodnostnega telesa v Istri z (novimi) državnimi mejami. Italijanska unija zahteva

tudi vrnitev premoženja, ki je bila tej manjšini odvzeta z nacionalizacijo in na druge načine v času nekdanjega komunističnega režima, hkrati pa zagovarjajo tudi stališče, naj postane celotno območje Istre, Reke in Kvarnerskih otokov enotni prostor maloobsejnega prometa.

Za hrvaske oblasti pa je vendarle najbolj sporna zadeva, naj Italijane na Hrvaškem obravnavajo kot »avtohtono etnično-kulturno skupnost«. Taksna opredelitev je, kot pravijo v Zagrebu, kategorija, ki je v ustavi ni in ki bi pripeljala v neenakopraven položaj druge manjšine. Zaradi manjšinskih vprašanj bi se italijansko-hrvaški odnosi utegnili ohladiti, saj Hrvaška išče mednarodno pomoč za svoj izjemno težak gospodarski položaj, Italija pa meni, da je treba nekatere pogodbe o hrvaškem nasledstvu Jugoslavije spremeniti. Največ hrupa je okoli osimskih sporazumov. Hrvate pominja rimsko zagotovilo, da državne meje niso vprašljive, skrbijo pa jih zahteve istrskih beguncev, naj jim vrnejo odvzeto premoženje. Ker italijanski neofasisti okrog tega dvigajo največ prahu, je postal Zagreb previdnejši; to je povsem razumljivo za državo v vojni, ki se zmeraj nima pod nadzorom tretjine svojih ozemelj.

EVROPA / NEMŠKO-FRANCOSKI PROJEKT

Španci v skupni evropski vojski

Prudružili se jim bodo še Belgija in Luksemburg

LIZBONA - Vojaške enote Španije se bodo kmalu priključile združenim francosko-nemskim silam in tako prispevale k nadaljevanju prve etape projekta o oblikovanju evropskih bataljonov. Po informacijah uradnega Madrida je prva sku-

pina castnikov že vzpostavila stike s svojimi kolegi v Franciji in Nemčiji, ki so začeli organizirati skupne kor-puse.

Tudi vladi Belgije in

Luxemburga sta v teh dneh že dali svoj pristanek za vključitev v skupne evropske sile, kar vsekakor napoveduje nadaljevanje urednevanja zamisli o nastanku

evropskih vojskih enot. Iz obveščenih krogov v Lizboni smo zvedeli, da bo tudi Portugalska kmalu proučila možnosti pristopa med enote evropskih vojskih sil.

Obe državi, Francija in Nemčija, ki sta začeli z uredničenjem tega projekta, sta se odločili, da bo sedež Glavnega poveljstva združenih vojskih sil najprej v mestu Strasbourg na severu Francije, čez čas pa je predvidena tudi razširitev evropske vojske »družine«, kamor naj bi pristopile tudi druge članice ES.

Prvi korak uresničevanja projekta so bili pogovori lanskega maja. O procesu nastajanja »evropskih celad« je, kot smo izvedeli v Lizboni, že obveščeno tudi glavno poveljstvo zveze Nato. Ob tej priložnosti so si zagotovili stalno medsebojno sodelovanje, prav tako pa tudi možnost skupnega nastopa v različnih območjih, če bi prišlo do potrebe po vojaškem posredovanju.

Francoski minister za zunanje zadeve Roland Dumas je v teh dneh izjavil, da pomeni povezava z nemškimi enotami prvo fazo združenih enot Evrope, ki bodo lahko vsak hip prispevale k varnosti v Evropi. Kot je izjavil za vodilne španske časopise poudaril šef francoske diplomacije, obstaja možnost, da bi »evropske celade« posredovale tudi v tistih državah starega kontinenta, ki niso članice skupnosti dvanajsterice.



ČRNA GORA / NOTRANJEPOLITIČNI RAZVOJ

Na obzorju večstrankarstvo ali krinka demokracije?

Predstavniki opozicije so povabljeni v vlado

PODGORICA - Pocasi, a zanesljivo dobiva tudi Crna gora značilnosti večstrankarstva. Vse očitnejša postaja erozija komunističnega sistema pod pritiski notranjih in zunanjih demokratičnih vetrov, o čemer najbolje prica namen mandatarja za sestavo nove crnogorske vlade Mila Djukanovića (ki je bil pretekli dve leti premier), da svoj kabinet prvič zasede s političnimi nesomisljeniki, čeprav je njegova Demokratska stranka socialistov na decembrskih volitvah osvojila več glasov kot vse druge stranke skupaj. To potezo nekdanjega komuniste in bodočega premiera, ki je znan po svoji nestrpnosti do drugih strank v sokrivdo pri socialno-ekonomskem in političnem ubijanju Crne gore, velika je pa tudi taksnih, ki v tem vidijo tudi korenit preobrat v vedenju Momirja Bulatovića, Mileta Djukanovića in njihovih privrženecv.

Tako Liberalna zveza Crne gore (LZ CG), sicer najbolj številčna in najbolj bojevitna stranka opozicije, vneta zagovornica suverene in samostojne države Crne gore, ni zavrnila ponujene roke za sodelovanje. V nasprotju s skoraj prav tako močno opozicijsko Narodno stranko Crne gore dr. Novaka Kilbarde (ki je usmerjena prosrbsko) je LZ CG pristala, da bo podpredsedniški stolček v crnogorskem parlamentu zasedel njen član Džemal Perović, Alba-

nec. Pri tem crnogorski liberalci tudi sami upostevajo stvarnost in ne zahtevajo ključnih resorjev, kot sta policijsko ministristvo in ministristvo za zunanje zadeve.

Očitno startajo na ministristvo za kulturo ozioroma šolstvo, da bi na teh pomembnih področjih lahko vplivali na prebujanje politično uspravane zavesti o stoletni narodovi zgodovini, kulturi, avtokefalni pravoslavni cerkvi in skoraj tisočletni državnosti. Ali

bo vladajoča garnitura, ki jo je pred stirimi leti na valovih tako imenovane antibirokratske revolucije ustoličil Slobodan Milošević s svojo velikosrbsko državno politiko, prepustila tako zajeten zalogaj avtohtonim Crnogorcem, ali pa jim bo prepustil samo drobtinice s svoje oblastizeljne mize, je še vprašanje. Ko pa gre za same liberalce, so ti, po besedah člana Glavnega odbora stranke Mića Vlahovića, povabili v vlado razumeli

predvsem kot kompliment in kot preklík anatemete te crnogorske stranke z domnevno srbofobijo. Govorice je v javnost poslala vladajoča stranka in njeni režimsko naravnani informativni mediji. »Za nas niti ni najpomembnejši personalni sestav vlade, ampak predvsem njen program, katerega prva naloga mora biti odprava sankcij za Crno goro,« je danes Vlahović povedal novinarjem. Obljubil je tudi, da liberalci ne bodo iskali krivca za trenutni brezupen socialno-ekonomski in politični položaj v Crni gori, da pa imajo še vedno čas za dostojanstven izstop iz vlade, če ne bi bili zadovoljni z njenim delom. »Interesi državljanov Crne gore so naše edino vodilo,« je se dodal.

Za prvo večbarvno crnogorsko vlado se potegujeta se dve parlamentarni stranki: Srbska radikalna stranka Crne gore (z osmimi sedeži v parlamentu, ki ima 85 poslancev) in Socialdemokratska stranka reformistov (s stirimi sedeži), medtem ko Narodna stranka (s stirinajstimi sedeži) ne želi sodelovati z neokomunisti. Kljub temu lahko ob LZ CG (13 sedežev) Djukanović sestavi močno koalicijsko vlado. Za Crno goro bi bil to vsekakor prvovredni dogodek, saj bi praktično zaznamoval konec polstoletnega komunističnega enoumja. Skratka, nabrusena je britve, s katero bodo odstranjeni zadnji (oziroma predzadnji) Stalinski brki v Evropi!



Momir Bulatović (Foto: TRIO)

NOVICE

Izrael bo sprejel begunce iz BiH

JERUZALEM - Izraelski minister za okolje Yossi Sarid je dejal, da je Izrael pripravljen sprejeti večje število muslimanskih beguncev iz BiH. Bosenski Muslimani naj bi v Izraelu dobili posebna delovna dovoljenja, imeli pa bodo enake pravice kot izraelski državljani. Predsednik združenja arabskih občin v Izraelu Husein je od vlade zahteval, naj sprejme 1.000 beguncev. Muslimani, prva skupina bo tja prispela že prihodnji teden, bodo nameščeni v stanovanjskih prikolicah v arabskih občinah naseveru države. (STA, AFP)

V Makedoniji cvete trgovina z orožjem

SKOPJE - V Makedoniji, edini republiki nekdanje Jugoslavije, ki se še ni umazala z krvjo, cvete trgovina z orožjem. Policija je v minullem letu zabeležila več kot 30 primerov tihotapljenja orožja skozi Makedonijo. Kdor ima le malo denarja, si lahko privoščijo rabljeni Kalasnikov, močni Smith ali Wesson. Na crnem tržiscu lahko dobite tudi bombe in razstrelivo. Pistole stanejo od 700 do 1.000 nemških mark, za boljšo puško pa je potrebno odšteti nekaj več kot 2.000 nemških mark. Kupite pa jih lahko v hotelih, kletih in skladiščih. Policija pravi, da retirajo le 10 odstotkov vse trgovine z orožjem v Makedoniji. (Reuter)

Šešelj zahteva Čosićev odstop

BEOGRAD - Vodja Srbske radikalne stranke Vojislav Šešelj je v četrtek zahteval odstop predsednika ZRJ Dobrice Čosića, ker naj bi ta kršil ustavo. Šešelj je Čosića namreč obtožil, da se je tajno pogajal s Hrvaško. Srbska radikalna stranka je po številu poslancev druga stranka v zveznem parlamentu. Največ pa je članov Socialistične stranske Srbije, nekdanjih komunistov, ki jih vodi slobodan Milošević. (ANSA)



MAKEDONIJA / KDAJ PRIZNANJE?

Micotakis poziva k priznanju

Prihodnji teden v Skopju pričakujejo turškega predsednika

MARJAN KOS, SKOPJE

SKOPJE - Grški premier Konstantin Micotakis je v četrtek izjavil, da je »napočil čas odločitve« v zvezi s sprejemom Makedonije v Združene narode. V zvezi s tem je pozval grškega predsednika Karamanlisa, naj skliče sestanek vodij političnih strank, da bi ob tem vprašanju dosegli nacionalni konsenz. Ker je ocenil, da je sprejem Makedonije pod tencasnim imenom Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija »zmaga« grške diplomacije, pričakujejo, da bo Grčija dala svoje soglasje k resoluciji, ki jo predlagajo Francija, Velika Britanija in Spanija. Kot je izjavil, naj bi ta predlog prisel iz New Yorka v Atene in Skopje v naslednjih 24 urah. O sprejemu Makedonije v ZN je v četrtek razpravljal tudi makedonski parlament. Medtem ko je opozicija obtoževala makedonski državni vrh, da je pristal na nedopustno trgovino z imenom makedonske države, je vodja makedonske diplomacije Denko Maleski pozval vse stran-

ke, naj o tem vprašanju dosežejo narodno soglasje. Po njegovih besedah v tem hipu Makedonije z njenim ustavnim imenom ni mogoče sprejeti v svetovno organizacijo. Temu nasprotujeta, kot je izjavil, »dva največja centra gospodarske in vojaške moči - ZDA in ES, katerih interesi so prepleteni z Grčijo«. Če ta ponudba ne bo sprejeta, čaka Makedonijo v najboljšem primeru šest mesecev odloga za sprejem v svetovno organizacijo. Če pa bi bil izid glasovanja v VS ZN negativen, bi morala Makedonija znova zaprositi za sprejem. V tem primeru bi bil sprejem Makedonije v Svetovno organizacijo preložen za nedolocen čas.

V Skopju so v četrtek objavili, da bo prihodnji teden, 17. in 18. februarja, Makedonijo obiskal turški predsednik Turgut özal. Povabil ga je makedonski predsednik Kiro Gligorov. Turški predsednik bo v Skopje pripotoval iz Sofije, potem pa bo na svoji balkanski turneji obiskal še Tirano.



SRBIJA / NACIZEM

Zgodba o Hitlerju na beograjski televiziji

Nepričakovano predvajanje provokativnega filma je spodbudilo razprave o fašizmu v Srbiji

ZORAN JELIČIĆ / BEOGRAD

BEOGRAD - V sredo zvečer je televizija Srbije predvajala triumi film o Adolfu Hitlerju, pravzaprav o milijonih tistih, ki so bili prisiljeni deliti njegovo usodo, ko je bil Hitler se živ, pa tudi vrsto desetletij pozneje. Konec filma je zares pretresljiv. Medtem ko reke Nemcev v suko hodijo po razstavah iztreznitve, ki so jih po vojni organizirali zavezniki, ki so dokumentirali nacistične zločine, govori ena od najbolj zvestih Hitlerjevih uslužbenk: »Ne morem spremeniti preteklosti. Hitlerja sem imela rada kot očeta, bil je neverjetno ljubezniv in nežen. Leta, ki sem jih preživela z njim, so najlepša leta mojega življenja. Ko pa sem prišla iz zapora, sem zacenjala počasi razumeti, kaj vse smo med vojno storili milijonom in milijonom. Doživela sem globoko ponizanje celotnega nemškega naroda. Od takrat si želim samo, da se ne bi nikjer in nikoli več pojavil novi Adolf Hitler.«

Zares je nepričakovano, da državna televizija predvaja tako izziivalen film. Pustimo ob strani dilemo, ali gre za uredniško »podtikanje« ali za »spodrsiljaj«, saj je nesporno, da v posameznih medijih in na javnih tribunah vse bolj prihaja v ospredje tema o fasizaciji Srbije. Resnici na ljubo je zelo malo argumentov ali umirjenih analiz o podobnostih z nacistično Nemci-

jo; več je površnih ocen in oznak, izrecenih mimogrede.

Med akterji političnega življenja je najglasnejši Vuk Drasković, vodja srbskega gibanja obnove. Ze nekaj mesecev niti v enem samem javnem nastopu ne pozabi omeniti vladavine komunistično-fasistične koalicije, pri čemer namiguje na tandem Milošević-Sešelj. Veliko bolj izkušen in umirjen Milovan Djilas pa meni, da fasizem ni prevladujoč sistem v Srbiji; sam opisuje to stanje kot mešanico nacionalizma (oz. nacizma) in banditizma. Nekateri do bri poznavalci političnega stanja v Srbiji so tudi taksni, ki menijo, da je celotno stanje najbližje kaosu, za fasizem pa je potreben skrajšen red. Ko je govor o »redu, delu in miru«, pristase takega sistema vsekakor veseli napoved novega predsednika srbske vlade, da bo vpeljal red tako v javnih kot tudi v tajnih

odlokih in nacrtih.

Ob razmišljanju, v katero smer se utegne Srbija napotiti, se velja vsekakor spomniti znamenitega ekonomista Johna Maynarda Keynesa. Pravzaprav bi se morali spomniti njegovega mladostnega sodelovanja v zavezniski komisiji za oceno vojne škode, ki jo je naredila Nemčija v prvi svetovni vojni. Keynes je bil takrat v skupini tistih redkih strokovnjakov, ki so opozarjali, da bo preveliko breme vojnih odškodnin Nemčijo pahnilo v nove in neresljive notranje probleme, iz teh pa znova v neizogibne zunanje spopade. Zavezniki so Keynesovim nasvetom prislunhili sele po drugi svetovni vojni. Vmes pa se je zgodil Hitler.

Drugace pa med resnimi zgodovinarji že zdavnaj ni več sporno, da Hitler ni izšel niti iz samega sebe niti ne samo iz Nemcije.



NOVICE

Kmetje bodo marca začeli vseslovenski kmečki protest

LJUBLJANA - Protest slovenskih kmetov sta napovedali Kmečka zveza pri SLS in Zadrzna zveza Slovenije, in sicer zaradi ignorantskega odnosa vlade do zahtev kmetov. Vlada namreč tudi po šestih mesecih se vedno ni odgovorila na njihove zahteve, naj z zaščitno politiko zavaruje slovenske pridelovalce hrane, so povedali predstavniki Zadrzne zveze. Nerazpoloženje kmetov zato narašča, vse večji pa so tudi njihovi pritiski na omenji zvezi, naj zavarujeta interese svojih članov. Organizatorja sta poudarila, da se zavedata, da je vseslovenski kmečki protest skrajni ukrep, vendar pa ne poznajo drugega načina, da prisilijo vlado k pogovorom s kmeti. Če teh pogovorov ne bo pred marcem, bodo pri protestu vztrajali. (STA)

Rudi Šeligo izstopil iz demokratske stranke

LJUBLJANA - O svojem odstopu z mesta člana predsedstva DS in tudi iz same stranke je med drugim povedal, da ne more biti več član stranke, v kateri so se namesto zastopanja etičnih političnih naceri in oblikovanja sredinske politike, ki bi lahko bila za Slovenijo odločilnega pomena, začeli karierni in banalne želje po oblasti. Najozje vodstvo stranke po njegovem mnenju spekulira in se spogleduje z utopitvijo v vodilni stranki LDS. »Bojim se, da se pricena discipliniranja članstva in da se uvajajo nečedni postopki znane provenience proti drugače mislečim,« je povedal Rudi Šeligo. (STA)

Jelinčič protestira

LJUBLJANA - Prvak Slovenske nacionalne stranke Zmago Jelinčič je na seji komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve državnega zbora vložil oster protest proti »neodvisni poslanski skupini Saša Lapa in njegovi družini«, ki da se gre, kot je dejal, »hečne zadeve« na škodo njihove stranke in državnega zbora. Jelinčič je pojasnil, da se s telefaksi in fotokopiranimi stroji okorišajo tudi ljudje (Ludvik Klaus konkretno), ki niso ne poslanci ne uslužbenci državnega zbora. Zato je zahteval od generalnega sekretarja Bogdana Biščaka, naj te zadeve uredi, o tem pa je obvestil tudi predsednika državnega zbora Hermana Rigelnika. (I. M.)

ZSSS: Vlada naj začne reševati probleme delavcev

LJUBLJANA - Takšna je ocena Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, ki je predsednika vlade Janeza Drnovska pozval, naj določi datum sestanka, na katerem bi predstavil načrtovane vladne ukrepe, zlasti tiste, ki zadevajo delavstvo, njegov gospodarski in socialni položaj ter njihovo pravno varnost in druge probleme. (STA)

KOMISIJA ZA VOLITVE, IMENOVANJA IN ADMINISTRATIVNE ZADEVE

Poslanci bodo dobivali za 20 odstotkov nižji OD

Kaznovana neupravičena odsotnost - Jelinčičev sodniški abonma

LJUBLJANA - Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve državnega zbora (Kviaz) je včeraj z enim glasom proti sprejela predlog za znižanje osnov poslanskih plač za 20 odstotkov. Neto plača poslanca, brez minulega dela, bo tako znašala 124.652 tolarjev. O funkcijskem dodatku včeraj niso razpravljali, saj so sklenili, da bodo počakali na natančen predlog o številu delovnih teles zbora in na oblikovanje odloke o njihovem imenovanju.

Sicer pa so na včerajšnji seji Kviaz sprejeli dokončna merila za določanje višine denarnih kazni za neupravičeno neu-

deležbo poslancev na sejah državnega zbora in njegovih delovnih teles. Kazni bodo odračunavali od plač in drugih prejemkov poslancev za vsak dan neupravičene odsotnosti s seje zbora, določene za odločanje. V takšnih primerih denimo ne bodo izplačali povračila potnih in drugih stroškov, poslanec pa bo tudi ob regres za prehrano. Da poslanci že dojemajo resnost te zdaj že »ovrednotene« grožnje, pa je bilo zaznati tudi na včerajšnji seji, ko so posamezniki ugotavljali, da so z nekaterih seji Kviaz sicer izo-

IVANKA MIHELČIČ

stali, a ne neupravičeno. Posrečeno je izzvenelo tudi vprašanje Zmaga Jelinčiča, ali naj se kar vnaprej prinese »abonmajsko« vstopnico s sodišče, saj bo zaradi številnih zaslisanj, ki se vrstijo v teh dneh, »upravičeno« moral izostajati s seje delovnih teles državnega zbora.

Kviaz je včeraj soglasal z imenovanjem dosedanjega vladnega predstavnika za tisk, Janeza Pezla, za vodjo službe za informiranje državnega zbora, predlog o imenovanju magistra ekonomskih znanosti Nevena Bo-

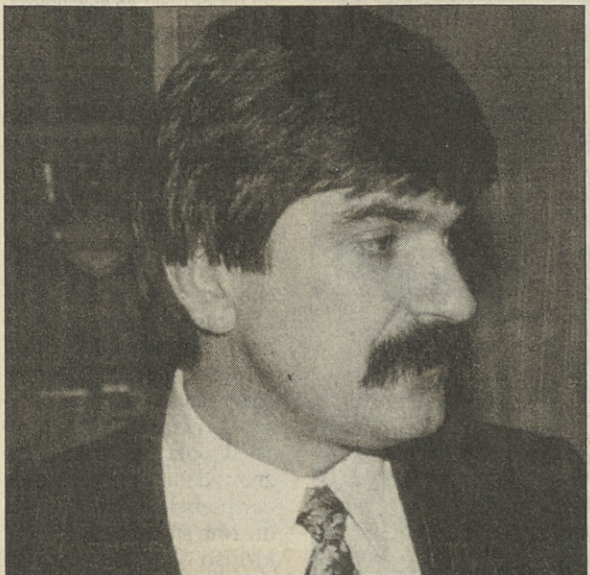
raka za svetovalca v državnem zboru pa je odložil na eno od prihodnjih sej, ko bo urejen status strokovnih služb v poslanskih skupinah. Gre za razpravo, ki jo vodijo že nekaj časa. Sprva so predlagali, naj bi Borak začel z organizacijo strokovno-raziskovalne službe državnega zbora, ki naj bi pripomogla predvsem k temu, da sam zbor postane strokovno močan sogovornik vladi. Ob tem pa so se razvlele strankarske strasti, saj so njihovi predstavniki menili, da predvsem poslanske skupine morajo imeti podo-

ben servis. Toda konkretnjšega predloga do včeraj ni se nihče predstavil. Vse skupaj je prehitel sam predsednik državnega zbora, Herman Rigelnik, ki je Kviazu pisno predlagal oblikovanje posebne strokovno-raziskovalne skupine. Kviaz je to v načelu podprl, a je dokončno sklepanje o tem vendarle preložil. V nadaljevanju se je preložil tudi sklep o ustanavljanju poslanskih pisarn državnega zbora po posameznih volilnih okrajih. Izkazalo se je namreč, da morajo poslanci najprej razčistiti osnovno dilemo, ali gre za poslanske pisarne zbora (uporabljali naj bi jih vsi poslanci glede na urnik) ali posameznih strank. Za zdaj je jasno le to, da naj bi te pisarne odprli v približno 42 krajih po vsej Sloveniji.

Proti koncu seje so člani Kviaz »sprejeli na znanje« odločitev nekaterih poslancev, da bodo tudi po seji naslednjega polnega delovnega (poslanskega) časa namenili opravljanju svojih siceršnjih poklicev, kot jim to pač omogoča zakon o poslancih. Ze na prejšnji seji so jih o tem obvestili Leo Sesero, Lev Kreft, Ciril Ribičič in Janez Kopac, včeraj pa so se temu seznamu pridružili tudi Dimitrij Rupel, Janko Predan in Bojan Korošec.

Tone Anderlič proti demagogiji

Predsednik Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve (Kviaz) Tone Anderlič je včeraj sklical posebno tiskovno konferenco, na kateri je v svojem imenu in imenu Kviaz zavrnil vse obtožbe na račun prepacnosti dela tega delovnega telesa, zlasti glede zniževanja poslanskih plač. Anderlič je pač opozoril, da o tem niso mogli spregovoriti, preden jih je za to pooblastil državni zbor, kar se je zgodilo sele 27. januarja. Dodal je se, da je osebno tudi razumel predloge ZL o funkcijskih dodatkih kot vračanje skozi stranski vhod predlagano znižanje osnov poslanskih plač za 20 odstotkov, čeprav to tako v resnici ni bilo povedano na tiskovni konferenci ZL, o čemer smo tudi poročali. Anderlič je protestiral proti demagškemu nastopu članov posameznih strank, ki se javno zavzemajo za znižanje plač, vendar pa sočasno ne prihajajo s konkretnimi predlogi.



Anderlič terja konkretne predloge (F.J. Suhadolnik/TRIO)

POSLONSKE SKUPINE / DOGOVORI

Boj za »vrh« se šele začneja

V 21 delovnih telesih naj bi bilo skupno 299 članov...

LJUBLJANA - Držvani zbor naj bi po seji imel skupno 21 delovnih teles in sicer 11 odborov in 10 komisij. To so se namreč uspeli dogovoriti na včerajšnji zaprti seji vodij poslanskih skupin, v njih »boj« za vodenje teh teles pa se bodo pogajali danes. Skratka, zbor naj bi poslaše imel odbor za mednarodne odnose, za gospodarstvo, za notranje zadeve in pravosodje, za obrambo, za infrastrukturo in okolje, za kmetijstvo in gozdarstvo, za kulturo, solstvo, sport ter za nadzor proračuna in druge javne finance. Pravtako naj bi imel komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, za ugotavljanje nezdružljivosti upravljanja javne funkcije s pridobitveno dejavnostjo, za spremljanje izvajanja zakona o lastninskih preoblikovanju podjetij, mandatno - imunitetno komisijo, komisijo za ustavno vprašanja in poslovnik, za narodnost, za vloge in pritožbe, za lokalno samoupravo, za zensko politiko ter komisijo za nadzorstvo nad delom VIS in VOMO.

Dogovorili so se tudi, da naj bi ta delovna tele-

sa bila sestavljena po veljavnem strankarskem ključu, ki upošteva velikost strank, ter da manjše poslanske skupine imajo možnost sodelovanja pri delu katerekoli delovnega telesa v katerem nimajo svojega zastopnika, le da pri tem ne bodo imele pravice glasovanja. Teh 21 teles pa bo skupno imelo 299 članov, kar pomeni, da bo vsak poslanec sodeloval pri delu približno treh do starih odborov in komisij. Kot smo izvedeli pa je tudi včerajšnji sestanek vodij poslanskih skupin potekal v precej razgretim ozračju. Pozicija ima precej bolj ugoden položaj sprico dejstva, ker se velike stranke lahko medsebojno dogovorijo glede delitve položajev in se pri tem učinkovito postavljajo po robu opoziciji, ki pa je nezmogla vspostaviti medsebojno komunikacijo in se enako učinkovito boriti proti poziciji. Opozicija sicer izhaja s stališča, da so pozicijske stranke medsebojno razdelile največje vodstvene položaje v državnem zboru, zato bi vodenje delovnih teles v večini primerov morale prepustiti opoziciji. Skratka, dve tretini komisij naj bi vodila opozicija in eno tretino pozicija. Pozicija pa zagovarja ravno obratno varianto. (I.M.)

SDSS / SVET SOCIALISTIČNE INTERNACIONALE

Internacionala o vojni na Balkanu in razmerah v Evropi

Seje v Atenah se je udeležil podpredsednik SDSS J. Janša

MIRA GACNIK

LJUBLJANA - Janez Janša, podpredsednik Socialdemokratske stranke Slovenije, se je v preteklih dneh udeležil zasedanja Sveta Socialistične internacionale (SI) v Atenah. To je hkrati edina stranka z ozemlja nekdanje Jugoslavije, ki je bila sprejeta v Socialistično internacionalo. Včeraj je Janša na tiskovni konferenci predstavil sprejete resolucije in sklepe najvišjega organa SI med dvema kongresoma.

Kot je dejal, je bilo to prvic, da je bila SDSS kot članica SI povabljen na zasedanje Sveta. Na vprašanje, kako da se je zasedanja udeležil on in ne predsednik stranke Jože

Pučnik, Janša navaja predsednikov odgovor v intervjuju za Gorenjski glas, ko je Pučnik dejal, da tam že vse pozna in da se mu ne da potovati.

Osrednja pozornost na srečanju v Atenah je bila namenjena dogodkom v srednji in vzhodni Evropi, s poudarkom na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Sprejeti sta bili dve resoluciji: o odnosih SI do novih strank v srednji in vzhodni Evropi in resolucija o razmerah na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Po besedah Janeza Janše je v prvi resoluciji izražena podpora razvoju demokracije v vzhodnoevropskih državah, vsebuje pa tudi opozorilo, da lahko poslabšane razmere in upocasnjen ekonomski razvoj ogrozijo demokra-

tične spremembe v teh državah. Resolucija opozarja tudi na nevarnost, ki jo prinašajo neoliberalne ekonomske teorije; te se širijo v teh državah in



Foto: Aleš Pavletič/TRIO

zagovarjajo koncentracijo bogastva v rokah ozkega sloja prebivalstva. Ista resolucija prav tako daje eksplicitno navodilo vsem socialdemokratskim strankam, naj pomagajo slabše razvitim enako usmerjenim strankam, ter da naj te stranke, ki sodelujejo na obliži razvitih državah, dajejo pomoč v usposabljanju medizkušenj in državne uprave. O resoluciji o vojni na Balkanu pa je Janša dejal, da izraza podobna stališča kot Evropska skupnost. Predlagano je bilo tudi, naj se vprašanje priznanja Makedonije preloži na poznejši čas, kar je po Janšem mnenju razumljiva odločitev glede na dejstvo, da je bila gostiteljica tokratnega zasedanja Grčija.

SVET EVROPE / SEMINAR

Korak več za zaščito pravic

V zakon zapisati, naj bodo združenja neprofitne organizacije

ERIKA REPOVZ

LJUBLJANA - V organizaciji Sveta Evrope, Ministrstva za pravosodje in Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije se je včeraj v Ljubljani zaključil dvoiploredni seminar o urejanju zakonodaje na področju nevladnih organizacij v Sloveniji. Okrog petdeset predstavnikov nevladnih organizacij, združenj in društev ter predstavnikov državnih organov se je seznanilo s pravnimi in finančnimi osnovami za delovanje nevladnih organizacij na podlagi izkušenj iz razvitih zahodnih držav. V svojih razpravah so posebej izpostavili vlogo nevladnih organizacij pri zagotavljanju človekovih pravic in razpravljali o možnostih za izboljšanje slovenske zakonodaje s tega področja.

Po mnenju namestnice direktorja za pravne zadeve pri Svetu Evrope gospe Marie Odile Wiederkehr je Slovenija

že vložila precejšnje napore za izboljšanje zakonodaje na področju nevladnih organizacij, bistven problem pa je po njenem mnenju v tem, da se poišče pravilno ravnotežje med samostojnostjo in državnim nadzorom nad pobudami civilne družbe.

Udeleženci seminarja so se na koncu strinjali, da brez osnovne zakonodaje, ki bo urejala razmerja na področju nevladnih organizacij in združenj ne bo slo, v prvi vrsti pa potrebujemo zakon o združenjih kot neprofitnih organizacijah. Slovenska vlada je že odobrila pobudo za pristop k Evropski konvenciji o priznavanju pravne osebnosti mednarodnih nevladnih organizacij, vendar nas ta konvencija obvezuje, da najprej v svojih internih predpisih uredimo registracijo in delovanje slovenskih nevladnih organizacij.



Zakonodajo je treba dograjevati (Foto: A. Pavletič/TRIO)

SINDIKATI / SPOR

Obvestili so Evropsko konfederacijo dela

Pobuda Neodvisnosti o delitvi premoženja je za Svobodne sindikate žaljiva

BORUT MESKO

LJUBLJANA - »Pozdravljam predstavnike Zveze svobodnih sindikatov, Konfederacije 90, Konfederacije Pergam in predstavnike drugih sindikatov.« S temi besedami je predsednik sindikata Neodvisnost France Tomsic začel sestanek, na katerem naj bi razpravljali o delitvi sindikalnega premoženja nekdanje Zveze sindikatov. Toda razprave ni bilo, saj se sestanka ni udeležil noben predstavnik vabljenih sindikatov.

Tako je nastala tiskovna konferenca, na kateri so sindikalisti Neodvisnosti razpravljali o sindikalnem premoženju sedanje Zveze svobodnih sindikatov.

Sindikalisti Neodvisnosti so menili, da so poleg Plohllovih Neodvisnih sindikatov edini, ki so glede sindikalnega premoženja oskudovali, ker so se organizirali v povsem nov sindikat. Vsi drugi, ki sicer prav tako delujejo na državni ravni, naj bi izšli iz nekdanje Zveze sindikatov in že imajo delež njene lastnine, kar naj bi bil se do daten razlog, da se vabilu Neodvisnosti niso odzvali. Neodvisnost je vprašanje delitve premoženja ze internacionalizirala v Evropski konfederaciji dela tako, da je Zvezo svobodnih sindikatov obtožila protipravne prilastitve nekdanje skupne sindikalne lastnine. Na to pa se je pred začetkom včerajšnjega »sestanka« s sporocilom odzval sekretar Zveze svobodnih sindikatov Rajko Lesjak, ki je pobudo Neodvisnosti, na podlagi sklepov sveta ZSS, označil kot



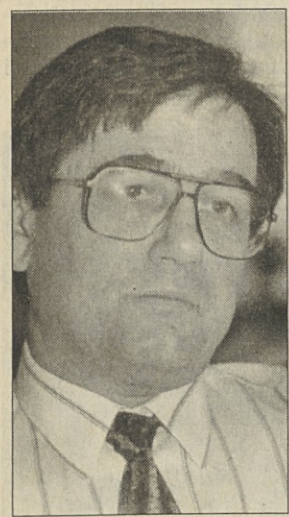
France Tomsic (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

skrajno žaljivo, s katero naj bi »porušili se tako majave mostove med sindikati«.

Za ZSS je nedopustno, da bi o sindikalnem premoženju razpravljali tako, kot je predlagala Neodvisnost. Premoženje se uporabljajo nekateri samostojni sindikati, zagotavljajo v ZSS in predlagajo, da se pred morebitno delitvijo sindikalnega premoženja preveri število članstva vseh sindikatov, obenem pa naj država vrne lastnino, ki jo je sindikatom odvzela. Ne preseneča, da so se Svobodni sindikati odzvali tako ostro, saj je KNSS - Neodvisnost med drugim predlagala, da bi na nesojenem sestanku sklepali o izvedbi popisa premoženja in nepremičnin, finančnih sredstev nekdanje sindikata in obračun lastnine, s katero od svoje ustanovitve pred tremi leti razpolaga Zveza svobodnih sindikatov. Ker pobuda Neodvisnosti ni naletela na odobravanje,

naj bi ob sodelovanju strokovnjakov iz Evropske konfederacije dela o delitvi sindikalnega premoženja v kratkem razpravljali na okrogli mizi.

»Gospodarska zbornica in vlada bi zahtevali zamrzitev plač, če bi se pokazalo, da se sindikati nismo pripravili pogovarjati o izhodisnih plačah.« je opogajanja o splošni kolektivni pogodbi označil France Tomsic. Izhodisne bruto plače za februar sicer niso nižje za 20 odstotkov, kot naj bi prvotno predlagali vlada in gospodarska zbornica, omejitev iz eskalacijske lestvice ne veljajo za podjetja, ki že izplačujejo v višini do 80 odstotkov izhodisnih plač. Po Tomsicem mnenju pa bi bilo treba omejiti tudi višino menedžerskih plač, ki se jih financira iz državnega proračuna, saj ni primerno, da bi s splošno kolektivno pogodbo določali le najnižje plače.



Rajko Pirnat (Foto TRIO)

STRANKE / ZDRUŽEVANJE

Narodni demokrati se želijo povezati s SKD - Trdijo, da je to najboljša izbira in da v stranki ni razhajanj

LJUBLJANA - »Velika težnja naše stranke je, da bi prišlo do združitve s krščanskimi demokrati,« je dejal Rajko Pirnat na včerajšnji tiskovni konferenci. Zanimali so informacije, ki so se v zadnjem času pojavljale v javnih občilih, da se v NDS dogaja razkol in da je stranka v velikih finančnih težavah. Rajko Pirnat med drugim obsodil SLS: »Ne zdi se mi primerno, da SLS poskuša pridružiti samo nekatere odbore naše stranke, da se pogovarjajo z nekaterimi obcijskimi odbori in ljudmi, ki niso pooblašče-

ni za te pogovore.« V pogovorih, ki so jih opravili s SLS in SKD, je izvršni odbor stranke ugotovil, da je ponudba SKD ugodnejša, saj jim dopušča ohranitev statusa pravne osebe in organizacijsko samostojnost. Potrdili so, da v NDS obstajajo interesi, da ostanejo samostojna stranka, vendar je po Pirnatovih besedah »večininsko mnenje v stranki, da je najboljša izbira povezava s SKD«.

Glede finančnega položaja v stranki, ki je za volitve porabila 10 milijonov 970 tisoč tolarjev, je Anton Tomazič dejal, da so vsi računi poravnani in da sledi le se odplačevanje brezobrestnega kredita v osemnajstih obrokih, ki ga je stranka najela v višini 4,2 milijona tolarjev. Nekateri predstavniki obcijskih odborov pa so pred časom na seji sveta stranke obtožili vodstvo, da je najelo kredit za oglaševanje v medijih, kar jim tako ali tako ni omogočilo vstopa v parlament, zato nasprotujejo odplačevanju posojila. Rajko Pirnat je izjavil, da bodo svoje dolge odplačevali sami, tudi v primeru, če bi se združili s krščanskimi demokrati.



CELOVEC / IZ GOVORA MATJAŽA KMECLA

Slovenci ostajamo na Prešernovi poti

Osrednja slovesnost ob kulturnem prazniku



IVAN LUKAN

»S tem, da se Slovenci z muko in s trmo ohranjamo, ni niti otročja preproščina, niti sportno kljubovanje, marveč je po svoje dolžnost do preteklosti in se bolj do časa, ki prihaja - pa naj nas različni tehniški instituti in politiki se tako znanstveno brišejo z zemljevida prihodnje regionalne Evrope. Mi ostajamo na Prešernovi poti; ta se je, onstran sprotnega pragmatizma in udobja, potrdila kot pot, ki ni najboljša samo za nas Slovence, temveč za ves kontinent in za našo civilizacijo!«

S temi besedami je bivši član slovenskega državnega predsedstva, univerzitetni profesor in pisatelj Matjaž Kmecl v sredo zvečer na osrednji proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku v Celovcu zavzel stališče do pomena Franceta Prešerna za Slovence v današnjem času. Kmecl je v svojem slavnostnem govoru opozoril na to, da je bil največji slovenski pisatelj med prvimi, ki je skoraj demonstrativno in ob velikih odporih tvegala novodobno in identifikacijsko dejanje, ko je nekritično postavil slovenstvo v isto vrsto z drugimi

mi evropskimi nacionalnimi usodami.

Slavnostno prireditev ob kulturnem prazniku v ORF-teatru v Celovcu sta organizirali obe osrednji kulturni organizaciji koroskih Slovencev (SPZ in KKT) ter Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji. Spomin na Prešerna in njegovo izročilo slovenskemu narodu so poleg slavnostnega govornika obujali Sonja Wakounig, Sigi Kolter in Branko Korotaj z recitacijo Prešernove pesmi "Krst pri Savici".

Prireditve, ki bi si služila več obiskovalcev iz vrst koroskih Slovencev, pa je bila namenjena tudi spominu 100. obletnice smrti svetovno znanega fizika in pesnika slovenskega porekla Jozefa Stefana, ki se je rodil in preživel svoja pesniška leta prav v Celovcu. Magda Karner in Franci Sadolšek sta publiki predstavila znanstvenika Stefana, bivši predsednik DSPA Janko Messner pa pesnika. Glasbeno je proslavo spremljal kitarist Andrej Grafenauer iz Ljubljane, ki je tudi honorarni učitelj na Slovenski glasbeni soli v Celovcu.

CELOVEC / PROTEST EL PROTI OSNUTKU

Nenaklonjena volilna reforma

Samostojnega zastopstva slovenske manjšine v deželnem zboru ne bo?

CELOVEC - Samostojnega zastopstva koroskih Slovencev v koroskem deželnem zboru, kot to zahtevata slovenska narodna stranka Enotna lista in Narodni svet koroskih Slovencev, očitno ne bo.

To je izjavila voditeljica ustavne službe pri Uradu koroske deželne vlade Charlotte Havranek, v razgovoru s koroskimi mediji. Hkrati je javnost informirala, da je osnutek o spremembi volilnega zakona za volitve v koroski deželni zbor izdelan

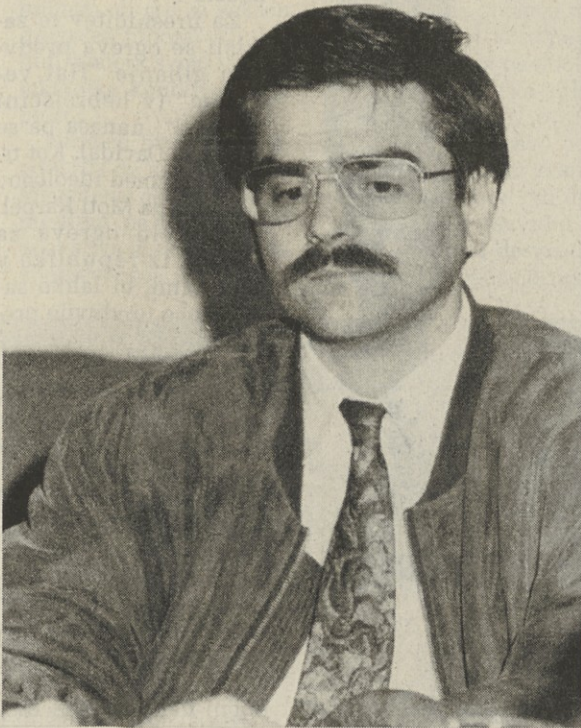
in zadeva je sedaj v rokah političnih strank. Osnutek ne predvideva samostojnega zastopstva manjšine, ne v obliki narodnostnega mandata, ne v obliki virilista.

Visoka uradnica je neupštevanje slovenske narodnostne skupnosti v osnutku utemeljila s tem, da zastopa model samostojnega zastopstva in tudi virilista samo del slovenske narodnostne skupnosti, drugi pa je proti. »Po mojem mnenju bi se morali najprej zediniti ko-

roski Slovenci sami, ter povedati, kaj dejansko želijo,« je poudarila Havranekova. Temu je se dodala, da bi bila takšna sprememba volilnega reda na Koroskem povezana tudi s spremembami ustave.

Predsednik Enotne liste, Andrej Wakounig, je napoved o neupštevanju zahtev EL in NSKS s strani ustavne službe pri Uradu koroske deželne vlade ostro kritiziral. Dejal je, da gre za zahtevo, ki odgovarja evropskemu standardu pri zaščiti narodnostnih manjšin. »Koroska se takemu standardu dolgoročno ne bo mogla zapreti,« je poudaril Wakounig. Za primer, da stranke ne bodo spreminile osnutka v prid narodnostni skupnosti, pa je napovedal, da bo Enotna lista pri naslednjih deleznozborskih volitvah »pod vsakimi pogoji kandidirala«.

Uradno utemeljitev, da osnutek zahteve po samostojnem zastopstvu Slovencev v deželnem zboru ne upošteva zaradi neenotnosti znotraj slovenske narodnostne skupnosti, pa je Wakounig ocenil kot "slab izgovor". Opozoril je, da se je Avstrija v okviru KEVS izrekla za pravico manjšin, da se same organizirajo na osnovi splošnih in tajnih volitev ter za pravico za soodločanje v zakonodajnih telesih.



Andrej Wakounig

NOVICE

»Monsignore« Herbert Schüller

RIM/DUNAJ - Papež Janez Pavel II. je predsednik avstrijskega Caritas, Herberta Schüllerja (Republika je v sredo objavila ekskluzivni intervju z njim) odlikoval z nazivom »Monsignore«.

Schüller od leta 1991 dalje vodi to cerkveno humanitarno organizacijo v Avstriji ter je eden vodilnih pobudnikov akcije »Sosed v stiski« za pomoč beguncem in žrtvam vojne na ozemlju bivše Jugoslavije, predvsem v Bosni in Hercegovini.

Schüller je bil tudi eden glavnih akterjev v solidarnostnem gibanju »SOS-soclovek«, katero je nastopalo proti sovražstvu do tujcev v Avstriji in priredilo mogočno demonstracijo z nad 250.000 ljudi 23. januarja na Dunaju.

Bo Busek upošteval sklep deželnega zbora?

CELOVEC/DUNAJ - Socialdemokratski deželni poslanec Peter Kaiser je ostro kritiziral zahtevanje ministra Erharda Buseka v zadevi univerza Celovec. Dejal je, da se je iz Dunaja izvedelo, da želi minister brez nadaljnjih pogajanj izpeljati svoj "demonstracijski nacrt", čeprav je koroski deželni zbor na svojem zadnjem zasedanju soglasno zahteval politični vrh o tem vprašanju. Kaiser od Buseka zahteva tudi takojšnje pojasnilo, kaj je s pogovori, ki so bili predvideni z zveznim kanclerjem Vranitzkym in koroskimi dezelnimi politiki.

Pomanjkljivi kondomi

DUNAJ - Kondomi, katere so avstrijski zdravniki po odredbi ministrstva za zdravstvo v zadnjih mesecih brezplačno oddajali, so bili pomanjkljivi. To je rezultat kontrole, ki so jo izvedli po v Avstriji veljavnih normah. Nadaljnjo razdelitev kondomov nemške proizvodnje so takoj ustavili.

Strah pred tujci spet nazaduje

DUNAJ - Strah Avstrijcev pred tujci spet poje. Kot poroča dunajski Gallup-institut, trenutno 66 odstotkov anketiranih Avstrijcev v prisotnosti tujcev vidi problem. Pred tremi meseci, ko je svobodnjaška stranka začela s svojo kampanjo za referendum proti tujcem, je 79 odstotkov povprašanih označilo tujce kot problem. Samo 19 odstotkov povprašanih je tedaj izjavilo, da s prisotnostjo tujcev v Avstriji nima težav, zdaj to izjavlja 32 odstotkov. Gallupov institut iz teh podatkov sklepa, da se Avstrijci po referendumu in z njim povezano protikampanjo bolj objektivno soočajo z vprašanjem tujcev.

Polemika o uvedbi cestnine v Avstriji

DUNAJ - Nemška odločitev o uvedbi cestnine za vse avtoceste, je v Avstriji povzročila vročo razpravo. Nekateri dezelni politiki, predvsem iz Tirolske in Stajerske, zdaj zahtevajo, naj Avstrija sledi nemškemu primeru in prav tako uvede generalno cestnino. Drugačnega mnenja so v zvezni deželi Salzburg. Tam se bojijo, da bi se zaradi cestnine preusmeril tovorni promet na regionalne ceste, kar pa bi pomenilo hudo obremenitev nekaterih turističnih krajev in seveda tudi narave.

Obe avstrijski avtomobilski zvezi, ARBO in ÖAMTC, v nemški odločitvi ne vidita povoda za to, da bi Avstrija morala slediti takšnemu koraku.

DUNAJ / ITALIJANSKO-AVSTRIJSKI POGOVORI

Skupno proti pranju umazanega denarja

Sodelovanje med notranjima ministrstvom v boju proti mafiji - Kmalu sporazum o kontroli kapitalov

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Avstrija in Italija bosta tesno sodelovali pri boju proti pranju umazanega denarja. V ta namen bo kmalu podpisana bilateralna pogodba, ki naj bi omogočila nadzorovanje finančnih tokov. To sta za tisk izjavila avstrijski notranji minister Franz Löschner in njegov italijanski kolega Nicola Mancino, ki sta se na Dunaju sestala na triurnem delovnem sestanku. Löschner je ob tej priliki dejal, da obstajajo dokazi za to, da preko avstrijskih bank poteka pranje denarja v višini nekaj sto milijonov silingov.

Dejansko avstrijski zakoni domaćim banc-

nim institucijam slej ko prej omogočajo mednarodno vedno bolj osporavano možnost nalaganja denarja na anonimnih računih. Ostrim razpravam in zahtevam po spremembi določil o anonimnih vložkih in bančni tajnosti je v preteklih dveh letih sledil neke vrste sporazum, da banka anonimnih vložkov, ki presegajo vsoto 50.000 dolarjev (600.000 silingov), ne tolerirajo več. Vendar to delajo na prostovoljni osnovi in brez zakonske prisile. Zlasti ameriški organi so v preteklem času izvajali pritisk in opozarjali na to, da Avstrija postaja cedalje bolj

priljubljena postojanka za pranje denarja. Razsežnost problema vsekakor dokazuje Löschnerova izjava, da se bodo strokovnjaki avstrijskega in italijanskega notranjega ministrstva v bodoče pri avstrijskih bankah podrobneje informirali o finančnih tokovih.

Italijanski notranji minister Mancino je Löschnera na delovnem razgovoru seznanil z najnovejšimi dokazi o tem, da italijanska mafija zlorablja avstrijsko bankno anonimnost za pranje umazanega denarja, se pravi predvsem ilegalnih dohodkov od trgovanja z mamili in orožjem. Löschner je s tem v zvezi zahteval ustrezno spremembo avstrijskih (bancnih) zakonov.

Italijanska in avstrijska policija na osnovi bilateralnega sporazuma že od leta 1986 tesno sodelujeta v boju proti mafiji in organiziranemu kriminalu. Zdej naj bi se to sodelovanje v okviru novega sporazuma, ki naj bi omogočil točnejšo kontrolo finančnih tokov, se povečalo. Mancino in Löschner sta poleg pranja denarja obravnavala krizo na Balkanu in njene posledice. Oba sta se izrekla za večjo pomoč beguncem iz Bosne in Hercegovine, ki pa naj bi bila uresničena že na samem konfliktnem področju. Löschner je svojemu italijanskemu kolegu med drugim zagotovil avstrijsko udeležbo na konferenci o trgovini z mamili, ki bo v maju v Rimu.

Republika

Prvi slovenski dnevnik s koroško stranjo

Časopis lahko kupite v naslednjih krajih na Koroškem:

* Celovec

* Beljak

* Bekštanj

* Bilčovs

* Bistrica ob Zilji

* Brnca

* Borovlje

* Čajna

* Galicija

* Globasnica

* Goselna vas

* Grabštanj

* Hodiše

* Kotmara vas

* Labot

* Loče

* Ločilo

* Miklavčevo

* Področja

* Podgorje

* Psinja vas

* Podklošter

* Rožek

* Selo

* pri Škocijanu

* Svatne

* Šteben

* Šentilj

* Šentjakob

* Škocijan

* Šmarjeta

* v Rožu

* Šmohor

* Šmihelj/Pliberk

* Št. Ilj

* Št. Primož

* Struga

* Tinje

* Velikovec

* Vernberk

* Vrba

* Železna

* Kapla

* Žrelec

PRIREDITVE

Petek, 12.2.1993

TINJE

Dom prosvete: ob 19.30 predstavitev knjige dr. Feliksa Bistrar »Anton Korošec - državnozborski poslanec na Dunaju«. Referenti: univ. prof. Primož Simoniti, univ. prof. Vasilij Melik, Janko Moder. SANTIČAKOV V ROŽU
Farni dom: ob 20. uri ples Visje sole za gospodarske poklice v St. Petru. Igra ansambel »Drava«.

Sobota, 13. februarja 1993

CELOVEC

Delavska zbornica: 14.00 -

Redni občni zbor in počastitev 50-letnice ustanovitve Zveze slovenskih žena (s kulturnim sporedom).

VOGRCE

Gostilna pri Florjanu: 20.00 - Kmečki ples, igra ansambel »AS«.

LEDINCE

Pri Borovcu (Hotel Mittagsgel): 19.30 - Pustni ples, igra ansambel »Drava«.

ZELEZNA KAPLA

Hotel Obir: 20.00 - Cebelarski ples, igra ansambel »Gasperji«.

NOVICE

Muslimanski separatisti napadli filipinske vojake

ZAMBOANGA (Filipini) - Pripadniki muslimanskega separatističnega gibanja so v prejšnjih dneh napadli skupino filipinskih vojakov in jih umorili 29. Vest je sporočila včeraj filipinska policija, ki je povedala, da je do napada prišlo dan prej v bližini mesta Tuburan na otoku Basilan (približno 850 kilometrov južno od glavnega mesta Filipinov Manila). Uradno sporočilo pravi, da so gverilci pripravili zaselo za vojake, ki so iskali osebe, ki naj bi v tork ubile dva momarja. V napadu so se gverilci polastili orožja in vsega, kar so imeli vojaki pri sebi. Policija nadalje trdi, da nekateri gverilci niso imeli več kot 15 let.

Burma: v atentatu na vlak umrlo devet ljudi

BANGKOK - V jugo-vzhodnem predelu Burme med krajema Ye in Moulmein se je razletelo nekaj vagonov tovornega vlaka, pri čemer je bilo ubitih devet ljudi, 18 pa ranjenih. O nesreči, ki naj bi jo povzročila podtaknjena mina, je poročal radio, ki je pojasnil, da se je zaradi eksplozije vlak iztiril, močno pa so bili poskodovani trije vagoni. Vlada je izjavila, da je slo za atentat, ki sta ga izvedli gverilci skupine »New mon state party« in »Demokratska fronta studentov«.

V Somaliji še prihaja do manjših spopadov

MOGADIS - V severnem predelu mesta sta bili včeraj med streljanjem, do katerega je prišlo v bližini ali celo na sedezu mednarodnega rdečega kriza, ubiti dve osebi, medtem ko jih je bilo osem ranjenih, med katerimi tudi član odprave tega mednarodnega organizma. Po zadnjih vesteh naj bi bil položaj kmalu po krvavem dogodku spet pod kontrolo oboroženih sil misije "Ibis", pod nadzor katere sodi celotno področje, kjer ima sedez mednarodni rdeči križ. Zaenkrat so informacije o dogodku precej približne, vsekakor pa kaže, da je spopad sprožila zahteva nekaterih pripadnikov somalskih vojskih sil po povisku plačila za njihove usluge.

Filipinski vulkan ponovno bruh

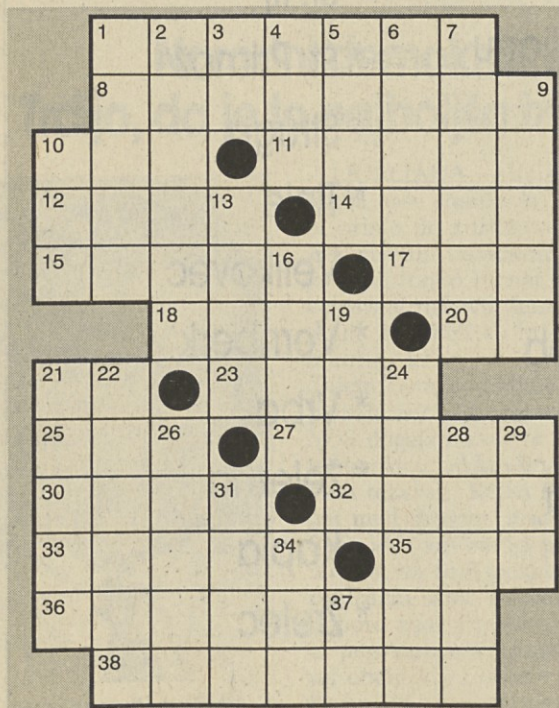
LEGAZPI (Filipini) - Vulkan Mayon, ki je vsekakor med najbolj aktivnimi na otočju, je prejšnjo noč spet bruhal lavo in seveda krepko prestrašil strokovnjake in prebivalstvo. Prejšnji teden je namreč zaradi erupcije Mayona izgubilo življenje 60 ljudi. Iz vulkana se je celo noč vila goreča lava, proti jutru pa se je Mayon pomiril. S tem pa se niso pomirili strokovnjaki, ki budno nadzirajo njegovo delovanje, ker so prepričani, da se lahko v hipu spet "prebudi". Vulkanolog René Solidum je izjavil, da je Mayon bruhal zarece kamne in lavo in to v višini 200 metrov, v samem kraterju pa je prišlo do vrste eksplozij. S tehničnega vidika, je se dejal strokovnjak, je to že erupcija, vendar pa obstaja možnost, da pride do veliko večje, ki bi seveda imela mnogo težje posledice. Zato so strokovnjaki o vsem tem že obvestili prebivalce s priporočilom seveda, da se čimprej umaknejo z ogroženega območja.

Na avtocesti je tovornjak povozil nagega moškega

BOLOGNA - Včeraj ponoči je tovornjak na avtocesti povozil 34-letnega moškega, ki se je popolnoma nag in zmeden sprehajal po cestišču. Hudo ranjenega moškega so takoj prepeljali v glavno mestno bolnišnico; sele, ko so na parkirišču avtocestnega postanka Cantagallo v smeri jug nasli avtomobil 164 twin spark, so moškega identificirali kot 34-letnega G.B. po rodu iz Baiana pri Avellinu, ki je zaposlen v Nemčiji. Moski, ki je podvržen hudim depresijam, je v bolnišnici izjavljal, da je božji sin in podobno. Zaradi hudih poškodb so ga takoj premestili na rianimacijski oddelek, zdravniki so si zaenkrat pridržali prognozo.

Na Kitajskem zaskrbljeni zaradi pojava "gigolô"

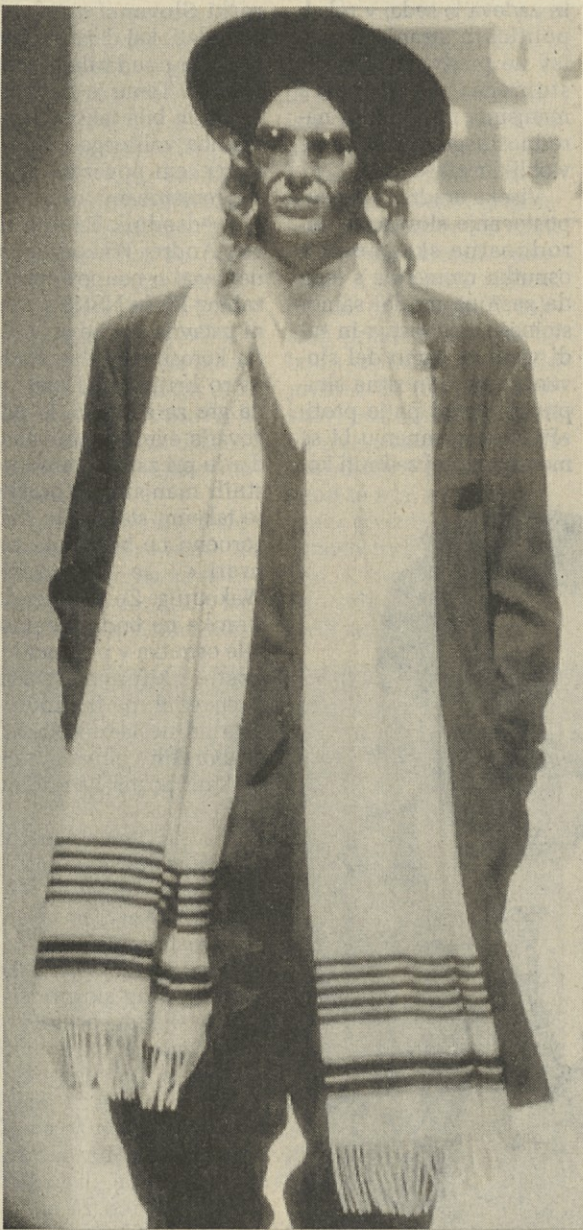
PEKING - Tudi na Kitajskem, vsaj tako piše časopis iz Liaoninga, so se pojavili gigoloi oziroma moški, ki jih ženske plačujejo kot "spremljevalce". Zaenkrat primerov ni bilo veliko, trdi omenjeni časopis, vendar dovolj, da je treba nad zadevo skrbno bedeti. Vsega naj bi bil kriv kvaren vpliv, ki prihaja z zahoda in ki je dokaz burzajske dekandence. Med primeri, ki jih navaja časopis, so »lepi mladi in leni moški«, ki so sami zašli na pot pogubljenja in pa neizkušeni mladeniči, ki so jih zapeljale bogate in navelicane gospe.



IZRAEL / STALIŠČA MONARHISTOV

"Veliki Izrael" lahko zaživi le s kraljevino

Moderna izraelska republika - pravijo - se je izrodila



Nekateri židovski skrajneži se ogrevajo za monarhijo

TEL AVIV - Resitev Izraela je samo v tem, da se vrne v obdobje biblijskega židovskega kraljestva. Tako pravijo izraelski monarhisti, ki jih je sicer malo, vendar pa z vso odločnostjo zagovarjajo svoja stališča. Po njihovi oceni so laičnost in "degeneracije" moderne sionistične države pogubne (v verskem smislu, vendar ne samo). Njihov veliki ideal, ki ga odkrito poudarjajo, je "narodna združitev" oziroma nastanek "velikega Izraela".

Za uresnitev te zamisli se ogreva predvsem gibanje "Hai vekayam" (v hebrejščini "Se živi", nanasa pa se na kralja Davida). Kot trdi eden izmed ideologov tega gibanja Moti Karpel, ki se zelo ogreva za prehod iz republike v kraljevino, bi lahko samo s tako ureditvijo premagali vse sovražnike Izraela, v prvi vrsti Afata, vendar tudi vse tiste, ki se znotraj države ne ogrevajo dovolj za realizacijo starih sanj o "velikem Izraelu". Tudi pri tem se vrača h kralju Davidu in pripominja, da je velikost tega monarha tudi v tem, kako je znal obračunati z "izrojenimi otroci".

Seveda bi sedaj podobni ukrepi terjali tudi ustrezno orožje, sam bi najraje predlagal tanke,

katerim ze itak poveljuje v vojski. Moti Kartel je namreč kot rezervist med tankisti in vsi, ki ga poznajo trdijo, da je sicer precej svojstven, vendar nikakor ne neuravnotežen. Zelo očitno pa izstopa od ostalih vojakov, se zlasti v svoji enoti, ker si je v skladu s svojimi prepričanji pustil rasti brado. Do zunanje in notranje preobrazbe je prišlo pred desetimi leti, ko je - pravijo zaradi vpliva njegove izredno verne žene - opustil "posvetne navade" in se ves predal pisani besedi.

Kot že rečeno, izraelskih monarhistov ni veliko, nekaj desetih družin, živijo pa v precej strnjeni skupnosti v neposredni bližini Betlehe- ma, se pravi na zasedenih ozemljih Cisjordanije. Ne glede na njihovo številčnost pa jim sredstva javnega obveščanja večkrat namenjajo pozornost, navadno pa jih obravnavajo z rahlo polemičnimi ali zbadljivimi toni. Njim pa ni do sale, kot dokazuje tudi Jehuda Etzion, bivši oficir, ki je v letih '80 vodil napade proti Palestincem in tudi grozil, da bo pognal v zrak vse jeruzalemske mošeje. Kritično pa se je izrekel tudi o izraelskem parlamentu, čes da se podreja interesom strank.

ZDA / POTOPILA SE JE PRED VEČ KOT 100 LETI

Zaklad kraljeve ladje Adgillus

Morel napoveduje še druge odprave



Richard Morel razkazuje v Queenstownu v ameriski zvezni državi del dragocenosti, ki jih je našel v britanski ladji Adgillus, ki se je pred več kot 100 leti potopila v Irskem morju. V prihodnjih mesecih bo skušal rešiti iz nje še druge dragocenosti.

BERLIN / PO ZDRUŽITVI DOŽIVLJA NEKDANJA NEMŠKA PRESTOLNICA KULTURNI PREPOROD

Življenje v Berlinu je kabaret, gospodje seveda, če lahko pridete do vstopnic



BERLIN (DPA) - Dame in gospodje, ugasnimo luci, naslonite se vzrak in uživajte v kabaretskih točkah! ... V današnjem Berlinu skušajo obnoviti ozračje iz tridesetih let, obuditi spomine na minule case. Kajti pred vojno je bil Berlin nedvomno kulturna prestolnica Evrope, ki je z vse celine pritegovala intelektualce, umetnike, arhitekte, glasbenike in filmsko sceno. To je bilo obdobje charlestona in shimmyja, obdobje jazza, velikih glasbenih revij in satiricnega kabareta.

V okolici Kurfürstendamma, ene izmed glavnih berlinskih prometnih zil, so kot gobe po dežju pognale kavarne, v katerih so se zbirali umetniki, tu so bili kine-

MICHAEL KALLENBACH, DPA

matografi in nočni lokali. Na samem obrobju mesta pa so v Babelsbergu blizu Potsdama zgradili največje filmske studije v Evropi. Prav pod njihovo streho so posneli nekaj svetovno znanih filmov, denimo Ordina- cijo doktorja Caligarija, Nosferata in Metropolis Fritzja Langa.

»Kultura dvajsetih in tridesetih let je ta hip zelo v modi,« pojasnjuje Melanie Korn iz gledališča na Kantstrasse v samem središču nekdanjega Zahodnega Berlina (Theater des Westens). »Ne verjamem, da bo ta kultura kdajkoli izumrla,« dodaja. To veliko in impresivno gledališko

poslopje z bogatimi klasicističnimi in drugi okrasni na zatrepu ima pisano preteklost. Sega v "kajzerske" case (1896), toda kot zasebna operetna in komedijska ustanova je kar nekajkrat prisla na boben. Ko pa so proti koncu leta 1987 oživili glasbeni kabaret, je ta hisa postala novo zarišče musicala.

Jürgen Müller iz ustanove Berliner Kabarett Anstalt pojasnjuje, da se zaradi komunistične in fasicistične preteklosti »občinstvo ozira v stare case, ko je bilo še lepo«. Tu je se Wintergarten Andreja Hella, staromodna varietajska predstava, ki spominja na

slavne dni Berlina, utripajoče na Potsdamer-Strasse, medtem ko je Hebbel Theater iz Frankfurtu prinesel nazaj na moč uspešni Variete Mauricia Kagela.

»Zdi se mi, da nekateri ljudje res potrebujejo povezavo s preteklostjo tiste domačnosti majhne teatre, kajti v njih bi se radi kaj naučili,« pravi Müller.

Te dni je težko dobiti vstopnice za predstavo Bombenstimmung v gledališču Theater des Westens, glasbeno revijo, skano iz filmov, ki so jih pred vojno posneli v babelsberskih studiih. »Ne smemo pozabiti,« opozarja Korn, »da sta glasa in kulturnsko življenje tedaj izrazala nekaj političnega.«

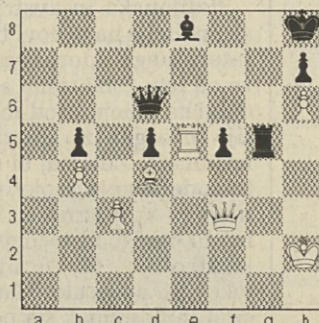
Vodoravno:

1. ameriški predsednik, ki je leta 1862 odpravil suženjstvo, rojen na danasnji dan leta 1809 (Abraham), 8. jesenska solata s trdimi listi, 10. reka na Skotskem (iz crk KES), 11. poosebljanje zla, hudic, 12. skupek prstenih železovih mineralov (iz crk ROKA), 14. stari del Maribora, 15. Odisejev oce, 17. železov oksid, 18. mesto v ameriški zvezni državi New Mexico (iz crk STOA), 20. površina mera, 21. začetnici hrvaškega pesnika Preradovica, 23. velika domaca ptica, kokos, 25. skrajni zunanji del kake stvari, 27. kratak, rezek glas, 30. otroška zabava, 32. umetniška zvrst, 33. cirkuško prizorišče, 35. perje pri repi, 36. angleški pisatelj psiholoskih in satiricnih romanov, rojen na danasnji dan leta 1828 (George, Richard Feyerel na preizkusnji), 38. staro ime za indonezijsko prestolnico Dzakarto.

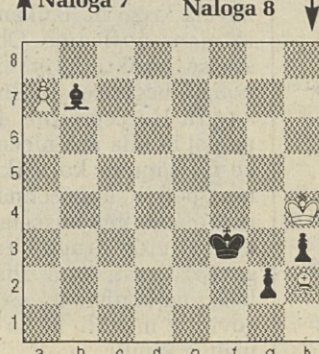
Navpično:

1. grm, na katerem rastejo lesniki, 2. snov, ki jo izločajo zleze z notranjim izločanjem, 3. kemijski zank za neodim, 4. za polton zvisani ton c, 5. večji kroznik ovalne oblike, 6. osnovna enota za merjenje prostornine, 7. varuska, pestunja v ruskem okolju, 9. suita Rimskega-Korsakova, 10. grški bog vetrov, 13. vzhodnjasko rizevo zganje (iz crk RAKA), 16. profesionalna kolesarska dirka po Franciji, 19. snov na površini snega, ki se naredi v mrazu in megli, 21. mitološki trojanski kralj, Hektorjev in Parisov oce (iz crk PAMIR), 22. obred pokopavanja, 24. glasilo italijanske socialistične stranke, 26. znamenita milanska galerija (iz crk REBRA), 28. sinova žena v odnosu do njegovih staršev, 29. podzemni zužkojed, 31. francosko-sviciarski pisatelj, avtor Ariane (Claude), 34. ime italijanske pesnice Negri, 37. rimska stitica. Simon Bizjak

rob, revsk, igra, zant, arena, nat, Meredith, Batavia
Vodoravno: Lincoln, enditvija, esk, satan, okra, Lent, Laert, rja, Taos, ar, PP, kura, Resitev:



Naloga 7 Naloga 8



Sahovska naloga st. 7

Duras - Spielmann / San Sebastian 1911

Tudi v partijah starih vele mojstrov so se dogajale zanimive kombinacije. Ena takih je tokrat pred reševalci. Za nevarnost na diagonalah a1 - h8 ima črni protigro po h liniji. Beli, ki je na potezi, je pred nalogo, kako zaščititi kralja in aktivirati crnopoljnega lovca na polju d4. Enaka naloga pa je tudi pred reševalci.

Sahovska naloga st. 8
Calvo - Haman / Montilla 1974

Tudi preigravanje koncnice je lahko poučno in zabavno. V poziciji na diagramu je prav tak primer. Črni, ki je na potezi, ima ob raznobarnih lovcih prednost kmata. Ali to prednost v nadaljevanju lahko uveljavi, je naloga reševalcev, ki se bodo ob analizi seznanili tudi z novimi elementi sahovske igre - s koncnico.

Resitev naloge st. 5

Samo z žrtvijo dame 1...Dg1+!! se črni

lahko nadeja napadu na belega kralja, ki je ostal sredi sahovnice. Po 2.Tg1: Tg1+ 3.Ke2 sledi se drugo presenečenje za belega - žrtve skakaca 3...Sf4+! 4.e4 Sd4+ Zdaj prihaja v igro se drugi skakac. 5.Ke3 Sf5+ 6.Ke2. Seveda ne umik kralja na polje e4. 6.Ke4? zaradi 6...Td4+ 7.Ke5 Lg7 mat!

Črni se tako po 6...Sd4: zadovolji z večnim sahom in remijem!

Resitev naloge st. 6

Zviti Marshall je predvidel skrito pot do remija in odigral 1.Th6! Beli brani kmata h7, obenem pa usmerja črno trdnjavo iz pete na sesto vrsto. 1...Th6: Na vsa druga nadaljevanja črnega se beli kmet spremeni v damo in matira črnega kralja na osmi vrsti. 2.h8 D+ Tudi drugo žrtve mora črni sprejeti. 2...Th8: No, zdaj pa je prebrisani Marshall s potezo 3.b5!! patiral svojega kralja! Črni kljub veliki materialni prednosti ne more zmagati in partija je remi! (Silvo Kovac)



PARAPSIHOLOGIJA

Modrost neba
ali Univerzalna
matrica in NPL

BOJAN RAUTER KOSIC

Dandanes o obstoju zunjzemeljskih civilizacij in o njihovem pojavljanju na našem planetu dvomi vse manj ljudi. O tem, da s svojih planetov pošiljajo v vesoljni prostor sporočila, je menda prepričan že ves znanstveni svet. Ameriške državne institucije investirajo milijone dolarjev v projekte za odkrivanje tovrstnih radijskih sporočil (npr. v program imenovan SETI). Skromnejši se nadejajo vsaj dokaza o obstoju zunajzemeljske inteligence, optimistečnejši pa pričakujejo od visoko razvitih nezemeljskih umov če ze ne kako globoko znanstveno resnico, pa vsaj nekaj najosnovnejših podatkov o njihovi civilizaciji.

Obstaja tudi nesteto zgodovinskih zapisov in sodobnih ustnih pričevanj ter dokumentarnih poročil o videh in neznanih letelih predmetov, pa tudi o osebnih srečanjih s pripadniki zunajzemeljskih civilizacij. Vse to so fenomenov - bodisi zgolj opisanih ali tudi fotografiranih - znanstveniki nazadnje resda razkrijejo kot kaksnega od številnih naravnih nebesnih pojavov ali kot ponaredek, nekaj pa jih vendarle ostaja skri-

vnostno nepojasnenih. Ameriška vojska je baje odkrila že več mrtvih "tujcev", nekaj pa jih je ujela celo živih. Podatke o teh odkritjih kajpak strogo skrivajo, kajti med ljudmi bi povzročili preveč zmede. Mnogi poznavalci tega zanimivega področja so prepričani, da zanjezmeljska plovila nenehno preletavajo naš planet in nadzirajo dogajanje na njem - bodisi zgolj iz raziskovalnih ali tudi kaksnih drugih, bolj praktičnih razlogov. Baje pa zagotovo kontrolirajo jedrske elektrarne in preprečujejo, da bi prišlo do sabotaz in večjih nesreč...

Milijoni ljudi po svetu in (med njimi številni vidni znanstveniki), torej verjamejo, da v vesolju poleg človeka obstaja še veliko inteligentnih živih bitij in da nas tudi pogosto obiskujejo.

Vprašanje je potemtakem, čemu potemtakem konkretno ne posežejo na naš planet in nam ne pomagajo rešiti se pred samomorilsko pogubo? Jim to preprečuje njihova vesoljska etika nevmešavanja v razvojne tokove tujih civilizacij (kaksne se drzijo tudi junaki tovrstnih filmov, recimo Zvezdnih stez)? Ali zgolj opazujejo zemelj-

ski cirkus z nepristransko hladnim razumom kakor človeški znanstvenik opazuje mravljišce zgolj zato, da bi odkrili način njihove družbene organizacije in razloge za spopad mravljiškov? Ali pa se zgolj zabavajo kakor se zabavajo gledalci petelinjih bojev, vse dokler eden od tekmovalcev ne omaga? Ali pa nas celo namerno dražijo in hujskajo, da bi bila predstava vznemirljivejša in kratkocasejša?

Kakorkoli že, od takojimenovanih vesoljskih turistov si očitno ne moremo obetati ničesar dobrega in koristnega, kajti niso usodno povezani z nami in naso mucno zgodovino. Si pa lahko veliko obetamo od tistih zunajzemeljskih bitij, ki nam naso usodo pravzaprav zakuhal.

Cutijo se odgovorni in nam ze ves čas ponujajo pomoč; v zadnjih letih v obliki Univerzalne matrice, s pomočjo katere lahko izpopolnimo svoje bomo znanje in resimo svoje probleme. Zato bi bilo naravno, ko bi se NLP verniki preusmerili od opazovanja in lovljenja "vesoljskih turistov" k Univerzalni matrici, tej resnično koristni izvenzemeljski ponudbi.

ASTRONOMIJA / SLEDOVI DELOVANJA VETRA

Venus

Ta planet je bolj in bolj enigmatičen

MILOŠ KRMELJ

laboratorijem za reaktivne pogone v Pasadeni, pa poudarja, da program proučevanja Venere nima namena zgolj izpopolnjevati poznavanja planetarne geologije. Prav tako pomemben cilj je raziskovanje radarskega kartografiranja, ki naj bi omogočilo boljši vpogled v dogajanje na Veneri, torej ne le štetje kraterjev, vulkanov in prelomnic. Ali vulkani pod površino Venere stalno bruhajo ali gre za kakšen drugačen proces? Ali ima tudi Venera svojo verzijo tektonike kontinentalnih plošč?

Nasa je pred kratkim odobrila se štiri kroženja Magellana okrog Venere, medtem pa imajo člani znanstvene ekipe dovolj znanstvenega in razisko-

je posiljal Magellan s svojo veliko radarsko razločnostjo in so bili pred kratkim posredovani znanosti, se nanasajo na primer na področje Lavia na južni polobli Venere. Slika zajema območje 500 kvadratnih kilometrov. V bližini središča je 40-kilometrski krater, ki je očitno nastal zaradi padca nekega nebesnega telesa; vidita se namreč pretoka dveh zarkov lave, ki naj bi očitno začela teči takoj po udarcu. Ta pojav je redek povsod v sončnem sistemu. Temna parabolična oblika, ki seka sliko od dna proti vrhu, pa očitno kaže na novo odkriti vzorec padca materiala po trku. Sledovi delovanja vetra, razvidni v temni paraboli desno od kraterja, omogočajo ugo-

skrivnostmi. Rezultati naj bi bili podobni črnobelim fotografijam predmetov, ki jih fotograf pozneje posname z barvnim filmom, iz različnih zornih kotov ter naklonov ter z drugačno osvetlitvijo. Taka fotografija bi razkrila prej nezane in nevidne informacije ali podatke o kakem področju na površini planeta.

Pričakujejo pa, da bodo odkrili se precej drugih aspektov površine Venere, ki jih doslej človeško oko se ni videlo. Čeprav sonda Magellan po svojih posnetkih spominja na klasične fotografije, posnete iz zraka, je razlika v »svetlobi«, pri kateri sonda Magellan snema Venero. Magellanov radar osvetljuje površino, ki jo fotografira z nekakšnim elektromagnetnim sevanjem pri valovni dolžini 12,6 centimetra. Gre torej za področje mikrovalov, ne za podmikrometrsko valovno dolžino, ki ustvarjajo vidno svetlobo. To je seveda prednost, ker mikrovalovi v nasprotju z vidno svetlobo lahko prodirajo skozi goste oblake Venere. Toda to lahko vodi k zmesnjam, ker se vidna svetloba in mikrovalovi lahko zelo različno odzovejo na površinske značilnosti planeta. To posebej velja za radarske slike ali posnetke, ki so znatno bolj pod vplivom naklonskega kota, pod katerim sevanje prodira na površino. Pod nizkim kotom radar osvetljuje površino Venere, tako da mikrovalovi odsejajo z obronkov površine. Podobno se sončna svetloba odbija od morske gladine, zato je tak obronek opazna informacija pri radarskih posnetkih. Isti obronek, slikan pod večjim naklonskim kotom, lahko zbledi ali izgine. To se zgodi tudi v primeru, ko za radarsko snemanje uporabimo zemeljsko radarsko anteno, kakršno ima na primer znameniti največji radijski teleskop na Zemlji v Areheibu v Portoriku. Z uporabo različnih naklonov ponovno rekartografirajo področja, ki jih je Magellan že posnel med podaljšanim kroženjem okrog Venere.

Kroženje naj bi prineslo tudi kartografiranje variacij v gravitaciji okrog Venere. Na spremembe vplivajo najrazličnejše podpovršinske posebnosti ali značilnosti, na primer tokovi lave ali vulkanske vroče točke. Variacije v gravitaciji omogočajo nastanek motenj v gibanju vesoljske sonde.

Čeprav so majhne in v krožnici gibanja sonde skoraj neopazne, jih je mogoče zaznati, ker povzročajo znani Dopplerjev efekt ali zamik v radijskem signalu, ki se odbija nazaj proti Zemlji. Gravitacijske meritve zahtevajo, da je velika skledasta antena Magellana stalno usmerjena proti Zemlji, in ne proti Veneri, se pravi, da je medtem izključeno radarsko kartografiranje.

Ob vseh tehničnih težavah z vesoljskim plovilom pa se inženirji in znanstveniki ubadajo se s pomanjkanjem denarnih sredstev za projekt Magellan. Nasa je zato polet podaljšala za osem mesecev. Znanstveniki so prepričani, da gre za redek projekt, ki se odvija natančno po njihovih željah.

LOMBARDO RADICE

Spomin
na večnega
disidenta

MIRO KOCIAN

Pred skoraj natančno desetimi leti je umrl italijanski izobraženec Lombardo Radice; bil je ugleden predstavnik italijanske levice, čeprav mu v teh krogih nikoli niso zaupali pomembnejših funkcij, saj so ga imeli za enega od glavnih »disidentov«. Povsod po Evropi so ga poznali tudi kot izvrstnega matematika, pa se sociologa, pedagoga in filozofa; umrl je v Bruslju med predavanjem o »filozofiji nove vrste«, ki ga je imel na pobudo Evropskega sveta za kulturo.

Najbolj je zaslovel kot raziskovalec, in to ne samo na področjih, za katera je bil usposobljen. Sartre je o njem dejal, da »neskončno širi raziskovalne sfere«; kar drzalo bo, da je uspel presenetljivo združiti dve sicer zmeraj nasprotujoči si področji: matematiko in književnost; med drugim je trdil, da matematika »pomirja«, književnost (in sploh kultura) pa »spodbuja«.

Bil je politični disident; med najbolj znanimi na naši celini. Uradna levicarska politična »nomenklatura« z njim navzven ni hotela imeti opravka, v resnici pa si je vsakdo stel v cast, da je z njim prišel v stik. Imeli so ga za izrazitega heretika; navzlic temu, da je izšel iz Engelsove sole in bil »determinist« in »finalist«, je nasprotoval »togi in slepi« politiki vodstev levicarskih strank.



Za korenito novolevicarstvo se je odločil leta 1956, po znanih madžarskih dogodkih; seveda je svojo disidentsko vlogo nenehno krepil, dokončno pa jo je utrdil leta 1968, ko so enote Varšavske zveze zasedle nekdanjo CSSR. Bil je izredno pogumen; javno je branil Saharova, Solženicina in druge. Priznavajo mu, da je bil dejansko prvi »evropski disident«, ki je prišel v stik z disidenti na vzhodu in z njihovimi težavami seznanil svet. Saharov je o njem dejal, »da ni bil le zarek, pač pa za kar jamstvo upanja«, seveda v to, da se bodo stvari spremenile. Prvi v Evropi je skušal teoretično obdelati skodo, ki so jo levici povzročale vzhodne (včasih pa tudi zahodne) birokracije. Birokrati so bili tudi takšni predstavniki zahodne leveice, kakršen je bil na primer Palmiro Togliatti, čeprav so nekateri med njimi (tudi sam Togliatti) se pravocasnno začeli z bolj samostojno politiko. Voditelj italijanskih komunistov, Enrico Berlinguer, je o njem trdil, da je bil tako rekoč simbol »politične demokracije, svobode, pa tudi disidentsstva«. Svojo povezanost s političnimi disidenti je razložil v knjigi Obtoženci, ki so jo izdali pred približno 15 leti.

Berlinguerja je cenil, češ da združuje »pogum in inteligenco«, zlasti pa se je zanj zavzel tedaj, ko je ta nekdanji predsednik italijanske komunistične stranke v znanem govoru ugotovil, da »pogonska sila realnega socializma ni več levica«. Toda Lombardo Radice ni vedel za disidenta samo na levici, marveč tudi v drugih političnih krogih, na primer med katoliki; katoliška hierarhija je prav tako kakor uradna levica opozarjala na njegovo disidentsko dejavnost.

Znani so bili denimo njegovi intenzivni stiki s katoliškimi »uporniki« Minom Gozzinjem, Ernestom Balduccijem in drugimi; v cislih je imel tudi latinskoameriško teologijo osvoboditve. Pri razlagi svojih stališč si je zmeraj pomagal z »matematično jasnostjo«, zaradi katere je imel v polemikah z nasprotniki zmeraj zadnjo besedo oziroma, vedno je bil on tisti, ki je sklenil razpravo. Bil je »nevaren« nasprotnik, pač res izobraženec velikega formata. Po sili razmer je bil zavoljo »nepopustljivosti« uradnih stališč s svojimi mnenji pogosto osamljen, vendar je to vedno razumel kot »začetek zmage«.

V tem času se ga znanstveniki spominjajo kot moža, ki je na svojevrsten način skušal povezati »demokracijo komunizem in socialni kapitalizem«. Bil je vztrajen, obenem pa tudi večni optimist, tudi takrat, ko so ga najbolj grobo napadali zaradi disidentske politike; prav z optimizmom je svoje poraze spreminjal v zmage. Pri vsem tem pa je bil (po tem je tudi slovel) imeniten »kulturni organizator«; ne le v Italiji, marveč povsod po Evropi. V Italiji so mu v celoti posvetili lanske decembrsko številko revije Vnute sole (povedali smo že, da je bil Lombardo Radice tudi izvrsten pedagog), katere ustanovitelj je bil skupaj z znanstvenico Dino Bertoni-Jovine. Na številnih vsijih in visokih solah so o njem imeli posebna predavanja. Njegov prispevek, ne le k politični kulturi, temveč tudi h kulturi v najširšem pomenu te besede, je neizbrisen; Pietro Nenni, karizmatični vodja italijanskih socialistov, je o njem nekoč dejal, da je v politiki dosegel »višjo raven od večine politikov«.

KRONOBIOLOGIJA

Utrip življenja
in notranja ura

NIKI NEUBAUER

Se vam je že zgodilo, da ste »vstali z levo nogo«: bili ste slabe volje, zaradi napačne odločitve vam je šla po zlu dobra kupčija, brez povoda ste se spri s sodelavci, zalesti ste se z avtomobilom, prismočili kosilo? Verjetno se vam vse hkrati res se ni zgodilo, a marsikateri nevesnost bi se lahko izognili, če bi zjutraj namesto na budilko pogledali na svojo notranjo uro - bioritem. To je nas življenjski čas, plima in oseka telesnega in duševnega počutja. Ze tisocletja poznamo ritme spanja in budnosti, nesteto ritualov je povezanih z ritmom plodnosti žensk - menstruacijo. Ljudje se od vekomaj ravnaajo po teh ritmičnih, številnih druge ritme, kakršni so krvni ritmi, ritmi zlez in prebavil, pa odkrivamo sele zdaj. Ta dogajanja v našem telesu raziskuje mlada naravoslovna veja kronobiologija. Nekaj vprašanj je kronobiologi-

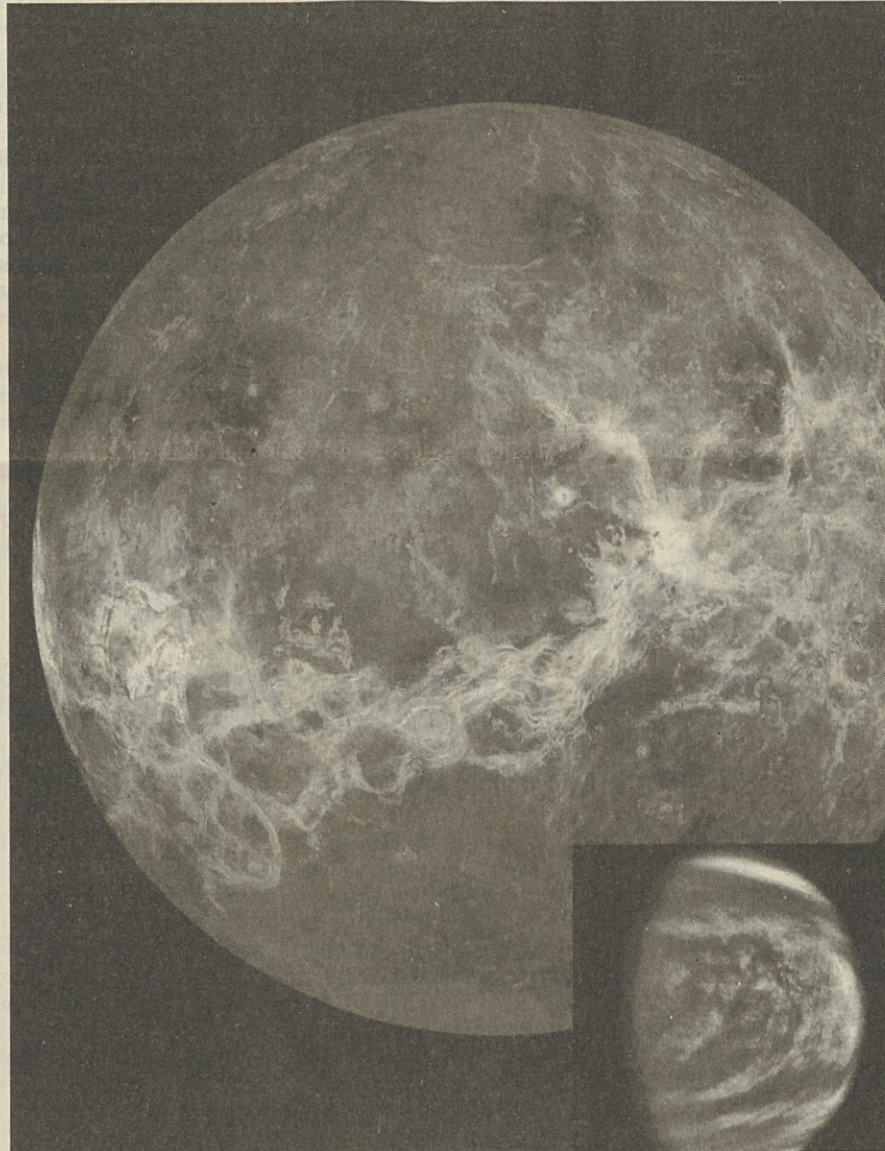
ja že rešila. Pred leti so bili tudi pri nas zelo razširjeni diagrami bioritmov: 23-dnevni ritem telesnega počutja ali moški ritem, 28-dnevni ritem duševnega počutja ali ženski ritem in 33-dnevni inteligentni ritem, ritem delovne zmogljivosti. Tri krivulje prikazujejo rati in upadanje teh treh življenjskih značilnosti. Kritični dnevi so, ko bioritem preide iz ene v drugo fazo nihanja. Kronobiološke raziskave so pokazale, kako se kritični dnevi odražajo v življenju. Med drugim so ugotovili povezanost med »moškim« ritmom in prometnimi nesrečami s smrtnim izidom, psihotrične izkušnje z bolniki s shizofrenijo in manično depresijo pa kažejo na povezanost z »ženskim« ritmom.

Bioritmu pa ni podvrženo le naše telo kot celota, temveč tudi njegovi posamezni organi. Ob določeni uri dneva so do-

ločeni organi najbolj aktivni, nato sledi odmor in potem normalna zmogljivost. Debelo črevo doseže vrhunec na primer med 5. in 7. uro, zelodec med 7. in 9. uro (čas za obilen zajtrk), srce med 11. in 13. uro, mehur med 15. in 17. uro in krvni obtok med 19. in 21. uro. Energija se v telesu kopiči med 21. in 23. uro, takrat počivajmo. Pod vplivom bioritmov pride tudi do drugih sprememb v našem telesu. Zvečer se lahko številni belik krvničk zviša z normalnih 9000 v mm3 krvi na 15000. Po mnenju profesorja Halberga iz Mednarodnega združenja za kronobiologijo lahko to povzroči napačno diagnozo in odločitev zdravnika, zato naj bi bilo se vedno tudi preveč operacij slepica.

Dognan kronobiologije pri nas, in v Evropi nasploh, ne upostevamo dovolj. Na Japonskem, kjer ima kronobiologija veliko večjo veljavo, pa imajo na primer poštni uslužbenci v dneh kritičnega bioritma na mope-dih posebne zastavice v opozorilo, naj vozijo previdneje. V dveh letih in pol, odkar računalniško izračunavajo bioritem postarjev, ni še noben raznasalec povzročil prometne nesreče.

Ce vam bodo v prihodnje bioritmične krivulje pokazale, da vas čaka izjemno kritičen dan, raje ne vstajajte z »levo nogo«. Sporocite v službo, da vas ne bo, pustite avto v garazi in preberite kaksno knjigo. Kdaj ste si to nazadnje privosčili?



Venera, kakor jo prikazujejo posamezni radarski posnetki sonde Magellan. Manjši posnetek kaže slike oblakov, ki jih je posnela sonda Galileo prek ultravijoličnega filtra.

predvsem z elektroniko na krovu vesoljskega plovila, je sonda posnela več kot polovico planeta, ki ga prekrivajo gosti oblaki. Spomnimo se, da se je sonda ob pomoči močnega raketnega motorja na trdno gorivo utirila lanskega avgusta. Na posnetkih, ki jih pošilja sonda prek posebnega sintetičnega radarja, nekateri podrobnosti kažejo na delovanje vulkanov na Veneri in odkrivajo celo smer vetrov na tem izredno nenavadnem in se vedno precej skrivnostnem planetu. Čeprav so ze ti posnetki sonde nadvse razveseljivi, rezultati se bolj raznemajajo radovednost znanstvenikov. Ce vesoljsko plovilo ne bi nadaljevalo svoje misije, bi na področju geologije tega zanimivega planeta ostale se precejšnje nejasnosti. Zaradi oblike in usmeritve začetne krožnice sonde Venera Pioneer, katere razločnost znasa od 20 do 70 kilometrov. Ta sonda deluje in pošilja podatke se po več kot desetih letih kroženja okrog Venere, tako da je doslej prisrbelala največ podatkov o geologiji Venere.

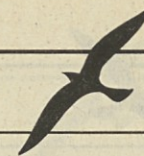
Steven Sanders, znanstvenik pri projektu Magellan, povezan z znanim

valnega dela. Vsako kroženje naj bi trajalo en Venerin dan, ki znaša 243 zemeljskih dni.

Čeprav ostane tudi potem, ko sonda zbere posnetke, se precej dela, pa je prva polovica kroženja okrog Venere že pokazala odlično kvaliteto posnetkov Magellana. Razločnost je 120 metrov, se pravi približno desetkrat boljša, kot so jo posredovali najbolj natančni posnetki sovjetskih vesoljskih sond Venere. Ce bi Magellan tako radarsko kartografiral Zemljo, bi bilo jasno videti znano goro Mount Saint Helens, ki je leta 1980 doživela silovit vulkanski izbruh. Ker pa se je kakovost posnetkov po razločnosti približala nivoju enega od dveh kilometrov kot pri sovjetskih sondah Venere, te gore ni bilo več mogoče videti. Tako z Magellanom tudi ni primerljiva sonda Venera Pioneer, katere razločnost znasa od 20 do 70 kilometrov. Ta sonda deluje in pošilja podatke se po več kot desetih letih kroženja okrog Venere, tako da je doslej prisrbelala največ podatkov o geologiji Venere.

Stevilni podatki, ki jih





NOVICE

DIJAŠKO PRVENSTVO V TRSTU

Košarkarji Prešerna z zmago nad Stefanom v finalu

Prešeren - Stefan 59:51 (36:30)
 PRESEREN: Ban 7 (1:4), Krizman, Budin 17 (3:3), Turk 4, Cerne, Rustja 6 (2:2), Cupin, Milic 18 (1:6), Tomsic 11 (3:4), Giacomini.
 STEFAN: Daneu 6 (0:4), Grbec 9 (2:6), Miralem 8, Krizmančič 4, Terzić 14 (2:2), Baitz, Porporatti 2, Hmeljak 8 (2:4).
 TRI TOČKE: Tomsic 2, Milic 1, Grbec 1.
 Kosarkarski polfinalni vsilji srednjih sol se je končal s pričakovano, toda nelahko zmago »Prešerna« nad trdoživimi dijaki »Stefana«, ki so se skozi vse srečanje enakovredno upirali favoriziranim prešernovcem. Ekipa Stefana je za nameček nastopila se brez Samca, ki bi bil mostvu pod košema se kako koristil. Prešernovci, ki so med drugim uvrščali tudi Jana Budina, so očitno mislili, da bodo zlahka obracunal s svojimi tekmeči. Toda kosarkarji Stefana so igrali izredno borbeno in poztivovalno, tako da je prešernovcem uspelo dokončno streti njihov odpor sele proti koncu tekme in tudi zasluženo zmagati.

Pri odbojki fantom s Prešerna ni uspelo

To kar je uspelo dekletom, se fantom ni posrečilo. Medtem ko so se dijakinje znanstvenega liceja Prešeren na odbojškem turnirju Dijškega prvenstva že pred časom uvrstile v pokrajinski finale, v katerem se bodo pomerile z vrstnicami iz sole Galilei, fantje niso prestopili praga kvalifikacij. Imeli pa so tudi precej smole, saj so skupaj z Dantem in Volto zbrali po štiri točke, v polfinalu pa se niso plasirali samo zaradi slabšega kolicnika v nizih v primerjavi z italijanskima solama.
 V tekmah zadnjega dne so najprej z 2:0 (15:8, 16:14) izgubili proti Dantju, nato pa z 2:1 (8:15, 15:10, 15:8) premagali Volto. Ker je Volta z 2:1 premagal Dante, dijaki vseh teh treh sol pa so z 2:0 premagali Galvani zgleđa končni vrstni red tak: 1. Dante 4 točke, 2. Volta 4, 3. Prešeren 4, Glavni 0. V naslednjo fazo sta tako napredovala Dante in Volta, iz skupine B pa se Oberdan in Galilei.
 Prešeren je nastopil s sledečo postavo: Maver, Miot, Strajn, Veljak, Spetic, Cuk, Furlanic, Sustercic, Volcic, Plesnicar, Domio. (G.F.)

V 3. AL: Mladost ob točko s Cus na Opčinah

Gol iz off-sidea

CUS - Mladost: 1:1 (0:0)
 MLADOST: Zanier, Gergolet, Kobal, Marusic, Devetak, M. Argentin, Cocco, Poropat, Blason, Lavrencic (Culata), D. Argentin.
 Strelec: v 83' D. Argentin.
 Mladost se z Opčin vrača s točko, ki pa bi prav lahko bile tudi dve, če sodnik ne bi priznal domaćinom izenačujočega zadetka iz očitnega off-sidea. Ker je zadnje case trzaski Piccolo vse večkrat pisal o pritobah odbornikov nekaterih društev, da ima Mladost privilegije s sodniki, je tokrat federacija za sporno tekmo poslala sodniško trojko, a tudi tokrat se je izkazalo, da je bila Mladost zrtv sodniške napake. V 87. minuti sta se po streli proti vratom Zanjera dva napadalca CUS-a znasla v nedovoljenem položaju par metrov za zadnjim kraskim branilecem, po zadetku je sodnik čakal na odločitev stranskega sodnika, ker pa ta ni dvignil zastavice, je slednji po par sekundah zvižgal zadetek.

Tekma se je začela precej dobro za Kravece, ki so imeli pomoč burje, a kljub temu nevarnejših akcij ni bilo. Na drugi strani pa so domaćini iz razdalje zadeli vratnico.
 Proti koncu prvega polčasa pa sta poskušala najprej Argentin z razdalje, strel je s težavo vratar odbil v kot, nato pa se Marusic, ki je sicer premagal vratarja, a je na gol crti zogo odbil branilec. V nadaljevanju pa je Argentin prvo priložnost pred vratarjem napravil, drugo pa z diagonalnim strelom izkoristil in premagal domaćega vratarja. Par minut kasneje pa je opisana hladna prha za Kravece. Na koncu pa se pomislek, kako lahko federacija odredi igranje tekme, ko ima je priziv Mladosti glede sporne predstavitve od 31.1.93 in po veljavnih predpisih in dokumentih bi morala prisoditi zmago z 2:0 v korist Kravecev.

Danes igra za vas Totocalcio

Christian Sorè



Ancona - Fiorentina	2
Atalanta - Milan	X2
Foggia - Roma	X
Inter - Napoli	X
Juventus - Genoa	1
Lazio - Cagliari	X
Parma - Torino	1X2
Pesara - Brescia	X2
Sampdoria - Udinese	1X
Triestina - Vicenza	1X2
Messina - Palermo	X
Polenza - Acireale	1X
Cervetti - Viareggio	1

Christian Sorè (letnik 63) je že drugo leto na krmilu ženske Borove odbojkarke ekipe. Skromen odbojkar se je kmalu opredelil za trenersko pot in leta 87 vodil žensko šesterto v B ligi v Ostii pri Rimu. Kasneje je kot drugi trener z ekipo Colli Agnere v v dveh letih iz B napredoval v A1 ligo. V Trstu je prišel leta 91 in najprej koordiniral delo pri mladinskem sektorju Bora, zatem pa prevzel člansko ekipo. Ukvarjal se je tudi z vaterpolom in tenisom. Prejšnjič je Franc Fabec zadel 8 izdov.

Obvestili

SPDT SMUCARSKI ODSEK organizira v nedeljo, 14. 1. 1993, smucarski izlet v Sexten na Helm (in ne v Podkloster, kot je bilo prvotno načrtovano). Odhod avtobusa iz Trsta bo ob 6. uri zjutraj s Trga Ulpiano. Prijave in informacije pri načelnici smucarskega odseka Valentini Fakin po tel. 634648.

ZSSDI obvešča, da bo seja balinarske komisije danes, 12. t.m., ob 20. uri v koci »Pod rupe« v Repnu.

Konjske dirke

piše: Giorgio Pletterscek

V Firencah favorit No Problem Ami Zelo težka napoved za dirko v Pisi

1. dirka (Firence): izrazit favorit iz skupine 1 je No Problem Ami, ceprav bosta v boju tudi Nivetta (2) in Marcigni (X);
 2. dirka (Bologna): Lachesi Ok (2) je možen zmagovalček, ki pa bo imel v Nyc Sanu (X) hudega rivala. Omeniti velja se Nazzarina (1);
 3. dirka (Neapelj): Idi Amin Dada (1) bo skušal spet zmagati, kar pa ob Liabelu (X) in Marragigal (2) ne bo lahko;
 4. dirka (Padova): kassacia Lovably (2) ima dober startni položaj, medtem ko imata lepe možnosti za uspeh se

Miss di Gazza (1) in Lincol Col (X);
 5. dirka (Taranto): Niutico (skupina 1) je ze tekel v visjih kategorijah, za prvba mesta se lahko bori tudi Mica Male (X), omeniti velja se Ipogeo Bella (2);
 6. dirka (Pisa): tu je napoved zelo težka, naši favoriti pa so Porto Badino (X), Host Guest (1) in Windjamnot (2);

Dirka tris

NASI FAVORITI: 2) Madrigale Or; 21) Lemon Park; 18) Mois de Mai.
 ZA SISTEMISTE: 4) Ilontop, 8) Norbert, 9) Nantilus.

Totip

1. — prvi drugi	1 X2
2. — prvi drugi	2 1X
3. — prvi drugi	1X 2
4. — prvi drugi	X2 1
5. — prvi drugi	1 X2
6. — prvi drugi	1X 2

KOŠARKA / PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Ferroviario - Cicibona prvi »izpit« za zelene

Lahka naloga Sokola, »prepovedani sadež« za Breg

Osrednje srečanje 16. kola bo na sporedu v telovadnici Melare, kjer bo Ferroviario preveril moč in ambicije Cicibone. Ekipi se nahajata na drugem mestu z zaostankom dveh točk od vodilne Barcolane, porazenec pa bo najbrž dokončno odrezan iz boja za napredovanje. Postavi preživljata povsem nasprotno obdobje, saj so bili domaćini dalj časa neporaženi na vrhu lestvice in so vodstvo zgubili prav prejšnji teden, Cicibonaši

VANJA JOGAN

pa so se do vrha prebili z devetimi zaporednimi uspehi. Sodec po zadnjih nastopih so Marijevi fantje v boljši formi, treba pa je poudariti, da so doslej odpovedali na vseh odločilnih tekmah, kot to prica tudi gladek poraz (-12) z »železnici« v prvem delu prvenstva. Po katastrofalnem porazu v prejšnjem kolu bo Sokol najbrž zabeležil novo zmago proti

»ostankom« St. Azzurre (na zadnji tekmi so igrali brez prve peterke). Trener Vatovec upa, da bo lahko ponovno razpolagal z vsemi igralci, saj so se na zadnji tekmi odsotnosti Stanise, Usaia in ostalih krepko obcutile. Izredno težko nalogo pa ima Breg, ki se bo pomeril s prvouvrščeno Barcolano. Zasledovalci seveda upajo v »performance« Brega.

Tokrat smo se na kratko pogovorili s playmakerjem Cicibone Rikijem Simoncem (na sliki).

Pred leti res ni kazalo, da bo kdaj lahko igral v članskih postavah. Kdo in kaj te je prepričalo, da si se z vso vno posvetil treningom, zlasti kar se tiče fizične kondicije?

V prvi vrsti je dejstvo, da izredno rad igram kosarko, ob tem pa se moram zahvaliti predvsem Gorazdu Pucniku, ker me je znal primerno motivirati in mi je priporočil najbolj vstrežne vaje ter Ciciboni, kjer sem dobil priloznost igranja.

V lansk sezoni je bilo mesto playmakerja Cicibone oddano Borutu Pertotu, po njegovem odhodu na vojaški rok pa si si ga priboril z res uspešnim igranjem. Kaj pa v bodoče?

Prepričan sem, da lahko z Borutom odlično igra v isti ekipi, saj eki-



pa rabi dva posameznika za vsako igralno pozicijo. Ob tem je konkurenca dober motivacijski faktor za večji elan pri delu.

Za Cicibono se začnejo ciklus odločilnih medsebojnih spopadov z ostalimi kandidati za napredovanje. Kako bo jutri s Ferroviarom?

Caka nas res težka naloga, saj je Ferroviario zgubil že dvakrat zapored in bo tokrat igral z nožem med zobmi. Z naše strani smo prepričani, da lahko nadaljujemo z uspehi. S tehničnega vidika bosta predpogoj zmage učinkovitost naših visokih igralcev in pa uspešna obramba, ki nam bi omogočila razvoj protinapadov in hitre igre.

NAPOVEDI - Riki Simonc

Jadran Tkb - Pordenone +2
 Matchwinner: Rauber(1.zbran); top scorer: K. Starc(2); nad pričakovanjem: Emili(5).

Intermuggia - Bor Radenska +5
 Matchwinner: M. Simonc(3); top scorer: Persi(5); nad pričakovanjem: Iv.Bajc(1).

Kontovel-S. Daniele +2
 Matchwinner: W. Sosis(3); top scorer: Grilanc(9); nad pričakovanjem: Hmeljak(5).

Ferroviario - Cicibona Plaster +10
 Matchwinner: Furlan(3); top scorer: I. Bajc(1); nad pričakovanjem: G. Bajc(1).

Sokol Warm - St. Azzurra +12
 Matchwinner: M. Sosis(3); top scorer: D. Starc(6); nad pričakovanjem: Stanisa(2).

Breg - Barcolana +1
 Matchwinner: M. Salvi(4); top scorer: Korosec(5); nad pričakovanjem: Schiulaz(4).

Dom Simek - Ardita -5
 Matchwinner: Kosuta(2); top scorer: Pecanac(4); nad pričakovanjem: Semolic(2).

Dom Imsa - Mossa 3:0 (15:2, 15:6, 15:4)

DOM IMSA: Pavio, Kovic, Visintin, Tomsic, Ursic, Kocjancic, Batistic.

Nase igralke so vecino tock dosegle ze s servisom, dober pa je bil tudi napad, v katerem zelo uspesno deluje Paviova. Povsem drugačna pesem bo menda v torek, ko se bodo doma (ob 18.00) pomerile s Farro. To bo za domovke brzkonice ena od odločilnih tekem za uvrstitev v play off.

IZIDI 9. KOLA: Dom Imsa - Fincantieri 3:0, Farra - Acili 3:0, Lib. Gorizia - Mossa 3:0, Staranzano - Pizz. Italia 3:0, Sagrado - Grado 0:3.

VRSTNI RED: Grado 24, Dom Imsa 23, Staranzano 22, Farra 21, Pizz. Italia 15, Sagrado 11, Lib. Go 10, Mossa 5, Fincantieri 4, Acili 0. (Dom Imsa in Mossa s tekmo vec)

MLADINCI - PLAY OFF / VALPRAPOR ESPEGO BREZ TEKMECEV

Prvak praktično znan

Po gladki zmagi proti Mossi je Valprapor Espago le še korak od osvojitve naslova pokrajinskega prvaka med mladinci, saj po prvem delu play offa se ni izgubil niti niza. Vse kaže torej, da bo končnica prvenstva le gola formalnost, kar si cer nikogar ne preseneča, saj je bila premoč valpraporovcem menda že vnaprej nesporna.
 Valprapor Espago - Mossa 3:0 (15:12, 15:7, 15:7)
 VALPRAPOR ESPEGO: Devetak, Kovic, Gravnar, Brisco, Populini, Maraz, Florenin, Paoletti, Rigonat, Crassini.
 Nasprotnik se je valpraporovcem zilavo upiral, a jim ni mogel priti do živega. Bolj ali manj do konca je bil izenačen le prvi niz, v katerem Valpraporovci niso igrali najbolje, k

sreci pa so si igralci Mosse vse svoje možnosti pripravili s slabim serviranjem. V drugem nizu so gostje vodili do 6:4, po nekaj menjavah pa so si valpraporovci prigrigali odločilno prednost 10:6. V tretjem nizu je Mossa po izenačenem začetku povedla s 7:4. Trener Jakopic je med time outom zdrnil svoje varovanje. Očitno mu je uspelo, če vemo, da je v nadaljevanju Valprapor Espago zmagal z delnim izidom 11:0.
 Mossa - Olympia 3:0 (15:5, 15:5, 15:13)
 OLYMPIA: Hlede, Cevdek, Frandoli, Nikolaj in Matej Pintar, Komjanc, Feliciano.
 V zaostalem srečanju je Olympia nastopila v okrnjeni postavi. S svojim nastopom Goricani vsekakor

niso zadovoljili, saj so nasprotniku prepoceni prepustili točki. Nekoliko bolj so se potrudili v tretjem setu, ki je bil izenačen do same končnice, ko je k porazu Olympie z dvema napakama prispeval svoj delež tudi sodnik.
 Za borbeno igro zasluži pohvalo samo mladi Evgen Komjanc.
 Z Mosso se bodo igralci Olympie spet pomerili drevi ob 20.30 v prvem povratnem kolu in upati je, da bodo tokrat nudili nasprotniku močnejši odpor.
 VRSTNI RED: Valprapor Espago 4, Mossa 2, Olympia 0.
 Tolazilna skupina: Intrepida - Grado 3:1, Grado - Turriaco 2:3, Lib. Turriaco - Intrepida 2:3.
 VRSTNI RED: Intrepida 4, Libertas Turriaco 2, Grado 0.

ODBOJKA / NA GORIŠKEM

V 1. moški diviziji Soča in Olympia jutri za 3. mesto

Valprapor in Naš prapor trdno 2. Spodrsrljaj deklet Olympie

1. MOSKA DIVIZIJA

Skupina A

Vse bolj jasno postaja, da sta prvi dve mesti praktično že oddani, za tretje, ki prav tako vodi v play off za D ligo, pa se potegujeta sesterki Olympie in Soce Valprapor. Jutrišnji povratni derbi v Standrežu (18.00) med tema ekipama je zato nadvse pomemben.

Soca Valprapor Pos. Sovodnje - Fincantieri 0:3 (4:15, 13:15, 12:15)

SOCA VALPRAPOR: Makuc, Radetti, Muzic, Gravnar, Plesnicar, M. Cernic.

Mlada združena ekipa je bila vodilnemu Fincantieriju v 2. in 3. setu povsem enakovredna, ceprav, kot znano, ekipa Fincantieri sestavljajo igralci, ki so se nastopili v C-2 ligi. Posebno razburljiv je bil tretji niz, v katerem sočanom, zal, ni uspelo obdržati vodstva 12:10.

V sredo pa so mladi sočani gostovali se pri ronskem Aciliju in zmagali z glatkim 3:0 (15:4, 15:9, 15:6), ceprav niso igrali dobro, Gravnar in trener Bulic pa so si tudi prisluzili rumeni karton.

OSTALI IZIDI 9. KOLA: Valprapor - Mossa 3:1, Olympia - Acili Ronke 3:0, Intrepida - Caldini 1:3. ZAOSTALA TEKMA: Acili Ronke - Soca Valprapor Pos. Sovodnje 0:3.

VRSTNI RED: Fincantieri 18, Valprapor Vini Pintar 16, Olympia 12, Soca Valprapor Pos. Sovodnje 10, Mossa 8, Caldini 6, Intrepida 2, Acili Ronke 0.

Skupina B
 Cormons - Naš prapor 0:3 (8:15, 12:15, 12:15)

NAS PRAPOR: Juretic, Sosol, Korsic, Boskin, Paulin, Miklus, Leghissa, Gulin, Bavcar.

Po blestem nastopu proti vodilnemu San Luigi su so se igralci Nasega praporja brz omogli in z dobro igro v gosteh prepricljivo odpravili solidnega nasprotnika. Za ekipo Nasega praporja je pot v play off vse bolj položna, vsekakor pa je treba reci, da bi lahko fantje igrali se bolje, ce bi imeli na razpolago vsaj se en termin za treninge. Tako pa trenirajo samo dvakrat na teden, vsak drugi teden pa en trening odpade na račun domaćega prvenstvenega nastopa.

OSTALI IZIDI 9. KOLA: Fossalon - Corridoni 0:3, San Luigi - Torriana 3:0, Turriaco prost.

VRSTNI RED: San Luigi Banca Agricola 16, Nas prapor 12, Lib. Turriaco in Corridoni 8, Cormons 6, Torriana 2, Fossalon 0.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Corridoni - Olympia

3:1 (15:7, 15:10, 13:15, 15:12)

OLYMPIA: Bratina, A. in K. Corsi, Bulfoni, Princ, Jussa, Brajnik, Lutman.

V Foljanu so dekleta Olympie doživela nekoliko nepričakovan poraz proti ekipi, ki je imela pred tekmo na lestvici štiri točke manj, Corridoni je v prvih dveh nizih z umirjeno in preudarno igro precej prepričljivo nadigral Goricanke, ki se mu nikakor niso moge upirati enakovredno. Dekleta Olympie so se v tretjem setu zdrnila. Niz so sicer osvojile tesno, a bile so stalno v vodstvu, predvsem po zaslugi močnega napada. Tudi četrti niz se je odvijal v znamenju boljše igre Olympie vse do rezultata 12:9, ko pa je prišlo do preobrata. Na razplet so zal vplivale tudi odločitve sodnice, ki je vzmernila vrste gostinj.

Zgovorno je, da se je tekma končala s kazensko točko po rdečem kartonu za trenerko Olympie Kristančičevo. Skratka, od močnega 13:14 na 12:15...

OSTALI IZIDI 6. KOLA: Cormons - Lib. Gorizia 0:3, Farra - Villesse 3:0, Pieris - Acili Ronke 1:3, Azzurra - Morarese 3:1.

VRSTNI RED: Lib. Gorizia 12, Acili 10, Olympia 8, Corridoni in Farra 6, Morarese, Cormons in Villesse 4, Azzurra 2.

2. ŽENSKA DIVIZIJA
 San Luigi - Dom Imsa 3:2 (7:15, 15:10, 15:6, 5:15, 15:8)

DOM IMSA: Lovisutti, Cernic, Miklus, Zavadal, Kocina, Lovisoni, Tomsic, Jakin, Sosol, Devetak.

V krstnem nastopu je mlada Domova ekipa doživela poraz, ki bi se mu bila lahko izognila, ce bi v izgubljenih nizih zaigrala nekoliko bolj pazljivo. Treba je vsekakor reci, da je ekipa dokaj neuigrana, saj zanjo igrajo poleg »deklic«, tudi nekatere mladinke Posojilnice Sovodnje. Bolj izkušene Goricanke so negotovosti v Domovih vrstah spretno izkoristile, posebno v tie breaku. Sicer pa nastopa Dom Imsa v tem prvenstvu predvsem zato, da bi se igralke kalile v nekoliko bolj zahtevni konkurenci.

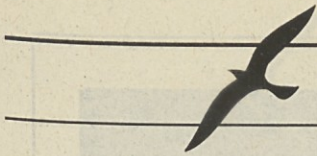
Torriana - Soca Gostilna Devetak: 3:0 (15:5, 15:9, 15:11)

SOCA: V. in M. Cernic, K. in V. Devetak, V. Florenin, S. Pellegrin, R. Pinello, M. Tuniz.

Socanke so v tekmi 2. kola začele zmedeno. Nasprotnice so vodile 7:0 in samo po nekaj menjavah so si socanke opomogle. V drugem setu so bolj začele in predvsem tolkacica Roberta Pinello je izvedla nekaj zelo dobrih napadov. Toda, kot v 1. setu, so socanke nekoliko popustile in tako so bolj izkušene igralke iz Gradisca osvojile set. V 3. nizu je bila tekma z izenačenimi v ko so nase vodile 11:8, je nekaj hudih napak sodnika spremenilo izid tekme. Vsekakor so nase dobro igrale. (S.P.)

OSTALA IZIDA 1. KOLA: Intrepida - Grado 0:3, Staranzano - Torriana 3:1.

VRSTNI RED: Grado, Staranzano, San Luigi, Torriana in Soca Gostilna Devetak 2, Dom Imsa, Intrepida in Lib. Cormons 0. (Soca in Torriana imata tekmo vec)



'93 Alpine World Ski Championships
MORIOKA-SHIZUKUISI

IZ MORIOKE ANDREI DEKLEVA

MORIOKA-SIZUKUISI - Na praznični dan, Japonci so včeraj namreč praznovali rojstvo sodobne Japonske, se je na obeh tekmah v smuku zbralo za to prvenstvo rekordno število gledalcev, ki so se po ogledu smuka za moske preselili ob progo, na kateri so tekmovala dekleta. Priveditelji, ki jim prav vsega ni treba verjeti, so jih nasteli kar 48.500, kar bi bil ze kar rekorden obisk smučarskega tekmovanja sploh. A tudi če si je tekme v za tukajšnje razmere lepem vremenu ogledalo 10- ali 20-tisoč manj gledalcev, kot navajajo uradni viri, četrtki ni bil le japonski državni, temveč tudi svetovni smučarski praznik. To so občutili tudi tekmovalci in tekmovalke, tudi tisti z najvišjimi startnimi številkami, ki jih je množica spremljala s pravim trusem. Po tekmovalcu se nikamor niso mogli premakniti, ne da bi jim pod nos molili papir in pisalo, ker pa večini smučarsko slabo podkovanega gledalstva očitno ni bilo povsem jasno, kdo je tekmoval ali celo kdo je zmagal, so morali dati avtograme prav vsi neajponci, ki so imeli pri sebi smuci ali kaksen drug kos smučarske opreme.

Sele ob pogledu na japonske solarcke, ki so navdušeno mahali z zastavicami in stegovali vratove, da bi imeli od ogleda prvenstva čim več, so se smučarski romarji z vsega sveta zavredli, kako enkratno bi bilo svetovno prvenstvo v alpskem smučanju na severu otoka Honsu, če ga ne bi pokvarilo vreme.

Smuk za ženske z gore Kotakura je bil se dramatičnejši od sosednjega moskega. Ceprav se tekmovalkam progla ni zdela tako problematično lahka kot fantom njihova, je bilo na damski dirki se veliko več tekmovalk, ki so se na vrh prebile z visokimi številkami. Tu torej izgovor za medle predstave favoritinj torej ne more biti prelahka progla, na kateri bi bilo več odvisno od sreče kot od smučarskega znanja.

Dirka za kolajne se je prav začela sele po nastopu prve petnajsterice. Do takrat je vodila Avstrijka Anja Haas pred Nemkama Seizingerjevo in Vogtovo, zlato v kombinaciji. Smučakici z one strani Tihega oceana, olimpijska prvakinja, Ka-

nadcanka Kerrin Lee-Gartner, in zmagovalka kombinacijskega smuka, Amerikanka Picabo Street, sta se od odličij ze poslovili.

Takrat je presenetila Kanadanka Kate Pace s številko 17. Smučakica in supervesleslomistka, ki bo jutri praznovala svoj 24. rojstni dan, je bila najhitrejša na vseh vmesnih casih in tudi v cilju. Za tekmovalko, ki je na svetovnem prvenstvu prvič nastopila v specialnem smuku, v Saalbachu je namreč prišla le z ekipo za kombinacijo, v svetovnem pokalu pa je ze isti mesec, februarja 1991, dosegla svoj dose-daj največji uspeh, 4. mesto v smuku v Furanu, je bil to presenetljiv uspeh. Nase je resda opozorila 19. decembra, ko je bila v smuku v Lake Louisu odlična peta, a med nastevanjem favoritinj se nanjo ni spomnil prav nihče. Ceprav je bila v ospredju tudi na tukajšnjih treningih, druga celo včeraj pred tekmo, vendar se ni mogla otresti slabega slovesa, da se ji nato dirke rade spridijo. Poleg tekme jo pesti se zlom roke, ki jo spominja na padec pred tremi tedni v Hausu. Zlato si je prismočala z imobilizirano roko, s katero palice sploh ni mogla prijeti, temveč so ji jo nekako pritrdili. »Kar se tiče moje roke, mi je pre-stavljanje tekme in vsak dan celjenja kosti prislo prav. Natrenirala sem tudi startni odziv z eno samo roko. Za vse poskodb, ki sem jih imela do sedaj, je današnje zmago-slavje najboljša poplaci-lo«, je povedala presrečna nova svetovna prvakinja v smuku.

Le tri minute pozneje je bila v cilju tekmovalka z drugim najboljšim casom, 21-letna Norvezanka Astrid Loedemmel. Eni lepotic alpskega smučanja so srebro privosčili zlasti njeni moski navijači. Pujski kurenti, ki so prišli na Japonsko vzpodbujati slovenske smučarje in smučarke, so si včeraj vzeli prost dan in se sprehodili po ulicah Morioke. So mar pozabili, da ima Slovenija tudi med smučakici zelezo v ognju? Mojca Suhadolc, 18-letna Vrhnicanka, je po poskodb stiri leta starejše Mari-borcanke Andreje Potisk najboljše slovenska



USPESNO BLAZI BOLECINE



z vitamini

ŽENSKI SMUK / SVETOVNI NASLOV POVSEM NEPRIČAKOVANO V KANADO

Slavje Paceove

Prava tekma se je začela šele, ko je »elitna« petnajsterica bila že na cilju - Majhen zaostanek Suhadolčeve, ki pa ni zadovoljna



Številka 17 je tokrat prinesla srečo kanadčanki Paceovi (telefoto AP)

smučakica in tudi v konkurenci svetovnega prvenstva vredna pozornosti.

»Prva zaba Slovenije«, kot se pri fantih imenuje Mitja Kunc, je bila Mojca Suhadolc tudi na trenin-gih kombinacijskega smuka, na tekmi pa potem zaradi odstopa v kombinacijskem slalomu ni nastopila.

In s številko 28 Mojca ni zatajila. Za Ka-

nadcanko je zaostala le sekundo in 63 stotink, kar bi v kaksni drugi tekmi lahko pomenilo tudi deseterico, tukaj, kjer so bile razlike med tekmovalkami zelo majhne, pa je bila na koncu dvaindvajseta. V primerjavi z najboljšim dosežkom slovenskih deklet v smuku na svetovnih prvenstvih, 13. mesto Andreje Potisk v Saalbachu, res nič posebnega. Na to, da je

Mojca svojo nalogo opravila dobro, opozarja majhen zaostanek ter kar nekaj smučarskih prvokategornic, ki jih je pustila za seboj - Heidi Zurbrigen, Barbara Sadleder, Krista Schnidinger, Carole Merle in Regina Häusel. A Mojca vseeno ni bila zadovoljna: »Ne vem, kaj so na progi počele sicer odlične smučakice, ki so se uvrstile slabše kot jaz. Sama vem, da bi lahko

smučala se dosti bolje in s svojim dosežkom ne morem biti zadovoljna. Naredila sem nekaj manjših napak in eno večjo, ko sem hotela v nizki preži presmucati vdolbino na progi, a sem izgubila ravnotežje in smer. Verjetno bom se naprej redno nastopala v smukih svetovnega pokala, saj bom le tako lahko smučala hitreje in bolj zanesljivo.«

Bolj zadovoljen je bil vodja ženske reprezentance Jaro Kalan: »Z mestom Mojca morda res ne more biti zadovoljna. A če bi bila na nekaterih delih proge malce bolj natančna, bi bila lahko hitrejša za pol sekunde, kolikor jo loči od deseterice. Zato je njen dosežek vsekakor vreden pohvale, za smuk, ki je naša sibka disciplina, pa je uspeh tudi uvrstitev. Mojca je se mlada tekmovalka in lahko postane se dobra smučakica.«

REZULTATI: 1. Pace (Kan) 1:27, 38; 2. Loedemmel (Nor) 1:27, 66; 3. Haas (Avt) 1:27, 84; 4. Seizinger (Nem) 1:27, 89; 5. Vogt (Nem) 1:28, 13; 6. Stangassinger (Nem) 1:28, 16; 7. Perez (Ita) 1:28, 24; 8. Montillet (Fra) 1:28, 30; 9. Lee-Gartner (Kan) 1:28, 41; 10. Street (ZDA) 1:28, 42; 22. Suhadolc (Slo) 1:29, 01.

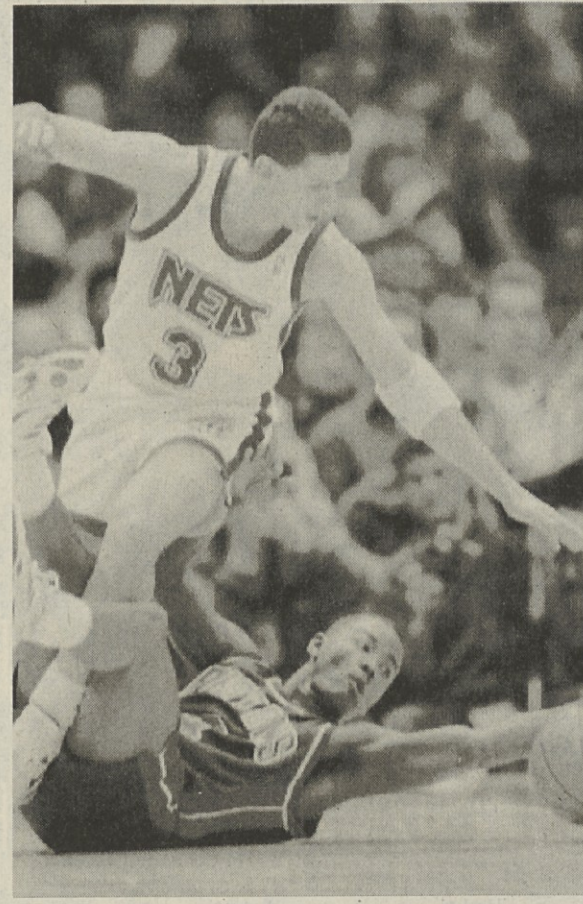
NA ALL STAR GAME IZ EVROPE LE SCHREMPF

Dražen Petrović izpadel »iz igre«

NEW YORK - Zgodilo se je tisto, kar si je le malokateri poznavalec kosarke in NBA pred kaksnim letom komajda lahko zamislil: letosnje tradicionalno zbiranje vseh zvezd ameriške kosarke bo minilo brez enega samega igralca iz dveh najbolj slavnih klubov Amerike, iz Boston Celticsov in LA Lakersov, prvič pa se bo med 26 superzvezdami pojavil tudi Evropejec.

Casi se tudi v ameriški kosarki hitro spreminjajo z magično sposobnostjo, da se tako rekoc v hipu zapolni praznina, nastala po odhodu dveh velikih igralcev, katerih virtuozna umetnost pod kosi je leta in leta zagotavljala, da bo ta igra pravi spektakel. Res, prvič v desetih letih se bo zgodilo, da v sozvezdju vseh zvezd ne bosta nastopila Magic Johnson in Larry Bird. Vendar bo 21. februar pomenil začetek v velikih igrah za novo legendo, za igralca, ki bo nedvomno dominiral v najmočnejši ligi sveta - po vsej verjetnosti bo to novinec v ligi Shaquille O'Neal, ki bi kmalu utegnil sijati kot najboljši med najboljšimi - Michael Jordan.

Letosnji festival lige NBA v Salt Lake Cityju bo za nekdanjega igralca nemškega šampiona Le-verkusna, danes pa Indiana Pacersov, poseben praznik. Detlefu Schrempfu bo namreč pripadla cast, da bo postal prvi Evropejec, ki bo igral na »all-star« tekmi, ceprav mnogi tukajšnji strokovnjaki za kosarko, novinarji, zlasti pa navijači New Jersey Netsov



Zaradi zakulisnih iger Petrovića ne bo na All Star Game

menijo, da bi na to mesto moral priti Dražen Petrović, deveti na listi strelce NBA in najuspešnejši metalec »trojk«. Petroviću je »nesrečen splet okoliščin«, kar pomeni v prevodu zakulisnost izbire, evropofobija in se vedno prepričanje, da lahko le v Ameriki vzgojijo »pravega« igralca (vedeti je treba, da je tudi »all-star« Nemec Detlef proizvod ameriške študentske kosarke), onemogočil nastop na tem spektaklu. Po vseh kriterijih za zunanjenega igralca bi Petrović namreč moral nastopiti na reviji najboljših.

ŠPORT

Petek, 12. februarja 1993

19

MOŠKI SMUK / POLOM FAVORITOV

Lehmann ugnal vso konkurenco

Švicar preprečil novo norveško zmago

MORIOKA-SI-ZUKUISI - Najsi bo progla lahka ali težka - na njej zmagal najboljši. Taksen je bil glavni argument v bran ne pretežke smučarske proge z gore Takakura. Z njim pa se očitno ni strinjal Marc Girardelli, ki v včerajšnjem smuku ni nastopil. Zaradi tega si nihče ni pretirano belil glave, tekma je bila tudi brez njega zelo razburljiva. Morda prav zaradi proge, na kateri so stele drugačne spretnosti kot na klasičnih evropskih.

Da so po prvi petnajsterici vodili Norvežan Atle Skaardal, American A.J. Kitt in Francoz Luc Alphand, zmagovalec tukajšnjega kombinacijskega smuka, ni bilo posebno presenečenje. Pac pa je presenetil poraz švicarske trojice, ki je grozeče startala s številkami 13, 14 in 15. William Besse, Daniel Mahrer in Franz Heinzer, vsi letos ze na najvišji stopnici v svetovnem pokalu so bili za kolajne hudo prepocasnji.

Po njihovih nastopih si preudarni viking Skaardal, trenutno vodil, ni oddahnil. Videti je bilo, da natanke ve, na cigav dosežek mora pocakati, predno se začne veseliti zmage. In prav je imel, z gore je kot vihar pridrvel zadnji svi-



Urs Lehmann med včerajšnjo vožnjo (Telefoto AP)

carski tekmovalac s startne liste, številka 20 Urs Lehmann, 23-letni študent prava, najhitrejši ze na treningu dan po-prej, je bil od Norvežana hitrejši kar za 6 desetink.

Pred včerajšnjim zmago-slavjem je mladenic iz Zürichla letos ze dosegel dve lepi uvrstitvi, na prvem smuku za svetovni pokal decembra v Val Gardeni je bil četrti, na drugem pa sedmi. »Ze po treningih sem vedel, da smučam hitro, imel pa sem tudi zelo hitre smuci. Mislim, da je bila tudi progla pri številki 20 hitrejša kot prej. Trudil

sem se, da me prelaganje smuka ni vrglo iz tira.« je povedal novi svetovni prvak.

REZULTATI: 1. Lehmann (Svi) 1:32, 06; 2. Skaardal (Nor) 1:32, 66; 3. Kitt (ZDA) 1:32, 98; 4. Alphand (Fra) 1:32, 99; 5. Moe (ZDA) 1:33, 09; 6. Rey (Fra) 1:33, 20; 7. Mullen (Kan) 1:33, 30; 8. Ortlieb (Avt) 1:33, 41; 9. Plö (Fra) 1:33, 43; 10. Heinzer (Svi) 1:33, 51; 11. Socher (Kan) 1:33, 64; 12. Trinkl (Avt) 1:33, 68; 13. Ghedina (Ita) 1:33, 82; 14. Assinger (Avt) 1:33, 85; 15. Krauss (Nem) 1:33, 88;

NOVICE

Tudi v pokalu Milan nepremagljiv

MILAN - Nenasitni Milan melje svoje nasprotnike tudi v tekmovalcu za italijanski pokal. V povratni četrtfinalni tekmi je osmesil mestnega rivala Interja in zmagal s 3:0. Vsi goli so padli ze v prvem polcasu, dva je dosegel Papin, enega pa Gullit, Milanova zmaga pa bi bila lahko se bolj izdatna. IZIDI: Inter - Milan 0:3 prva tekma (0:0), Napoli - Roma 0:2 (0:0), Torino - Lazio 3:2 (2:2), Parma - Juventus 1:1 (1:2).

POLFINALNA PARA: Milan - Roma in Torino - Juventus.

Nov svetovni rekord Finca Sievinena

MALMÖ - Osemnajstletni Finec je postavil svoj šesti svetovni rekord na kratkih progah. Novi rekord na 200 metrov mesano je sedaj 1:55, 59, kar je njegov tretji rekord v starih dneih. Rezultati: 50 m prosto: 1. Sej (Est) 22.64; 50 m hrbtno: 1. Hegmegi 25.97 (Sve); 100 m delfin: 1. Loader 53.26 (NZ); 100 m prsno: 1. Suominen (Fin) 1:00, 78; 200 m prosto: 1. Holmertz (Sve) 1:45, 38; 200 m hrbtno: 1. Selkov (SND) 1:54, 60; 1000 m prosto: 1. Sadovi (SND) 9:53, 17, 4. Majcen 10.02, 56 (državni rekord). Ženske: 50 m delfin: 1. Karlsson (Sve) 27.72; 50 m prsno: 1. Riley (Avstra) 32.28, 100 m mesano: 1. Karlsson (Sve) 1:01, 72; 100 m prosto: 1. O'Neil (Avstra) 55:04; 100 m hrbtno: 1. Kojkawa (Jap) 1:01, 49; 200 m prsno: 1. Peczak (Pol) 2:28, 05; 200 m delfin: 1. O'Neil (Avstra) 2:09, 05.

»Indijanski bojvnik« so razsipni

NEW YORK - Lanskoletni prvaki v nacionalni baseballski ligi, Atlanta Braves, so podaljšali profesionalno pogodbo s svojim »pitcherjem« Johnom Smoltzen. Za naslednje štiri sezone naj bi dobil kar 16 milijonov dolarjev. Mostvo iz Atlante je tako za svoje najboljše igralce porabil že 64, 5 milijona dolarjev, med njimi za Grega Madduxa 28 in Toma Glavina 20, 5 milijona dolarjev.

Veteranka Martina zmaguje

CHICAGO - Martina Navratilova je brez težav zmagala v osmini finala turnirja Virginia Slims v Chicagu. Bila je boljša od Fairbank-Nidefferjeve s 6:4, 6:4 in se tako uvrstila v četrtfinale. Nagradni sklad turnirja je 375.000 dolarjev. Rezultati osmine finala: Majoli (Hrv) - Whitlinger (ZDA) 7:6 (7:3), 7:5; Schultz (Niz) - Harvey-Wild (ZDA) 6:1, 6:2; K. Malejeva (Bol) - Werdel (ZDA) 6:0, 6:1; Navratilova (ZDA) - Fairbank-Nideffer (ZDA) 6:4, 6:4. (Reuter)

Uganke z nastopom Ayrtona Senna

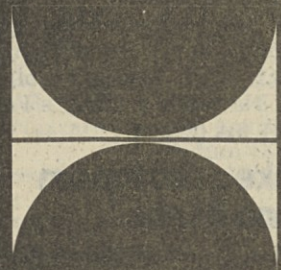
SAO PAULO - Brazilski avtomobilski as Ayrton Senna je včeraj objavil, da ga je McLaren vpisal med voznike, ki bodo zas to avtomobilsko hiso vozili v letosnjem prvenstvu formule 1. Senna pravi, da ni res, da bi bila prijavljena le Michael Andretti in Mika Hakkinen, res pa je tudi to, da na dirkah lahko nastopita le dva voznika.

VAŠ STIK S SVETOM TISKA



GRAFICENTER

DISTRIBUCIJA MEDNARODNEGA TISKA PO EVROPI
NAROČNINE NA MEDNARODNE DNEVNIKE, REVIJE, KNJIGE



ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA
DISTRIEST

NAROČILA SPREJEMAMO TUDI
PO TELEFONU IN FAKSU

TRST
TEL. 040/7796666
FAKS 040/7796402

SEŽANA
TEL. 067/73373
FAKS 067/31202



Gledališča

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 21.00 (Ovalna dvorana) G. Strniša-D. Zlatar; Frey; Zabe.

JUTRI: ob 21. uri (Ovalna dvorana) G. Strniša-D. Zlatar Frey; Zabe. Cena vstopnice 1000 SIT.

Ob 20. uri in 14. 2. ob 18.uri G.Tabori: Natanova smrt. Gostuje Bavarsko državno gledališče iz Münchna. Predstava bo simultano prevajana. Vstopnina je 500 SIT, dijaki študentje in upokojenici 250 SIT. Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG LJUBLJANA

DANES: ob 19.30 Schnitzler: Anatol. Abonma Petek in izven (konto).

Ob 20. uri (Mala drama) Allen: Zaigraj se enkrat, Sam. Razprodano.

JUTRI: ob 19.30 Schnitzler: Anatol. abonma sobota in izven (konto).

Informacije in rezervacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter od 18. ure do začetka predstave na tel. 061/221-511.

OPERA IN BALET

JUTRI: ob 19. uri J. Offenbach: Hofmanove pripovedke, nadomestna predstava za odpadlo predstavo 22. decembra 1992.

V PRIHODNIH DNEH: 17. t. m. ob 19. uri J. Offenbach: Hofmanove pripovedke.

15.t.m. ob 15. uri Golob: Krpanova kobila (mladinska).

16. in 18. t. m. ob 19.00 uri G.Verdi: Don Carlos.

19.t.m. ob 19.00, 20. t. m. ob 19. uri in 22.t.m. ob 15. uri Strauss: Netopir.

26. t. m. ob 19. uri Bizet-Scedrin: Carmen, balet - premiera; Bartok: Cudezni mandarin (obnovljena predstava)

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

DANES: ob 11. uri E. Flisar: Kaj pa Leonardo? (zaključena za sole).

Ob 19.30 E.Flisar: Kaj pa Leonardo? (izven in konto). Avtor te uspele tragikomedije, pisatelj Evald Flisar, je letošnji nagrajenec Presernovega sklada.

JUTRI: ob 19.30 E.Kishon: Bil je skranjec (izven in konto).

V PRIHODNIH DNEH: 14. t. m. ob 18. uri gostovanje uspešega musicala Milana Dekleve Mi se ne damo v izvedbi Presernovega gledališča iz Kranja.

Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

SLOVENKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 A.A. Rozman: Tartif. Za izven. JUTRI: ob 19. uri Achternbusch: Sun. Za izven.

Prodaja in rezervacija vstopnic v Galeriji SMG na Trgu francoske revolucije, med 10. in 12. uro ter med 15.30 in 17.30 uro, na dan predstave pa tudi uro pred predstavo pri blagajni SMG.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

DANES:ob 19.30 ur J.Petani: Zmagoslav Sloven, diktator de luxe.

JUTRI: ob 19.30 ur Levstik- Jovanovic- Partljic: Martin Krpan.

V PRIHODNIH DNEH: 14. t. m. ob 16. uri Levstik-Jovanovic-Partljic: Martin Krpan.

Prodaja vstopnic dva dni pred dnevom predstave od 17. do 19. ure, na dan predstave pa dve uri pred predstavo. Rezervacije po telefonu 061/312-860.

MARIBOR

SNG DRAMA

DANES: ob 21. uri (Mali oder) Wladimirjev večer - nastop mariborskih magov (za abonente in izven).

JUTRI: ob 21. uri (Mali oder) Wladimirjev večer - nastop mariborskih magov (za abonente in izven).

Ob 20. uri Buchner: Vojske (za red Rdeci).

V PRIHODNIH DNEH: 14. t. m. ob 21.uri (Mali oder) Wladimirjev večer - nastop mariborskih magov (za abonente in izven). Nastopajo legendarni, mariborski magi Vladimir Mikek, Franc Župan in Danijel Gorjup.

14. t. m. ob 20. uri Buchner: Vojske (za red Rdeci). Informacije na tel. 062/211-461.

MINORITSKA CERKEV

V PRIHODNIH DNEH: 17., 18., 24. in 25. t. m. Frey: Dogodek v mestu Gogi. Predstava dne 25. t. m. je odkupljena.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 12. uri Frayn: Hrup za odrom. Gostovanje MG Ljubljanskega. Predstava je zaključena.

Ob 19.30 Frayn: Hrup za odrom. V izvedbi MGL. Razprodano.

JUTRI: ob 19.30 Molière: Svatba po sili. Gostuje Drama SNG Ljubljana. Razprodano. Informacije na tel. 063/25-332.

ILIRSKA BISTRICA

JUTRI: ob 19.30 uri gostovanje PDG Nova Gorica s predstavo R. Vitranc: Volkodlak. Predstava sodi v okvir XVI. meseca kulture v Ilirski Bistrici.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 20.30 premiera - T. Wilder - Nase mesto (abonma red A). Režija Adrijan Rustja. Igrajo: A. Rustja, V. Jurc, S. Colja, M. Caharija, L. Kozlovic, A. Sveti, M. Blagovic, F. Korosec, L. Pockaj, A. Petje, G. Lesnjak, B. Bratuz, A. Milic, T. Gogala, L. Bogatec, A. Rupil in drugi.

Ponovitvi jutri, 13. t. m., ob 20.30 za abonma red B in v nedeljo, 14. t. m., ob 16. uri za abonma red C.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

DANES: ob 20.30 (red prosti) bo skupina Teatro d'Arte predstavila B. Brechtovo delo Madre coraggio. Igra Piera Degli Esposti, režija Antonio Calenda. V abonmaju odrezek st. 7. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in pri blagajni gledališča Rossetti. Ponovitve jutri, ob 20.30 (red II. sobota).

DVORANA TRIPCOVICH

JUTRI: ob 17. uri (red S) ponovitev Poulenkov »Le Voix Humaine« in Mascagnijeve »Cavalleria rusticana«. Dirigent Nikša Barez. Predprodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripicovich. Urnik blagaine: od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto. Ponovitve v nedeljo, ob 16. uri (red D).

GLEDALIŠČE CRISTALLO

V PRIHODNIH DNEH: ob 20. do 28. t. m. Peter Turriani - Tango viennese v izvedbi gledališke skupine La Contrada. Režija Francesco Macedonio. Nastopajo Ariella Reggio in Coci Ponzonei.

GLEDALIŠČE MIELA

JUTRI: ob 21. uri predstava Antonia Albaseneja »Uomov«. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

VIDEM

GLEDALIŠČE LUIGI BON (Colugna)

DANES: ob 21. uri H. von Kleist: Kohlhaas. V glavni vlogi nastopa Marco Baliani. Predstave bodo trajale 14. 14. t. m.

CEDA

GLEDALIŠČE RISTORI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 22. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Comunità teatrale italiana z delom I. Horowitza Care conoscenza e cattive memorie. Režija Giancarlo Sepe. Nastopata Aroldo Tieri in Giuliana Lojodice.

PORDENON

AUDITORIUM CONCORDIA

DANES: ob 20.45 recital Pasolinijevih poezij »Una disperata vitalità«. Nastopa Laura Betti.

Glasba

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 20. uri (Gallusova dvorana) koncert simfonikov RTV Slovenije-zeleni abonma. Dirigent Philippe Bender, Francija; solistka Stefania Mormone, klavir, Italija; Sergej Krilov, violina; Jurij Reja, tenor; Neven Belamarić, bas; sodeluje zbor. Vstopnice 300, 400, 500 SIT.

Ob 21.30 uri (Klub CD). Wanton Reed -jazz. Vstopnina je 600 SIT.

Informacije na tel. 061/222-815.

FESTIVAL LJUBLJANA - CERKEV SV.JAKOBA

DANES: ob 19. uri bo koncert ansambla Gradiva s programom Scarlattijevih skladb. Solista: Brigitte Belamy, sopran in Alain Zapffel, kontra tenor. Vstopnina ni.

KLUB K4

V PRIHODNIH DNEH: 16. t. m. ob 21. uri koncert Tomoza Pengova, promocija novega CD Rimska cesta. 18. t. m. ob 22. uri Oldies Goldies noč s gosti Moonlight Cats. Informacije na tel. 061/113-282.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V PRIHODNIH DNEH: 15.t.m. koncert - Thomas Cristian, violina, Magdalena Kumpf, violina in Emma Schmidt, klavir.

17.t.m. ob 19.30 koncert Komernega orkestra Stuttgart. Program: Bach, Mozart, Schubert. V organizaciji CD. Vstopnina je 500 in 300 SIT.

CELJE

KULTURNI DOM TRNOVLJE

DANES: ob 18. uri tradicionalni koncert popularnih melodij Pihalnega okresta Storski železarji. Dirigent prof. Franc Županc. Informacije Zveza kulturnih organizacij Celje, tel. 063/32-313.

KLUB

JUTRI: koncert Braco Doblekar kvarteta.

VELENJE

MLADINSKI KLUB

DANES: ob 21.30 bo nastopila ljubljanska jazz ambientalna skupina kapela La Chateliere.

NOVA GORICA

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 15. t. m., ob 20.15 izvenabonjanski koncert violinista Stefana Milenkovića. Na programu Bach, Schubert, Debussy, Paganini, de Serasate.

NAPOVEDUJEMO: v ponedeljek, 22. t. m., G. Rosini: Mala slavnostna masa, ob 200-letnici skladateljevega rojstva. Glasbeni abonma in izven.

AJDOVŠČINA

DVOREC ZEMONO

JUTRI: ob 20. uri abonmajski koncert Stefana Milenkovića z violino. informacije Zveza kulturnih organizacij Ajdovščina.

MKNZ

DANES: ob 23. uri bo gostovala etno-folk skupina Furchup iz Furlanije. Tel. 067/81-326.

LITJA

GRAD BOGENŠPERK

V PRIHODNIH DNEH: 22. t. m. bo nastopila ljubljanska ambientalna skupina Kapela La Chateliere.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

V NASLEDNIH DNEH: v četrtek, 18. t. m., ob 20.30 abonmajski koncert Glasbene maticе - Sodobni dežalni skladatelji in pihalni trio. Nastopajo: Giorgio Marcossi (flavta), Lino Urdan (klarinet), Vojko Cesar (fagot).Program obsega Valdivieje, Sofianopoluve, Coralove, Merkujeve, Niederjeje, Bilucageve, Dominutijeve in Zenettovicheve skladbe.

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom koncerta v gledališču Miela.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 15. t. m., ob 20.30 koncert Trzaskage koncertnega društva. Nastopil bo Shanghai Quartet.

SPORTNA PALACA PRI CARBOLI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 15. t. m., ob 21. uri celovečerni koncert italijanske rock skupine Litfiba z naslovom »Terremoto tour«.

GORICA

KULTURNI DOM

DANES: ob 20. uri abonmajski koncert Glasbene maticе. Nastopil bo duo Beatrice Zonta in Vesna Zuppin. Na programu Clementi, Schumann, Kogoj, Martinu, Lutoslawski in Gelmetti.

GLEDALIŠČE VERDI

DANES: ob 20.30 koncert Zdruzenja Lipizer. Nastopil bo Andrea Lucchesini (Klaur).

Razne prireditve

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 19. uri (Kosovelova dvorana) potopisno predavanje alpinistične odprave SCT: Himalaja. Vstopnice 250 SIT.

Informacije na tel. 061/222-815.

KLUB K4

V PRIHODNIH DNEH: 14. t. m. ob 22. uri Roza valentinovo. Nastop Elene, druge dame transvestitske scene in gostov.

15. t. m. ob 21. uri predstavitev Qi Gong metode Wang Ai Ping. Vodi Rudi Klaric.

Informacije na tel. 061/113-282.

CELJE

NARODNI DOM

DANES: ob 20. uri elitni ples kluba Plesni val.

DVORANA PLESNEGA FORUMA

V PRIHODNIH DNEH: od 15. do 20.t.m. teden Plesnega foruma Celje ob kulturnem prazniku. Predstavitev plesnih projektov zadnjih vseh sezon.

DOBRNA

HOTEL DOBRNA

JUTRI: ob 20. uri zabavno-kulturni večer Valentino.

VELENJE

DOM KULTURE

JUTRI: ob 19. uri Havaji, otoki večnega poletja.

Predavanje Marjana Marinska, spremljano s havajsko glasbo, nastopom plesne skupine in koktajlom.

KRŠKO

KULTURNI DOM

JUTRI: ob 16. in 19. uri Plesna revija za pokal Slovenije v akrobatskem rock and rollu.

MURSKA SOBOTA

MALA GALERIJA SOBOSKEGA GRADU

DANES: ob 18. uri bo Literarni večer z Brankom Somnom, predstavljena bo njegova knjiga To ni Amerika.

GRAJSKA GLEDALIŠKA DVORANA

JUTRI: ob 19. uri bodo nastopile kulturno-umetniške skupine iz Porabja na Madžarskem

PTUJ

ULICE IN TRGI

V PRIHODNIH DNEH: od 15. do 19.t.m. vsak dan ob 18. uri nastop skupin.

23.t.m. otroški in mladinski karneval.

MESTNI TRG

V PRIHODNIH DNEH: 20.t.m. ob 10. uri nastop pustnih skupin, sodelujejo Folklorna skupina Bolnica in kurenti iz Ptuja.

GLAVNA TRZNICA

V PRIHODNIH DNEH: 21.t.m. ob 10.uri nastop gostujočih pustnih skupin.

21.t.m. ob 14. uri začetek povorke po ulicah starega mestnega jedra

MARKOVCI

V PRIHODNIH DNEH: 21.t.m. ob 12.30 zbor pustnih mask iz vasi in okolice. Vstopnina za osrednjo povorko bo 200 SIT, za otroke 100 SIT.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

V organizaciji Zadruga Bonaventura bodo predvajali film v izvirniku posvečen velikemu režiserju Petru Brooku, današnjemu direktorju Mednarodnega centra za gledališke raziskave v Parizu. Vstop prost.

V PRIHODNIH DNEH: 16. t. m., ob 18.00 in 20.00 »King Lear«. Igrajo Paul Scofield, Cyril Cusack in Patrick Magee.

SALA STURZO

Ul. Sturzo 2

DANES: ob 21. uri«Laada» (Burkina Faso 1991).

V PRIHODNIH DNEH: od 12. februarja do 12. marca, se bodo v gledališču Rossetti vrsila srečanja z gledališkimi umetniki z naslovom »Il mestiere dell'attore«.

DANES: ob 18. uri srečanje z igralro Piero Degli Esposti, ki nastopa v igri Madre coraggio.

Za najmlajše

Slovenija

LJUBLJANA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 17. uri (Lutkoteka) Jan Malik: Zogica Marogica. Predstava je razprodana.

JUTRI: ob 11. in 17. uri Kubatova-Loboda: Oh, te princeze. Za izven.

Ob 17.30 uri (Kulturnica, Zidovska steza 1) Jan Zakonjšek: Hudic in pastir (za izven). Vstopnice so na voljo uro pred predstavo v Kulturnici.

V PRIHODNIH DNEH: 14. t. m. ob 11. uri Capek: Kuzek in muca, za izven. Gostuje lutkovna skupina Uze.

Informacije ob sredah, četrkih in petkih od 11. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/314-962.

OPERA IN BALET

DANES: ob 11. in 13. uri Cipci: Sneguljica. Informacije vsak dan med 11. in 13. ter 17. in 19. uro na tel. 061/331-950.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

V PRIHODNIH DNEH: 14. t.m. ob 18. uri M.Dekleva: Mi se ne damo, musical v izvedbi Presernovega gledališča iz Kranja. Vstopnice za predstavo so v prodaji v PIC MGL vsak dan od 10. do 12. ure in uro pred predstavo. Telefon 061/210-852.

KD SPANSKI BORCI

JUTRI: ob 16. uri Sobotno popoldne za otroke: Predavanje o coprnjih. Predaval bo coprnik Miro Canak. Informacije na tel. 061/448-920.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 14.t.m. ob 11. uri D.Ceh:Peplka. Predtva je primerna za otroke od 5. leta naprej. Cena vstopnice 100 SIT. Informacije od 10. do 12. ure na tel. 062/26-748.

RUM KUKLU V RUSAH

V PRIHODNIH DNEH: 14.t.m. ob 10. in 11. uri J.Kolaric: O pajku, goski in slonu Balonu, gostovanje LG Maribor.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

JUTRI: ob 16. uri gostovanje KD Spanski borci iz Ljubljane s predstavo Andersen-Lainsček: Snežna kraljica.

NOVA GORICA

KULTURNI DOM

DANES: ob 17. uri (abonma Lipov list in Veliki polzek) H. C. Andersen: Dalec od dvorca, gostovanje Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja.

JUTRI: ob 9.30 in 11. uri H. C. Andersen: Dalec od dvorca.

Informacije na tel. 065/25-326.

KOPER

GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 10. uri Crviva zgodba. V izvedbi luktovne skupine U.S. Informacije na tel. 066/21-027.

Med Idrijco in Bačo

Šentviška planota ponuja občutenje drugačne resničnosti na prehodu umirjenih travnikov v nasršene gozdove, ki dajejo slutiti divje razbrzdano pokrajino

Kamor seze pogled, se razprostrirajo valovi gozdov in travnikov. Med njimi so zgrucana naselja, nekatera večja, drugje zdi skupaj le po nekaj his. Območje je geografsko izrazito omejeno. To visoko ravan ločita Bukovsko sedlo in potok Kozarska od cerkljanskega gorovja, tako da ona napolnjuje ves kot med Idrijco in Bačo. Šentvidskogorska planota je podobna trapezu, katerega severna stran je čez 8 kilometrov dolga, južna, s prejšnjo vzporedna pa le 5 km. Nad morjem se vzdiga



Nekoč je bilo seno

od 650 do 800 m ter pokriva 24 kvadratnih metrov sveta. Iznad nje molijo posamezni grici le malo, komaj 50-100 metrov visoko. P o b o c j a šentvidskogorske planote so na vse strani precej sterma, zlasti pa serveno proti Baci in južno proti srednji Idrijci. Le jugozahodni obronek proti Idrijci med Trebuso in Bačo spušča se bolj polagoma u dolino, tako da je tu zemljišče nekoliko pripravnije za poti in cloveska bivalisca.

Tako je o Šentivski planoti ali na kratko Planoti v svoji znameniti knjigi Zgodovina Tolminskega leta 1882 zapisal Simon Rutar. Pot v preteklost kot priprava na srečanje s Planoto je na mestu, saj so bili nekateri tamkajšnji kraji prvič omenjeni že leta 1192, veliko poznejši pisanih virov pa govori o pestri preteklosti življenja na planoti. Ta je bila naseljena že v prazgodovini, kasnejši prebivalci pa naj bi bili staroselci, ki so se na Planoto umaknili pred Kelti. O preteklosti

Planote na zanimiv način spregovori Zbornik Šentviske planote, ki ga je izdal zupnijski urad Šentviška Gora ob 800-letnici prve omembe kraja.

Dostop na planoto z vozilom je mogoč po asfaltirani cesti iz doline Idrijce (odcep pri Slapu ob Idrijci) ali iz doline Bače po makadamu skozi Logarsce. Relativno dobra povezanost z dolino je ohranila življenje v vaseh bolj kot v sosednjih predelih, toda »duh casa« se tudi tu pozna v zmanjševanju števila prebivalstva. Na Planoti je ducat naselij, v katerih idilika gorskih vasi večinoma ne dobiva tistega bolečega nadiha zapuščeniosti, čeprav marsikatera hisa prazna kljubuje casu. Največje vasi so Ponikve, Pecine in Šentviška Gora. V slednji naj bi se rodil renesančni skladatelj Jakob Petelin-Gallus, ki pa si ga lastijo se nekateri drugi kraji pri nas.

Planota je preprejena s cestami, tako da bi na svoj račun lahko prisli vsi ljubitelji



Razbrzdana pokrajina ob Bači, v ozadju Spodnje Bohinjske gore (Obe fotografiji : Dario Cortese)

gorskega kolesarjenja, hkrati pa daje dovolj možnosti za hojo. Ta omogoča najboljši stik s pokrajino in ljudmi, poleg tega pa turistične kmetije (Logarsce, Prapetno Brdo. . .) ponujajo lepo možnost za večdnevno bivanje. Tako lahko temeljito spoznamo Planoto in svet ob njej.

Tokratna pot nas bo vodila v samotno severno obrobje Planote, kjer se bo iz domisljjskega spomina mogoče prikazala duga baba, o kateri legenda govori, da je z eno nogo na Logarskih stala, z drugo pa na Idrskem hribu. Prala je v Idrijci, cunje pa je dajala susit na Vojskem. Bolj

stvaren je pogled na nujno potrebno pregledno karto občine Tolmin (1 : 50 000), ki nam vedno pomaga rešiti vprašanje, kod in kam. Območje je v Atlasu Slovenije manj pregledno razdeljeno med stiri strani.

Iz Šentviske Gore se po kolovozu pod Volčjim brdom odpravimo v dobra dva kilometra oddaljeno in skoraj popolnoma opustelo vas Gorski vrh. Zelo zanimiv je zaselek Jerovica, kjer stojijo nekoč močne kmetije. Čeprav je Laharnarjeva domacija (Gorski vrh 3) izreden etnološki spomenik in ena najstarejših ohranjenih zgradb na Planoti, se

hisa, ki stoji od leta 1752, klet in kozolec nemočno vdajajo casu. Zapleteno zgrajena hisa s črno kuhinjo in freske iz konca 18. stoletja propadajo vedno hitreje, na sosednji domaciji portala ni več. Eno samo vprašanje: zakaj nekoč ne poskrbi za ta izjemen kulturni spomenik na Tolminskem in Idrijskem jih je propadlo že veliko).

Od Jerovice ni daleč do prav tako zapuščene domacije Pri Crvu z mogočnim hlevom, tudi severni rob Planote je blizu. Crvov vrh je z 974 metri najvišji vrh Planote, po vzponu nanj in na razgledni Bukovski vrh

(918 m) pa lahko cudovito zaobjamemo pokrajino. Pogled v Basko grapo in gore nad njo je veličasten, na nasprotni strani so valovite Banjsice in hribovje nad Trebuso, bližje sem se nad Bukovim dviguje Kojca. To je eden izmed »senčnih« predelov Slovenije, ki ga opazujemo z mešanimi občutki. Prepletajo se zapostavljenost krajev in izjemnost pokrajine, razmišljanje o nasi majhnosti in po drugi strani o neobvladljivi velikosti te majhnosti. Tudi zato je pokrajina med Idrijco in Bačo vredna obiska in ne samo mimobežne pozornosti.

JEDILNIK

SLAVKO ADAMIJE

italijanska zelenjavna juha
goveji jezik v gobovi omaki
krompirjev pire
palacinke s čokolado

Goveji jezik v gobovi omaki

SESTAVINE:

1 kg govejega jezika, sopek jušne zelenjave, maslo ali margarina, moka, sol, poper, timijan, bazilika, omaka worchester, kozarček sampinjonov v slanici (230 g)

CAS PRIPRAVE: približno tri ure

Jezik operemo, očistimo in damo kuhat v vročo vodo. V pokriti posodi se kuha približno 3 ure. Jušno zelenjavo očistimo, na grobo narežemo in po dveh urah dodamo jeziku.

Za omako segrejemo margarino in v njej zarumenimo moko. Zalijemo s 3/4 l precejene tekočine, v kateri se je kuhal jezik, in kuhamo 10 minut. Dodamo na listice narezane sampinjone.

Zacinimo. Jezik narežemo na rezine in polijemo z omako. Ponudimo s krompirjevim pirejem, po želji dodamo se solato.

ZA VEGETARIJANCE

NEVA MIKLAJČIČ PREDAN

riž

rumena koleraba s porom in curryjem
zeljna solata s krompirjem in kumino

Rumena koleraba s porom in curryjem

SESTAVINE:

2 do 3 rumene kolerabe, 1 manjši por, 2 zlici kuhanega ali surovega masla, curry ali kurkuma, sol, peteršilj

Olupljeno rumeno kolerabo narežemo na kvadratke. V plitvi skledi na blagem ognju raztopimo kuhano maslo (pripravimo ga sami ali kupimo na tržnici). Primesamo kurkumo ali curry.

Por očistimo, vzdolžno prerežemo in speremo z vodo. Nato ga narežemo na kolobarje ter sfresemo na kuhano maslo. Dusimo, dokler ne zadisi, potem dodamo narezano kolerabo. Dobro premešamo in dusimo pokrito 5 minut. Solimo, premešamo in prilijemo deciliter vode. Pokrito dusimo se 10 minut. Potresemo s svežim sesekljanim peteršiljem in ponudimo s kuhanim rižem ter zeljno solato.

Dizelski motorji že od nekdaj slovijo kot izredno varčni. Seveda pa ima vsaka medalja dve plati. Je že res, da so bolj varčni, zato pa so tudi manj zmogljivi. Tisti, ki prisegajo na dizelske motorje, pač vedo, kaj bodo dobili in jih nekoliko slabših voznih lastnosti ne vznemirjajo.

Da pa le ne bi bilo prevelike razlike med dizelskimi in bencinskimi motorji, skrbijo inženirji, ki se vedno znova spomnijo kake novosti. Najprej so dizlu »prilepili« turbinski polnilnik, potem so dodali se intercooler (hladilnik polnilnega zraka), najnovejši dodatek pa je posebna polnilna enota comprex. Polnilna enota za svoje delovanje izkorišča izpušne pline (tako kot turbinski polnilniki), ki vstopajo na eni strani pod velikim pritiskom, z druge pa v enoto prihaja svež polnilni zrak. Izpušni plini potiskajo svež zrak pod večjim pritiskom v zgorevalni prostor, s tem pa se poveča moč motorja za približno 20 odstotkov.

Princip delovanja je v bistvu preprost, če se spomnimo samo nekaj osnovnosolske fizike in niza nihajočih kroglic. Ko zanihamo prvo, se ta zaleti v naslednjo in tako se sila prenaša do zadnje, ki zaniha pod enakim kotom, pod katerim je udarila prva. S tako polnilno enoto so opremili tudi mazdo 626 z dvolitrskim dizelskim motorjem. V primerjavi z motorji s turbinskim polnilnikom ima kar nekaj prednosti. Bistvena je ta, da motor s

kompreksovo pomočjo nima tiste značilne »luknje« in zapoznelega učinka, tako značilnega za motorje, ki jim pomagajo turbinski kompresorji. Zato se tudi precej bolj uglašeno obnaša.

Navdušuje predvsem navor 169 Nm, ki ga motor doseže pri izjemno nizkih 2000 vrtljajih. Povem vam, ta avtomobil sploh ne čuti klanca. Tudi stalno seganje po prestavni ročici zaradi proznosti ni potrebno. Je pa - to je treba kljub vsemu priznati - le nekoliko prešibak. Moč mazdinega motorja je 75 konj in hitrost, ki jo doseže, je zelo dobra, saj avtomobil lahko peljete z največjo hitrostjo 172 km/h. Ampak...

To, kar so bili včasih po obliki citiroeni so danes prav gotovo mazde. Avantgardne oblike, ki so že na daleč opazne, dajejo tem avtomobilom poseben čar. Saj ni nujno, da se že na prvi pogled zaljubite vanje (če se to ne zgodi takoj, se verjetno ne bo nikoli), vendar sodobne oblike teh avtomobilov ne morete zanikati. Značilni so zaobljeni karoserijski robovi od sprednjega do zadnjega odbijaja (razdalja med njima je kar 4,7 metra). Avtomobil je tudi izredno nizek in zato morda malce spominja na sportni model.

Tudi zračni stabilizator na vratih prtljajnega prostora je sicer izjemen oblikovalski dosežek, zaradi voznje same pa nepotreben, toda avtomobilu daje sportni videz. (Stabilizator ima samo kombi limuzina, ki smo jo imeli na testu, limuzina pa ga nima.)

AVTOMOBILIZEM

Ekstravagantna in uglašena mazda 626

MARKO LENASSI

Zaradi tega je tudi pogled pri vzvratni voznji precej oviran.

Predvsem potovanja, pa naj bodo dolga kolikor že, so mazdi 626 pisana na pločevino. Lahkoten servo ojačan volan se da vrteti z enim prstom, natancen in prav tako lahkoten je tudi menjalnik, veliko je vgrajene avtomatike...

Skratka vse, kar si lahko voznik zeli od takega avtomobila. Ni sportnik, vendar tisti, ki prisega na dizle, natanko ve, kaj je dobil, in da si lahko kar lepo odmisli dirkanje in sportno voznjo. Sicer pa avtomobil, kot je mazda 626 - ki ji moramo priznati, da se spogleduje tudi z višjim evropskim avtomobilskim razredom

- za tako voznjo niti ni narejena. Tudi če si mislite kupiti najmočnejši model z 2,5-litrskim V6 motorjem, ki zmora kar 165 konjskih moči, ne boste dobili dirkaca, ampak samo hitrejši avtomobil, s katerim se boste hitro lahko peljali samo po avtocesti. Velemestna gneča,

predvsem zaradi velikosti, temu avtomobilu ni najbolj povsec. V tem avtomobilu se sedi precej nizko, tako da imajo tisti nekoliko višje rasti kar nekaj težav pri vstopanju. Vendar vse nevšečnosti hitro pozabite, ko ste enkrat že v avtomobilu - vsaj na prvih sedezih. Sedeža sta izdatno nastavljiva, tako da lahko noge udobno stegnate proti pedalom, naslon pa lahko prilagodite potrebam svoje hrbtenice. Na zadnji klopi ni tako udobno, čeprav je medosne razdalje kar za 2,6 metra. No, pa tudi tam ni tako hudo za dva odrasla ali pa tri otroke. Zato pa je prtljajni prostor zelo velik, po potrebi se ga da tudi postopno

povečati. Veliko je vgrajene avtomatike, ki smo je pri mazdi že navajeni. Električno so vodena stranska stekla in sončna streha, električno nastavljivi stranski ogledali pa centralno zaklepanje in izdatno nastavljen ter učinkovit prežacevalni sistem. Vse to samo se izboljšuje potnikovo počutje. Pa tudi za voznika daljše vožnje niso naporne.

Skratka, avtomobil je po zunanjem videzu precej ekstravaganten, po voznih lastnostih uglašena limuzina in po počutju potnikov - domačen in prijazen avtomobil. Če vas tisti dizel ne moti ali pa vam je celo pisan na kožo in če imate radi velike limuzine, bo to za vas kar pravi avtomobil.



V mazdine avtomobile se zaljubite na prvi pogled ali pa nikoli.

JUTRI

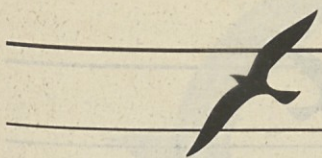
13. februarja

Bila so leta, ko je bil svet za nas omejen na domači kraj. Tam neke daleč v širnem svetu so bile tuje dežele, a pot do njih je bila zaprta. Knjige in radio so pomenili ozko spranjo domisljji. Mnogi, velika večina, so prisluškovali prepo-vedani moderni zabavni glasbi in jazzu. Me- ni pa so prijali zvoki klasi-čne glasbe, zlasti opere.

A kadarkoli je zavne- la neka čudna, mra-čna in razvlečena muzi-ka, polna patosa, sem ra- dio ugasnil. Bila je to glas- ba Richarda Wagnerja.

Potem sem se pou-čil, da je to slavni nemski operni skladatelj, ki ga ce- ni ves svet, in dile- ma je bila težka. Ka-ko me lahko odbija nekaj- kar je dragoceno toli- kim ljudem. Prisilil- sem se in poslušal nje- go vo glasbo. Nenadoma- sem odkril genialnega sa- mouka, ki se je klesal v ro- dnem Leipzigu in Dres- dnu, svoj umetniški- svet pa zgradil na tr- dni skali Beethovna, Mo- zarta, Weberja, Shakespea- ra, Goetheja in Shille- rja. Eksploziven in samo- svoj ni prenesel solskih ka- lupov, do znanja, primer- nega njegovi genialno- sti, se je dokopal na- svoj način in tako tudi sto- pil v svet glasbene dra- me. Suvereno je rusil usta- ljene forme in harmoni-čne principe; ne le v ume- tnosti! Zaradi udele-žbe v socialnem in politi- čnem vrenju je moral be- zati iz Nemčije.

Vечно lepa, neskon-čna melodija Richarda- Wagnerja, ki je na vi- sku svoje slave um-rl 13. februarja v Benet- kah, je se najmanj, kar je ostalo za njim.



ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

10.45	Videoapon, ponovitev
11.30	Umetniški večer
12.30	Portret: Igor Ozim
13.00	Karol Szymanowski: Koncert za violino
13.05	Poročila
13.05	Poslovna borza, ponovitev
14.40	Filmsko popoldne
14.40	Dragi John, 42. del ameriške nanizanke, ponovitev, VPS 1440
15.05	Zelite, milord?, 19. epizoda angleške nanizanke, VPS 1505
15.55	Vrnitev na otok zakladov, 2/10 del angleške nadaljevanke, VPS 1555
17.00	TV dnevnik 1 - slovenska kronika
17.15	Silas, 9/12 del nemške nadaljevanke
17.40	Prvi uspehi: Eva Sotelsek
18.00	Regionalni studio Koper
18.50	16 crk, tv-igrice
19.15	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme
19.55	Sport
20.05	Forum
20.25	Na robu zakona, francoski film, VPS 2025
22.10	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2210
22.33	Sport
22.40	Intervju: Tatjana Lilen, VPS 2240
23.40	Video strani

SLOVENIJA 2

10.00	Ze veste, svetovalno namenski program, ponovitev
10.35	Gospodarska oddaja: Evropa 2000, ponovitev
12.05	F.Huby: Ljubezenska preizkušnja, 2/7 del nemške nadaljevanke, ponovitev
13.00	Poročila
15.15	Osmi dan, ponovitev
16.15	Alpe-Donava-Jadran
16.45	SP v alpskem smučanju: VSL (M), posnetek iz Morioka
18.00	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
19.00	Euroritem, 11. oddaja, ponovitev
19.30	TV dnevnik 2, vreme
20.00	Koncert simfonikov RTV Slovenija, prenos
22.05	Sova
22.05	Popolna tujca, 17/28 del ameriške nanizanke
22.15	Zelite, milord?, 20. epizoda angleške nanizanke
22.30	Barve nasilja, ameriški film
01.25	Morioka: SP v alpskem smučanju, Slalom (Z), 1. in 2. voznja, prenos
05.45	Video strani

KANAL A

10.30	Astrološka napoved
10.40	RIS, risanke in spoti
11.00	Drugacen svet, ponovitev 94. dela
12.15	Ninja zelve, 7. del
18.35	Oddaja o new age kulturi prehranjevanja
19.00	Ninja zelve, 50. del ameriške risanke
19.40	MCM
20.00	Risanka
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Dan po jutrisnjem, 6. del ameriške serije
21.00	Prazlo, ameriška grozljivka
22.30	Drugacen svet, 95. del ameriške nadaljevanke
23.20	Rock starine, 1. oddaja o starem rocku
23.50	Dnevnoinformativni program in vreme
00.05	Porocila v angleščini: Deutsche Welle
00.40	Astrološka napoved
00.50	MCM (do 01.00)

KOPER

18.00	Studio - pogovor z gosti
-------	--------------------------

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Film: Abbasso la ricchezza, vmes vesti
12.00	Variete: Servizio a domicilio, vmes vesti
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Fatti, misfatti e...
14.30	Italijanska kronika
14.45	Dok.: Supertelevisio
15.15	Variete: Buona fortuna
15.30	Otroska oddaja
16.00	Mladinski variete: Big!
17.55	Italijanska kronika
18.10	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.45	Variete: Ci siamo?
19.50	Vreme, vesti in sport
20.40	Aktualno: Uno Sette (vodi Gino Nebiolo)
22.25	Aktualno: Caffè Italiano (vodi E. Gardini), vmes (23.00) vesti
24.00	Vreme in dnevnik
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Rubrika opolnoci
1.10	Film: Irresistibile bugiardo (kom., Fr. '85)

RAI 2

7.00	Risanke in nanizanke
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.30	Film: Pistole roventi
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
11.55	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, rubrika Trentate in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronike v živo
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Aktualno: Il coraggio di vivere
18.10	Sportne vesti
18.20	Nan.: Hunter, vreme
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Venteventi
20.40	Variete: I fatti vostri
23.15	TG 2 - Pegaz
23.55	Nočni dnevnik
0.10	Tenis: turnir Milano

RAI 3

6.45	Dok.: L'altrarete, vmes (6.50, 12.00) vesti
12.15	Chi è di scena?
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popolndanski dnevnik
15.15	Dok.: Mistral
15.45	Sportno popoldne
17.00	Sportna rubrika Derby
17.30	Aktualno: On-Off
18.00	Tenis: turnir Milano
19.30	Dnevnik, dezelne vesti
19.45	Telegiornale Zero
20.05	Blob in Una cartolina
20.30	Dan na preturi
21.25	Variete: Avanzi
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Aktualno: Milano, Italija, 23.40 Voglia di tenerezza
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4

6.30	Nan.: Družina
Nad.:	Doppio imbroglio, 9.30 Potere
10.15	Rubrika: Zenska TV (vodi Carla Urban)
12.00	SP v smučanju: moski veleslalom
13.00	TMC News - Sport
14.00	Film: Voglio danzare con te (glas., ZDA '37, i. Fred Astaire, Ginger Rogers)
15.40	Risanke
16.15	Nan.: Batman
16.45	Dok.: Prijateljska narava - Leteca lisica
17.15	Rubriki: Zenska TV, 19.10 Garderoba
19.25	Vremenska napoved in TMC News
20.00	Nan.: Maguy - E' un lavoro essere disoccupati, 20.30 Matlock - L'uomo dell'anno
22.20	SP v smučanju
22.35	Dok.: Amsterdam
23.25	TMC News - Vreme
23.45	Film: La strada sbagliata (dram., ZDA '66, i. Jennifer Jones)
1.25	SP v smučanju

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Variete: Maurizio Costanzo Show
10.30	Nan.: La casa nella prateria
11.30	Variete: Ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matrimoniale, 15.00 Ti amo parlamente, 15.30 Scene da un matrimonio
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Varieteja: Scherzi a parte, 22.45 Gommapiuma
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti
2.00	Danes v kioskih

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Otroski variete
14.15	Nan.: Agli ordini papà
14.15	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Unomania
16.05	Nan.: Baywatch
17.05	Varieteja: Twin Clips, 17.35 Mitico
18.10	Nan.: MacGyver
19.10	Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke, vmes (19.30) Studio sport
20.30	Film: Chi protegge il testimone (krim., ZDA '87, i. Tom Berenger, Mimi Rogers)
22.40	Aktualno: L'istruttoria (vodi G. Ferrara)
0.40	Odprti studio, pregled tiska in Studio sport

TMC

7.00	Euronews
9.00	Nad.: Doppio imbroglio, 9.30 Potere
10.15	Rubrika: Zenska TV (vodi Carla Urban)
12.00	SP v smučanju: moski veleslalom
13.00	TMC News - Sport
14.00	Film: Voglio danzare con te (glas., ZDA '37, i. Fred Astaire, Ginger Rogers)
15.40	Risanke
16.15	Nan.: Batman
16.45	Dok.: Prijateljska narava - Leteca lisica
17.15	Rubriki: Zenska TV, 19.10 Garderoba
19.25	Vremenska napoved in TMC News
20.00	Nan.: Maguy - E' un lavoro essere disoccupati, 20.30 Matlock - L'uomo dell'anno
22.20	SP v smučanju
22.35	Dok.: Amsterdam
23.25	TMC News - Vreme
23.45	Film: La strada sbagliata (dram., ZDA '66, i. Jennifer Jones)
1.25	SP v smučanju

ITALIA 7

7.30	Risanke
8.40	Dezelni programi
12.00	Nad.: Cara cara
13.05	Nanizanka: I Campbell
13.55	News Line - vesti
14.00	Nad.: Aspettando il domani, 14.30 Il tempo della nostra vita
15.50	Dezelni programi
17.30	Sette in allegria
19.15	News Line - Vesti
19.30	Nan.: Buck Rogers
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: Mariti mogli amanti (kom., Fr. '89)
22.40	News Line - Vesti
22.55	Colpo grosso story
0.10	Film: La sfinge sorride prima di morire - Stop Londra (krim., It. '65, r. Duccio Tessari)
2.30	News Line - Vesti

TELEFRIULI

11.00	Telefriuli non stop
16.55	Kratke vesti
17.00	Starlandia
18.00	Nan.: Villa Arzilla
18.30	Nad.: Destin
19.00	Vecerne vesti
19.25	Rubriki o Dezeli in Obcina tedna
20.30	Rubrike: Diagnosa, Led in sneg, 22.00 Motorji non stop

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Mannix, am. tv naniz.
13.50	Juke box, glasbena oddaja
16.00	TV novice
16.05	Carobna svetilka
16.05	Dolgo iskanje, angl. dokumentarna serija
17.20	Vohuna, am. naniz.
17.20	Meridiani, aktualna tema, ponovitev
18.00	Studio 2, pogovor z gosti
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Mannix, am. naniz.
20.15	Nočni sodnik, ameriška nanizanka
20.40	Koncert: Irena Grafenauer-flavta, Maria Graf-harfa
21.25	Kvartet Tartini: M. Ravel: Kvartet v F-duru
21.55	TV dnevnik
22.05	Globus
22.35	Krvava prisega, nemška kriminalka, 1961: igrajo: Karin Dor, Joachim Fuchsberger in drugi

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
10.30	Lov na zlato, ponovitev am. filma
13.35	Sinhua Moca, 96. del
14.00	Trojica s stirim pestmi
15.00	Jaz in ti, otroški spored
15.05	Heidi, risana serija
15.30	Am, dam, des
15.50	Muppet babys, risana serija
16.15	Cool
16.30	Video uspešnice in kviz
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Čas v sliki
18.30	Velika svoboda
19.30	Cas v sliki, vreme
20.20	XV-nereseno
21.35	Charleston, it. komedija
23.45	Umor iz minulih let, kanadska kriminalka
01.25	Mike Hammer: Nevarna strast

Avstrija 2

04.45	Veleslalom, M, prenos iz Morioka
14.00	SP nonstop
14.00	Nibelungi, nemski zgod. spektakel, 1966
16.45	Pitici - japonski simbol za srečo, 2. del
17.30	SP v alpskem smučanju, studio
18.30	Milijonsko kolo
19.00	Regionalna poročila
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.20	Alpe: Poti po Tirolski, 5. del
21.20	Siling
22.00	Cas v sliki
22.30	Najboljše iz serije Comedy Express
01.25	Morioka: Slalom, Z, 1. tek; drugi ob 4.45

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro, Hrvaska
Porocila	Zgodbe iz Monticella, 62. del
10.00	Porocila
10.05	TV sola
11.30	Operacija Barbarosa, 6. del mladinske nanizanke
12.00	Porocila
13.30	Ko se svet vrti, 62. del
14.00	Mikser M
14.00	Porocila
14.05	Slika na sliko
14.50	Oddaljena sreca, ponovitev 6., zadnjega dela
16.00	Porocila
16.05	Tecaj nemškega jezika, 20. lekcija
16.35	Beverly Hills, 90210, 19/23 del amer. naniz.
17.30	Hrvaška država in ljudje
18.00	Porocila
18.40	Santa Barbara, 325 del amer. nanizanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Film-video-film
20.25	Mikrokozmos, ameriški znanstveno-fantastični film
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.50	Porocila
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2

16.05	TV koledar
16.15	Veleslalom, M, posnetek iz Morioka
18.30	Oskar med detektiv
19.30	Dnevnik
20.05	Fina gospa, 1. del humoristične nanizanke
21.35	Cro-pop-rock
22.25	Gospodica Marple, 5/8 del
23.35	Haggart, 3/7 del hum. serije
Magija, 6/12 del	Amityville IV: Demon je na prostosti, ameriška grozljivka
03.00	Horoskop

Madžarska

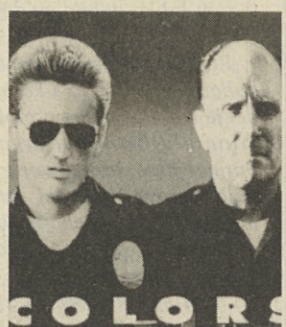
08.05	Cez dan
09.50	Zrebanje lota
10.00	Dallas, 112. del
10.50	Igra
11.05	Sotrpini
11.20	Naravno zdravilstvo
12.00	Porocila
16.00	Popolndanski saldo
16.10	Spored za upokojenje
16.40	Kupil bom to zensko, 154. del
17.10	Risanka
18.00	Okno
19.10	Shakespeareov humor
20.00	Dnevnik
20.40	Dallas, pon. 112. dela
22.45	Moji ljubljani z onega sveta, japonski film
00.05	Jazz festival Debrecen
01.15	Dnevnik
01.20	Dnevnik BBC

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ V SOVI

Kriminal in nasilje v luči velemesta

Barve nasilja, ameriški barvni film, scenarista in režiserja Dennisa Hooperja

Dennisa Hooperja, režiserja in scenarista nocojsnjega filma Barve nasilja, poznamo predvsem kot igralca. Leta 1954 je debutoval v filmu Upornik brez razloga, v spominu pa je verjetno marsikomu ostal s svojimi nepozabnimi vlogami v filmih: Ameriški prijatelj, režiserja Wima Wendersa (1977), Apokalipsa zdaj, režiserja Coppole (1979), Ostermanov vikend, Sama Pechinpaha (1983), Modri zamet, Davida Lyncha (1986). Kot režiser je debutoval s filmom Goli v sedlu leta 1969 in od takrat posnel pet filmov. Barve nasilja je režiral leta 1988.



Filmska zgodba pripoveduje o velemestnem življenju in vseh (barvnih) odtenkih tega življenja. Tako je tudi izvirni naslov filma Colors, saj gre za različne barve velemesta, v katerem je nasilje sicer dominantno, nikakor pa ni edino. Primer takega ve-

lemesta, o katerem pripoveduje nocojsnji film, je Los Angeles. Mesto leži v bližini Hollywooda, nedaleč od mehiske meje. Ze od nekada se v njem zbirajo ljudje z različnih krajev, vseh barv in narodnosti. Te »povabljenec« in pritepenec pa cakajo tudi različne usode. Mnogi izmed njih se izgubijo v kriminalu, mnogi pogubijo z mamili. Izhodišče za film predstavljajo dokumentarni podatki o tolpah različnih etnicnih skupin, ki se borijo med seboj, policija pa jih poskuša z več ali manj uspeha zaustaviti.

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4; MHz, od 16.00 SV 918 kHz)
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Porocila: 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio Ga-Ga; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.35 Osmrtine in obvestila; 14.05 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovenecem po svetu; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nočni program.

Slovenija 2

(UKV 87,8; 92,4; 93,5; 95,3; 96,9; 97,7; 98,9; 99,9; MHz)
6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila: 19.00 Dnevnik: 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjak svetuje; 8.40 Rekreativci; 9.10 Kalendar prireditve; 10.40 Primorski val; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Točno opoldne; 12.05 Popevka tedna; 12.40 Stajerski val; 13.00 Danes

do 13-ih; 14.00 Drobtnice; 15.10 Menjalniški tečaj; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.15 Nedeljski izlet; 17.50 Sport; 19.30 Stop posps; 21.45 Radijska igra; 22.20 Radio Student na našem valu.

Slovenija 3

(UKV 96,5; 101,4; 102,0; 103,9; MHz, od 19.30 88,6; 93,1; 100,3; 100,6; do 16.00 SV 918 kHz)
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila: 8.10 Izobraževalni program; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Izbrana proza; 10.25 Vodomet melodij; 11.05 Reprize in soocanja; 13.05 Zborovska glasba; 13.40 Glasbena tradicija; 14.05 Mladinski program; 15.00 Sanson; 16.05 Od uverture do plesa; 17.00 Koncertni solisti; 18.05 Opera: Zidinja; 20.00 Zeleni abonma; 22.05 Radijska igra; 23.55 Lični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Napoved in koledar; 6.30 Jutranjik, osmrtnice; 7.30 Pregled

tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Servisne informacije; 9.00 Pesem tedna; 10.00 Mnenjsko rešeto; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče; 12.30 Opoldnevnik RK; 1

